

Politik sığınma
rafa kaldırıldı

80 bin sığınmacının sınır dışı edilmesi bekleniyor

Federal Almanya'da 1980 yılından itibaren politik sığınmacılara karşı birbiri ardına alınan sert önlemler, sığınma hakkının iki yılına rafa kaldırılmasıyla doruk noktasına ulaştı.

Sosyal-Liberal Federal Hükümetin 14 Mayıs'ta parlamentoya verdiği değişiklik önergesi, Eyaletler Meclisinde "yeterince sert hükümler taşımadığı" gerekçesiyle reddedilmişti. Bunun üzerine devreye giren Parlamento Uzlaştırma Komisyonu, yeni bir yasa önergesi daha hazırladı. 25 Haziran'da Parlamento'nun, Temmuz ayı başında da Eyaletler Meclisi'nin onayını alarak yürürlüğe giren yeni politik sığınma yasası, 1 Ağustos'tan itibaren uygulanacak.

18. SAYFADA

Yeni politik sığınmacılar yasası ve pratik öneriler

18. SAYFADA

Anayasa taslağı hazır

ZORBALIK KURUMLAŞTIRILIYOR

Anayasa oylamasına
katılmayanlara 6 ay
hapis cezası verilecek

- Temel hak ve özgürlükler yasaklar altına alındı.
- Sendikalar, dernekler Vali ve Kaymakamların buyruğu altında.
- Cumhurbaşkanlığı diktatörlük statüsüne kavuşturuluyor ve bu diktatörlük "Cumhuriyet Divanı"yla pekiştiriliyor.

3. SAYFADA

**Görev
zamanıdır**
3. SAYFADA

Üç kişi daha yabancı düşmanlığının kurbanı oldu

Nürnberg Katliamını ve yabancı düşmanlığını protesto için yapılan gösterilere çok sayıda Alman anti-faşistinin yanı sıra aralarında Türkiyelilerin de bulunduğu yüzlerce yabancı işçi katıldı.

17. SAYFADA

Neo-nazi lideri:
"Bozkurtlar bizim dostumuzdur"

19. SAYFADA

İsrail
katliamına
bütün dünya
seyirci

35 bin
ölünün
anlattıkları

Filistin'de
savaş,
Avrupa'da
barış

ARKA KAPAKTA

Ecevit

"Yapılanları söylemek suçsa
bunları yapmak
ne anlama gelmektedir"

6. SAYFADA

ABD ile
Batı Avrupa arasındaki
ticari savaş

16. SAYFADA

Yeraltı Maden İş Genel Sekreteri
Gelecek günler işçilerin
devrimci mücadelesinin
yükseleceği günler olacak

8. SAYFADA

Mamık Duruşmaları

Kenan Evren yargılanıyor

10. SAYFADA

Tuncelideki çatışmalarda
dört devrimci öldürüldü

Fatsa davası sanıklarından
ikisi, iki jandarmayla
birlikte dağa çıktılar

3. SAYFADA

DEMOKRAT TÜRKİYE'DEN

Sevgili okurlar,

Yaz mevsiminin içindeyiz, izin ve tatil aylarının... Bu nedenle politik tartışmalar, sanat-kültür eylemleri de bir ölçüde tatilde. Devlet dairelerinde, değişik kurumlarda, işyerlerinde de bir sessizlik ve gevşeme. Görevli olanlar sıra savacakları günleri beklemekte. Kısacası, olanakların elverdiği ölçüde herkes bir yılın yorgunluğunu çıkarmaya, doğanın bol havasından, güneşinden, denizinden payına düşeni almaya çalışmakta.

Ne ki ekonomik gücü elvermeyenler, bulunduğu kentten bir adım dışarı atamayanlar da var. Ve de Alaman elinden sel olup Anadolu'ya akan gurbetçilerin ardından yüreği kanayarak bakanlar da...

Güzel yurdumuzda denizin, güneşin, insanın en güzeli var ama o ölçüde de yönetimin en çirkini... Üniformalı, apuletti, dipçikli bir yönetim, bu çiçek mevsiminde!... Emekçi kitlelerin dilleri bağlı ama patronlar saltanatı var, bankerler soygunu var. Dar gelirlinin bir ömür boyu biriktirdiğini yasal icazetle bir solukla çarpıp İsviçre bankalarına kaçırıyorlar var...

Dünya ülkeleri elektronik-sibernetik teknolojinin zirvesine tırmanırken, kompütörü günlük yaşamın her alanına sokarken, Türkiye'de de generaller cuntası, yaşamın her alanına candarma ve polis birlikleri yerleştirmek için "Çevik Kuvvet Yasası" çıkarıyor, her gün tras, saç-sakal yasası, "Devlet Büyüklüğü Mezarlığı Yasası" çıkarıyor. Bir de Anayasa taslağı çıkardı ki evlere senlik!.. Buna "Anayasa", "Yasa" demek olmaz, sıkıyönetim komutanlarından herhangi birisinin bilmem kaç numaralı bildirisi demek daha doğru olur.

Hazırlanan bu taslakla şimdiye değin kazanılmış ekonomik-demokratik haklar bir kalemde silinip atılmış, evrensel insan hakları ayaklar altına alınmıştır. Yasaklar, yasaklar... Ve bu yasaklar tepesinden üniformayı sivile değiştiren generaller sultası!..

Türkiye halklarını bu saldırılara layık görenler ve onları bir koyun sürüsü yerine koyanlar, elbet bir gün kitlelerin yaman bir yumruğu ile yıkılıp gideceklerdir!

Evet, demokrat Türkiye emekçileri tatil yapmıyorlar, yapmayacaklar da. Onları bekleyen yığın yığın görevler var. Yorgunluk, sıcak, soğuk demeden çalışacaklar, Demokrat Türkiye'yi okurlarına ulaştırabilmenin rahatlığı içinde dinlenmiş olacaklardır.

Demokrat Türkiye emekçileri, bu sayı sizlere iki değişik sayfa daha sunmaktadırlar. Bunlardan birisi "Mamak Duruşmaları" dir. Ancak bu duruşma bugün Mamak Sıkıyönetim Mahkemelelerinde yargılananların duruşması değildir. Bu mahkemeyi biz kurduk, bizim mahkememizdir. Ve ilk duruşmada Askeri Cunta'nın şefi Kenan Evren'i yargıladık. Sıra ötekilere de gelecek. Kuşkusuz bu onların, yani bugünkü karanlık dönem zorbalarının kaçınılmaz sonudur. Biraz erken davrandık, hepsi o kadar. Sonra biz Sıkıyönetim buyruklarıyla değil, çağdaş hukuk kurallarıyla yargılıyoruz. Aramızda bu denli fark olmalı!

Durusma tutanaklarını ilgilie okuyacağınızı umarız. Bir başka yeni sayfa da karikatür-güldürü sayfamızdır. Acılar, öfkeler içinde de olsak, arada biraz gülmek bizim de hakkımız. Bu sayfa tüm okurlarımıza açıktır. Dileyen çizgileriyle katkıda bulunabilir. Bu bizim de dileğimizdir.

Bu sayıda ayrıca bir hukuk köşesi hazırladık. Bu köşe sürekli kalacak. Değerli bir Alman avukat, okurlarımızın soracakları türlü hukuksal sorunlara yanıt verecektir.

Gelecek sayıda yeniden buluşmak dileği ile hoşça kalın.

TÖB-DER ARTVİN ŞUBE BAŞKANI CEZAEVİNDE ÖLÜME TERKEDİLDİ

Artvin Devrimci Yol davasında idam talebiyle yargılanan Artvin TÖB-DER Şube Başkanı Enver Karagöz, askeri rejim tarafından ölüme terkedildi. 12 Eylül'den sonra gözaltına alınan ve uzun süre işkence gören Enver Karagöz için Askeri Hastane ölüm-cül kanser raporunu verdi ve öğretmen Karagöz'ü cezaevinde ölüme terkettti.

Enver Karagöz, gördüğü ağır işkencelerden sonra tedavi için Erzurum Sıkıyönetim Komutanlığı yetkililerine başvurmuş ve muayene ettirilmesini istemişti. Sıkıyönetim, Karagöz'ün isteğini dikkate almayınca, bu kez ailesi ve avukatı müracaatta bulundu. Uzun çabalardan sonra Karagöz tutukluluğunun 8. ayında ancak Ankara Gülhane Askeri

Hastanesine getirildi. Burada baştan savma bir muayeneden sonra tekrar Erzurum'a götürüldü. Enver Karagöz iyileşmediğini biliyordu. Cezaevi yetkililerinin tedavi için hiç bir şey yapmaması üzerine bu kez yargılandığı mahkemeye başvurdu. Uzun çabalar sonucu yeniden hastaneye gönderilebildi.

Enver Karagöz'ü Nisan 1982'de muayene eden Erzurum Maresal Cakmak Askeri Hastanesi Baştabibi Albay Mürsel Ok, düzenlediği raporda şunları belirtiyordu: "1982 Nisan ayında K.B.B. Kliniğinde kontrolü olduğu için kendisi 5.4.82 tarihinde hastahaneye sevk edilmiştir. Bu tür rahatsızlığın kesin bir tedavisi ve önemi olmayıp genellikle ölümcüldür. Hasta-

Enver Karagöz

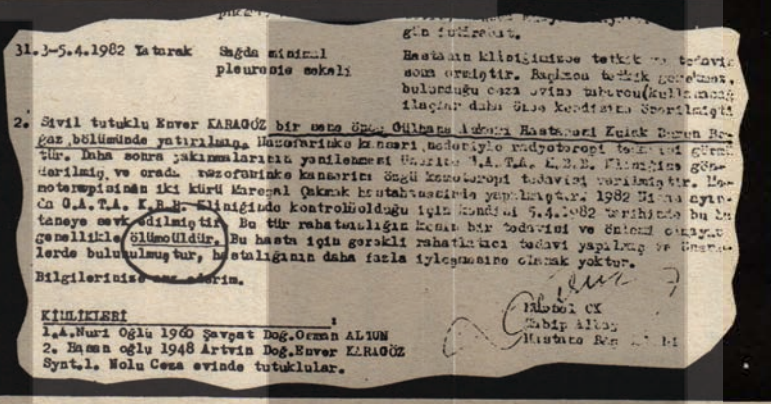
nın iyileşmesine olanak yoktur."

Maresal Cakmak Hastanesi Baştabibi tarafından mahkemeye gönderilen 7130-1-1980 Sayılı, 950 Evrak Nolu ve 13.4.82 tarihli raporda Enver Karagöz'e bir yıl önceki muayenesinde "Mezafarinke Kanseri" (Gırtlak Kanseri) teşhisi konulduğu yazıyor.

Bir yıl önce teşhisi yapılan bir hastalığın tedavisi için hiç bir girişimde niçin bulunulmamıştır? Enver Karagöz, defalarca basuruda bulunduğu halde niçin hastaneye yatırılıp tedavi edilmemiştir?

Enver Karagöz, bilinçli olarak ölüme terkedilmiştir. Zamanında tedavisi bilerek engellenmiş, bir devrimci göz göre göre ölüme terkedilmiştir. Elimizde bulunan belgeler bunun en açık kanıtıdır.

Anlaşıyor ki, generaller, cezaevlerindeki ilerici-devrimci tutukluların hiç birisini cezaevinden sağ çıksın istemiyor! Enver Karagöz, insanlık dışı bu tür uygulamaların yalnız bir örneğidir ancak.

Avrupa Konseyi İnsan Hakları Komisyonu Cuntanın suçlarını koğuşturuyor

1 Temmuzda beş ülke Türkiye'deki askeri cuntayı İnsan Hakları Komisyonuna şikayet ettiklerini açıkladılar. Türkiye'de insan haklarının ihlali, siyasi baskı ve işkencelerle ilgili dosya Strazburg'da işleme konuldu.

Fransa, Danimarka, Hollanda, İsveç ve Norveç hükümetleri bir temmuzda yaptıkları ortak açıklamalarda askeri cuntayı Strazburg'daki Avrupa İnsan Hakları Komisyonu'na resmen şikayet ettiklerini dünya kamuoyuna duyurdular. Gerekçe olarak da Türkiye'de insan haklarının ihlali, siyasal hakların yokedilmesini gösterdiler. Bu arada işkencelerle ilgili beş hukukçunun altı ayda hazırladıkları dosyayı Komisyona verdiklerini ifade

ettiler. Komisyon beş ülkenin şikayet dosyalarını inceleyecek, ve Türk hükümetinin savunmasını isteyecektir.

Avrupa İnsan Hakları Komisyonu, Avrupa Konseyi bünyesinde hukuk uzmanlarından oluşan bağımsız bir kuruluş olarak davanın gerekçelerini tesbit etmek için koğuşturma yapacak. Komisyon koğuşturma sonucu Türkiye'de insan haklarının ihlal edildiğini ortaya koyduğu takdirde, Türkiye Avrupa Konseyi'nden çıkarılacak. 1960'larda Yunanistan aynı şekilde bir müracaatın sonucunda suçlu bulununca Konseyden çekilmişti.

CUNTA ÇALIŞMA ÖRGÜTÜNE DE ŞİKAYET EDİLİYOR

Bu arada Norveç Sendikalar Fede-

rasyonu (LO) Türkiye ve Polonya hakkında sendikal ve diğer insan haklarının ihlali nedeniyle Cenevre'deki Uluslararası Çalışma Örgütü'ne şikayette bulunacağını açıkladı. Bu basvuru sonucu ulaştığında ilgili ülkelerin bir Birleşmiş Milletler kuruluşu olan Uluslararası Çalışma Örgütü'nden çıkarılması sonucunu doğurabilir.

Cenevre'den alınan haberlere göre Uluslararası Çalışma Örgütü'nden bir heyet Temmuz ayında Türkiye'de incelemelerde bulunacak. Bu kararın Brüksel'deki DİSK Avrupa İrtibat Bürosu'nun istekleri ve çalışmaları sonucu alındığı öğrenilmiştir.

HÜSEYİN

UĞUR DURAK

IMPRESSUM

Herausgeber/Sahibi : ADA Verlags- und Handels GmbH.

Redaktionsanschrift/Yazışma adresi : Postfach 25 04 63, 5000 Köln 1

Verantwortlicher Redakteur
Sorumlu Müdür: Ayşe Dams.
Bonner Str. 24, 5000 Köln 1.
Tel: (0221) 21 90 64
Druck/Baskı:
Kon-Stahl-Stiftung KG,
5309 Meckenheim.
Erscheint monatlich/Aylık Dergi

ÖDEMELER İÇİN

ADA Verlags- und Handels GmbH
Postcheckamt Köln
Konto Nr. 321 568 -508
BLZ 370 100 50
Deutsche Bank Köln
Konto Nr. 330 25 51
BLZ 370 700 60

Türkiye tarihinin en zorba yasal düzenlemesi

ANAYASA TASLAĞI HAZIR

"Danışma Meclisi"ne sunulan Anayasa Tasarısı, 12 Eylül Rejimi'nin tüm zorbalıklarını kurumsallaştırıyor.

Yeni Anayasa Hükümetin ve Cumhurbaşkanı'nın yetkilerini olağanüstü ölçüde artırıyor.

12 Eylül öncesinin nisbi demokratik hak ve özgürlükleri tümenden yasaklıyor.

Ülkemizi, seçimle gelmiş meclis ve hükümetlerin yönetmesi yerine Cumhurbaşkanı ve onun yedeğinde yer alan "Cumhuriyet Divanı" adı verilen bir kurumun yönetmesi öngörülüyor.

İlerici-demokrat ve devrimci halk güçlerinin Cunta Anayasasına Hayır demeye hazırlandıkları haber veriliyor.

Uzun süredir hazırlıkları yapılan "Yeni Anayasa"nın temel özellikleri belli oldu. "Anayasa Hazırlık Komisyonu" tarafından "Danışma Meclisi"ne sunulan Tasarı, 12 Eylül Askeri Rejiminin bütün uygulama ve kararlarını yasalaştırıyor ve kurumsallaştırıyor.

Anayasa, Milli Güvenlik Konseyi'nin bugüne kadar aldığı tüm kararları ve çıkardığı tüm yasalari kalıcı hale getiriyor. Devletin yeniden örgütlendirilmesine ilişkin alınan tüm idari, mali, adli kararlar yasal bir statüye kavuşturuluyor.

Ülkenin hangi esaslar dahilinde yönetileceğini belirleyen yeni anayasanın en önemli özelliklerinden birisi de, yürütmenin ve cumhurbaşkanı yetkilerinin olağanüstü ölçüde artırılmış olmasıdır. Tasarıya göre, Cumhurbaşkanı ve Hükümet "anarşi, ekonomik kriz" hallerinde "olağanüstü Hal" ilan edebilecek. "Olağanüstü Hal" uygulaması, şu anda Türkiye'de var olan rejimin yaptığı her şeyin yasal olarak yapıldığı bir yönetim tarzı olarak belirleniyor.

**TÜRKİYE'Yİ YÖNETECEK
ASIL KURUM BELİRLENDİ:
CUMHURİYET DİVANI**

Hükümetin ve Cumhurbaşkanı'nın yetkileri yeni anayasada olağanüstü artırılmış olmasına rağmen, Türkiye'nin yönetiminde söz sahibi olacak yeni bir kurum daha oluşturuluyor. "Cumhuriyet Divanı" adı verilen bu kurum 50-60 üyeli olacak. "Divan" da eski cumhurbaşkanları ve Genelkurmay Başkanları tabii üye olarak bulunacak. "Divan"ın üyelerinden 25-30'unu cumhurbaşkanı atayacak. Geri kalan üyeleri ise cumhurbaşkanının atadığı üyeler seçecek.

Yeni Anayasa, senatoyu kaldırırken Meclisin yetkilerini de sınırlıyor. Cumhurbaşkanı, meclisi feshedebileceği gibi, yüksek dereceli memurları da doğrudan kendisi atayabilecektir.

Tasarıda, Meclisin durumuna ilişkin bazı hükümler bulunmakla birlikte, "Cumhuriyet Divanı"nın ve olağanüstü yetkilere sahip bir cumhurbaşkanının varlığı, seçimle gelmiş bir

meclisin ve hükümetin fonksiyonlarını azaltan bir durum ortaya çıkarıyor. Seçimlerin niçin yapıldığı, siyasal partilerin durumunun ne olacağı ise henüz belirsiz. Tasarı, meclis içinde bir muhalefeti bile anlamsızlaştıran özellikler taşıyor.

Öte yandan, yeni Anayasa Tasarısı'nın bazı hükümleri ve bütün olarak Anayasaya yön veren anlayış, temel hak ve özgürlüklerin kullanılmasını yasaklara bağlıyor. 61 Anayasasının haklara ve özgürlüklere getirdiği nisbi ortam tümüyle ortadan kalkıyor. Örgütlenme, çalışma, düşünce ve söz özgürlükleri alabildiğine budanıyor, dernek ve sendikaların faaliyetleri önemli ölçülerde engelleniyor ve grevler sınırlandırılıyor.

Kasım ayında "halk oylamasına" sunulacağı açıklanan Yeni Anayasa Tasarısına karşı, işçi sınıfının, ilerici, demokrat ve devrimci halk güçlerinin "Cuntanın Anayasasına Hayır" demeye hazırlandıkları, bu zulüm ve zorbalık yasasının kabul edilmemesi ve niteliğinin açığa çıkarılması için mücadele edecekleri haber veriliyor.

UPI Ajansının verdiği bir habere göre, askeri rejim, referandumun kendi lehine sonuçlanması için şimdiden bazı tedbirler aldı. Dünyanın sayılı

haber ajanslarından UPI'ye göre, referanduma katılmayanlara 6 aya kadar hapis cezası verilecek. Oylama usulü ise şöyle olacak: Anayasaya olumlu oy vermek isteyenler beyaz kart, red oyu vermek isteyenler ise mavi kart kullanacaklar. Oylama açık yapılacak. Yani, yurttaşlar renkli kartları zarfa koymadan seçim kurulunun önünde açıkta duran sandıklara atacaklar. MGK'nın, bu yöntemi, halkı beyaz kart kullanmaya zorlamak için, yani red oyu verilmemesi için uygulamayı düşündüğü öğrenildi. UPI, "güvenilir kaynaklar, bu yöntemle askeri rejimin Anayasa oylamasını garanti altına alabileceğini belirtiyor." şeklinde bir yorumla verdiği haberden de anlaşıldığı gibi, cunta, kendi zorbalık yasasına hayır denilmesinden korkuyor.

**AP VE CHP'NİN TAVRI
BELLİ DEĞİL**

MHP'lilerin cunta Anayasasına evet diyeceği haber verilirken, AP ve CHP'lilerin nasıl tavır takınacakları henüz kesinleşmedi. Her iki partinin de böyle bir anayasayı kendi rızalarıyla kabul edemeyecekleri, ancak bugüne kadar cuntayı destekleyen tutumları nedeniyle radikal bir tavır takınmaktan çekindikleri bildiriliyor.

Hazırladığı Anayasa Tasarısının Cumhurbaşkanı'nın yetkileri ile ilgili bölümünü kaybeden veya çaldıran Orhan Aldıkaçtı, bir basın toplantısında gazetecilerin sorularını yanıtlıyor.

OPERASYONLAR Elazığ cezaevinden kaçanlar yakalanamadı

Geçtiğimiz ay Elazığ Cezaevinden kaçan tutukluların büyük bölümünün yakalanamadığı öğrenildi. Firar olayının hemen ardından 3 kişinin dışından kaçanlardan hiç kimsenin yakalanmadığı öğrenildi. Çok sınırlı açıklamalara karşın kaçma olayının planlı bir eylem sonucu başarıldığı belirlendi.

**ÇATIŞMALARDA 4 DEVRİMCİ
ÖLDÜ**

Firar olayından sonra Elazığ, Malatya, Tunceli ve çevresinde yoğun bir operasyon başlatıldı. Halen devam etmekte olan operasyonlarda yer yer çatışmalar oluyor. Alına haberlere göre, Tunceli dağlarından ve mezarlarda cunta güçlerinin saldırılarına silahla karşı koyan gruplar olduğu bildirildi. Ovacık ve Hozat ilçelerinin köy ve mezarlarındaki çatışmalarda TKP/ML (Partizan) taraftarı 3 devrimci hayatını yitirdi, 3'ü yaralı olmak üzere 5 kişi yakalandı.

Aynı günlerde Tunceli Dest Nahiyesi yakınlarında çıkan çatışmada ise adının Yücel olduğu öğrenilen bir Devrimci Yol taraftarı öldü, biri yaralı iki kişi de yakalandı.

Bölgede operasyonların devam ettiği bildiriliyor.

**FATSA DAVASI SANIKLARINDAN
İKİSİ İKİ JANDARMAYLA
BİRLİKTE DAĞA ÇIKTI**

Fatsa Davasında yargılanan iki devrimcinin kendilerini sivil bir mahkemeye götürmek için jandarmayla birlikte kaçtıkları öğrenildi. Olay şöyle gelişti: Fatsa davasında yargılanan ve Samsun Cezaevinde tutuklu bulunan iki devrimci bir başka dava için bir astsubay ve iki jandarmanın denetiminde sivil mahkemeye götürülürken jandarmalarla birlikte kaçtılar. Jandarmalar silahlarıyla birlikte devrimcilerle dağa çıktılar. Bu nedenle Fatsa ve çevresinden firar olayından sonra başlatılan operasyonlarda tutuklulardan ve jandarmalardan yakalanamadığı öğrenildi.

**7500 KİŞİNİN DAHA ARANDIĞI
AÇIKLANDI**

Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreterliğinden yapılan bir açıklamaya göre Türkiye'de halen 7500'den fazla kişi aranıyor. Yüzde 98'i ilerici ve devrimci olan bu kişilerin tüm arama-

lara karşın bir türlü yakalanamadığı bildiriliyor. Arananların sayısal olarak bu denli çok olması cuntanın anti-faşist, yurtseverlerin kökünü kurutması iddiasının boşa çıktığını kanıtlamaktadır. Bu nedenle Konsey ve sıkıyönetim görevlilerinin tedirgin olduğu ifade edilmektedir.

**ANKARA'DA
KISKAÇ OPERASYONU**

Başkent Ankara'da MİT, Sıkıyönetim görevlileri ve bütün polis birimlerinin yeni bir operasyon başlattığı bildiriliyor. Kıskaç adı verilen son operasyonda herhangi bir bölgenin aniden kuşatıldığı ve her yerin, her kişinin arandığı haber veriliyor. Taşitların dahi arandığı bu operasyonlara neden olarak ilerici-devrimci muhalefet güçlerinin toparlanma içinde olduklarına ilişkin polisin istihbarat almış olması gösteriliyor. DAL Grubunun da katıldığı operasyonlarda, önceki operasyonlarda yakalanıp sonra salıverilenler üzerinde durulduğu bildiriliyor. Daha önceden serbest bırakılanlara yeniden sorguya çekilmek üzere ciddi bir şekilde arandığı öğrenildi.

Görev zamanıdır

Güner GÜNEŞ

Nicedir ağızlarında çiğnenen bir sakız oldu "Yeni Anayasa Taslağı." Bir türlü tamamlanamıyor, kapalı kapılar ardında bir saklambac oynudur sürüp gidiyordu. Aldıkaçtı'nın arada bir verdiği demecelerse tutarsız, inandırıcılıktan yoksun ve birbirleriyle çelişkili laflar oldu hep.

Aslında kitlelerin dili bağlı, siyasal partilerin ve derneklerin kapalı, kalemlerin kelepçeli, onbinlerce aydın, demokrat, devrimci yurtseverin zindanlarda olduğu bir ortamda nasıl bir anayasa ve kimlerin yasası hazırlanacaktı?.. Bunlar bilinmez değildi. Yine de cuntanın halklarımıza vereceği bu "ihşanı" görmek gerekiyordu.

Son günlerde Anayasa Taslağı'nın tamamlandığı, iki üç gün içinde Danışma Meclisi Başkanlığına verileceği ve bir basın toplantısı ile de kamuoyuna açıklanacağı üst üste duyuruldu. Ne ki gün geldi, yine açıklanmadı. Her şey yeniden bir sessizliğin içine gömüldü. Bu arada "Anayasa taslağı'nın kaybolduğu" biçiminde garip söylentiler basında yer aldı. Ve komedinin nerede biteceği belli değildi.

Tercüman gazetesinde yayınlanan bölümleri ile taslak, içeriği, biçimiyle ve getirdiği yasaklamalarla faşist diktatörlüğü tepeden inme kurumsallaştırıyordu. Başka bir ifade ile Askeri Cunta, silahların gölgesinde emperyalizm ve tekeli burjuvazi hesabına devletin kurumsal yapısında yaptığı düzenlemeleri, sivil giysiler içinde asker ve polis in desteğinde koruyacaktı.

Taslatla, Cumhurbaşkanı olağanüstü yetkileri ile donatılmış görünümünde. Yüksek dereceli devlet memurları atamaktan, Büyük Millet Meclisinin feshine değin yürütme ve yargı erkinin büyük bir bölümünü tekelinde toplamaktadır. Cumhuriyet Divanı diye tasarıya konan ve emekli generallerden, eski Cumhurbaşkanı'nın denetiminde ve buyruğunda.

Tasarıda insan temel hak ve özgürlükleri ile ilgili haklar oldukça kısıtlanmış ve yasaklara bağlanmıştır. Sendika, dernek kurmak, grev, miting, gösteri yürüyüşleri gibi demokratik haklar da bundanmış, idari ve mülki amirlerin buyruğuna ve insafına terk edilmiştir. Valiler, kaymakamlar istedikleri örgütleri kapatabilecekler, eylemleri durduracaklardır.

Düşünceye, bilime, sanata, basına da bu taslatla sansür konmuştur. "Devletin ve milletin ülkesiyle bütünlüğü, bölünmezliği"ne aykırılık gerekçesiyle en "masum" düşünceler susturulacak, yayınlar toplatılarak sorumlular zindanlara atılacaklardır. Ekonomik konuların bile enine boyuna eleştirilmesine izin verilmemiştir bu taslatla. Sözelimi, enflasyonu, dış bağımlı ekonomiyi, IMF'yi kınayanlar, "Ekonomik krizi hızlandırmak" gerekçesiyle sorguya çekileceklerdir.

Yukarıda değinmeye çalıştığımız konular, ayrıntılı olarak ayrı ayrı Anayasa maddesi yapılmıştır. Bu bir Anayasa olamaz. Olsa olsa halkın anasını ağlatan bir bağımlılık ve sömürü yasası olur.

Böyle bir yasaya "Hayır!" demek yetmez. Kitleler şimdiden hazırlıklı olmalı. İşçiler, köylüler, aydınlar devrimci, demokrat tüm yurtseverler bu bağımlılık, bu saldırı yasasına karşı örgütlenmeli, aktif biçimde mücadele etmelidirler. İnsanca, uygarca yaşama hakkımızı elimizden alanlara karşı daha fazla seyirci kalamayız. Var olmak, yok olmak savaşıdır bu.

Unutmamalı ki, haklar hiç bir zaman verilmez, alınır. Hele askeri cuntanın zorba generallerinden bunu beklemek eşyanın doğasına ters düşer. Ayrıca insanlık adına biraz da ayıp olur.

Halkımız kendi anayasasını kendisi yaptığı gün kurtulacaktır.

**MHP
davasında iki
tahliye var**

**Cinayet
şebekesinin
elebaşları
serbest
birakılıyor**

MHP'li Sadi Somuncuoğlu ve Yaşar Okuyan serbest bırakıldı.

Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Nolu Askeri Mahkemesinde devam etmekte olan "MHP Davası"nda idam talebiyle yargılanan Sadi Somuncuoğlu ve Yaşar Okuyan tahliye edildi. Böylece Türkiye'de dışarda tutuklu MHP üst yöneticisi kalmadı. Somuncuoğlu MHP Genel Başkan Yardımcısı. Okuyan ise Genel Sekreter idi. Her iki faşist de katliama teşvik, Katliam planlama ve düzenlettirme. Anayasayı tebrin ilga suçlarından idamla yargılanıyorlardı.

**ARANAN İKİ ÖNEMLİ MHP'Lİ
TESLİM OLDU**

"MHP DAVASI" sanıklarından olan ve bugüne kadar yakalanamayan iki önemli MHP'li geçtiğimiz günlerde teslim oldular. MHP'nin "Eğitimciler" kadrosundan olan Hakkı Şafakes ve N. Kocabay'ın, Somuncuoğlu ve Okuyan'ın serbest bırakıldığı günlerde İzmir'de teslim olmaları ilginç bir olay olarak değerlendirildi.

**FAHRİ ERDİNC'in "Kan çiçeği"adlı
siirinden bir bölüm.**

Bir ellerimiz vardır
battaldir balabandır iridir,
çeliğe çifte su en büyük hüneridir
ve bir güzel beyanı ellerimizin
Nazım ustamızın bir yazıp bir yazdığı
şiiştir.

ellerimiz bir sinik buğdayı ikide
avuçlayabilir
fincanı taştan oyar oyar da
ekmeğimizi taştan çıkarabilir
ellerimiz bir boy yakıştır
sabana kazma küreğe kabzaya dümenin
yekesine
ve bir boy yakıştır ellerimiz
iki başlı düşmanın iki yakasına.
Ama işsiz ama eldiveni nasır ama bileziği
kelepçe
bu olsun kusuru aman
ellerimiz sınıfımızdır ve sınıfta yerimiz;
yeter diye kalktı mı sillesi yaman.

İflas eden Kastelli değil cunta politikasıdır

Banker Kastelli'nin iflasi ve İsviçre'ye kaçışı, bir anda Türkiye'nin en önemli konusu oluverdi. Yankıları halen devam eden Kastelli olayı, ülkemizin bugünkü durumunun bir aynası ve aynı zamanda, Cunta'nın Türkiye'yi nasıl bir uçuruma sürüklediğinin yeni bir kanıtı oldu. Bir başka deyişle, "Kastelli Vakası", asıl iflas edenin, Cunta politikaları olduğunu gösterdi.

Banker Cevher Özden'in kaçışının ve iflasının bu denli gürültü koparmasının tek nedeni, Kastelli'ye para yatıran insan sayısının 250 bin gibi (aileleriyle birlikte 1 milyona yakın) bir rakama ulaşması ve bunların 85 milyar lira dolayındaki parasının akibetinin ne olacağının bilinmemesi değildir. Olayın asıl önemli yanı, Cuntanın izlediği ekonomi politikasının iflas ettiğini Banker Kastelli olayının çok çarpıcı biçimde ortaya çıkarmış olması ve bu-

nun kitleler tarafından görülmesi ve anlaşılmasıdır. Bu durum Cunta ve tekeli sermaye çevrelerini rahatsız etmektedir. Özellikle Cunta'ya duyulan "güvenin" sarsıntı geçirmesi şimdi en önemli tehlike sayılmaktadır.

Cuntacı basın başta olmak üzere, hükümet, tekeli sermaye söz kumet, tekeli sermaye sözcüleri ve

bu soygun düzeninin tüm savunucuları, elbirliğiyle ortalığı yatıştırmaya, düzeni ve izlenen ekonomi-politikayı olumlu göstermeye çalıştılar. Örneğin Hükümet, Kastelli'de parası olanlar için garanti verdi ve ödemelerin yapılmasını kolaylaştırmak için bankalara 5 milyar liralık destek sağladı. Bazı gazeteler "devletin tam zamanında imdadına yetişmesini" överek, rejimin koşmuşluğunu gizlemeye çalıştılar. Kastelli'yle çıkar bağı olan bazı çevreler ise yine gazeteler aracılığıyla Cevher Özden'i, "yiğit, mert, devleti düşünen, iyi niyetli, borcuna sadık" birisi olarak tanıtmaya uğraştılar.

Devlet Bakanı İlhan Öztürk, Kastelli için "O bir dolandırıcıdır" diyerek tepkileri yumuşatmaya çalıştı. İlk günler, Kastelli'nin borcunu ödeyecek kadar mal varlığı olduğu açıklanırken, daha sonra Cevher Özden'in mali-mülkü olarak bilinen yalı villa, ev, yat, araba vb. gayri menkulün başkaları üzerine tapulu-kayıtlı olduğu ortaya çıktı. Yine ilk günler, piyasada panik olduğu ortaya çıktı. Yine ilk günler, piyasada panik olmadığı, devletin garanti vermesi nedeniyle yurttaşların banka ve bankerlere para çekmek için hücum etmediği açıklanırken bunun yalan olduğu Merkez Bankası Başkanı Osman Sıklar'ın 3 temmuzdaki demecinden anlaşıyordu. Sıklar yurttaşlara çağrı yaparak, "Telaşlanmayın, ban-

mü, para sıkıntısını gidermek için kaçakçılıktan dolandırıcılığa kadar her metodu kullanmaya devam ediyorlar.

Görüldüğü gibi tam bir soygun... Devlet eliyle Cunta'nın, Hükümet yetkililerinin, büyük holdinglerin, bankaların, burjuva basınının hepsinin birlikte tezgahladıkları bir soygun düzeni, örgütlü bir tefeciler şebekesi. Ve bu düzenin bir çarkı Kastelli... Neresinden bakılırsa bakılsın, belli azınlığın bütün Türkiye'yi resmen ve Cunta'nın icazetiyle kazıkladıkları görülüyor. Ahlaksızlığa ve zorbalığa dayalı bir soygun düzeni...

Banker Kastelli'de parası olan yurttaşlara gelince: Kendi paralarıyla ikinci kez yine kazıklanmak zorunda kaldılar. Kastelli'ye yatırılan paralara devlet her ne kadar güvence verdiğini açıkladıysa da, tasarruf sahipleri buna inanmayıp ellerindeki mevduat sertifikalarını ve tahvilleri bankerlere ucuz şekilde satmaya başladılar. Özellikle İstanbul'da bazı bankerler, mevduat sertifikalarını yarı fiyatına tasarruf sahiplerinden toplamaya başladılar. Bu sayede yine köşeyi dönenler oldu.

IMF-ULUSU-ÖZAL:AYNI SES

Bütün bunlar olurken, IMF'nin açıklaması ile Ulusu'nun ve Özal'ın görüşleri aynıydı: IMF, resmi açıklamasında, "bu bir yol kazasıdır. Bu olay,

batması beklenmeyen bir olay değildi. Şubat 82'deki bankerler olayı iflasların ilk işaretiydi. Daha sonra bazı büyük işletmelerin, (Güney Sanayi, Asil Çelik v.b.) iflasın eşğine geldiği, devletin bunları kurtarmaya çalıştığı haberleri gazetelere kadar yansıyor. Bunlardan Güney Sanayi geçtiğimiz günlerde "borçlarını ödeyemediği, kredi sıkıntısı çektiği" için kapısına kilit vurdu.

Kastelli'den sonra Erdem Finansman, Yağmur Ticaret gibi büyük bankerlik kuruluşlarının da iflas etmesinin yüksek faiz politikasıyla ve bunun bir sonucu olan Banka-Banker çatışmasıyla çok yakın ilişkisi vardır. Bankerler niçin batmıştır, bankalar ve bazı önemli işletmeler niçin batmak tehlikesiyle karşı karşıyadır?

12 Eylül öncesi, yüksek enflasyon nedeniyle elindeki parayı banka yerine dayanıklı tüketim mallarına ev, arsa gibi gayri menkule ve altına yatırıyordu. Yani parasının değerindeki düşüşü böylece engellemeye çalışıyordu. Başka bir ifadeyle, bankalarda, yatırımda kullanılmak üzere para birikmiyordu. 24 Ocak kararlarından sonra bu açmazı aşabilmek için IMF'nin emriyle faiz oranları önemli oranda yükseltildi.

Tekeli Sermaye çevrelerinin "Temmuz Bankacılığı" adını verdikleri bu uygulamadan sonra bankalar ve bankerler, kitlelerin elindeki parayı toplayabilmek için korkunç bir faiz yarışına girdiler. Reklam furusu ile birlikte binlerce insan, evini, arsasını satarak, hatta günlük ihtiyaçlarından bile vazgeçerek biriktirebildiği parayı en çok faiz veren bankaya veya bankere yatırmaya başladı. Tasarruflarına verilen faiz yükselince, bankaların kapitalistlere açtıkları kredi faizlerde yükseltiyordu. Bu ise maliyetleri artırıyordu. Banka sahibi holdingler durumu idare etmeye çalışırken, banka sahibi olmayan holding ve aile şirketleri ise büyük sıkıntı içine giriyorlardı. Örneğin Sabancı Holding, sahibi olduğu Akbank'dan ucuz kredi alabilirken, bankası olmayan holdingler pahalı kredi kullanmak zorunda kalıyorlardı. Pahalı kredi ise, yatırımın ve üretimin maliyetini artırıyor, bu ise "ihracat seferberliği"ni ve de ayrıca kredilerin tekrar bankalara dönmelerini engelliyordu. İşletmeler, kredi borçlarını bankalara ödeyemiyorlardı.

Büyük bankalar, gidişatın tehlikesini görerek, (çünkü faiz yarışının nerede duracağı belli değildi ve üstelik yerden bitersinence çoğalan Bankerler, bankalardan daha fazla faiz verebiliyor ve kısa sürede topladığı paralarla köşeyi dönüyorlardı) hem küçük bankaları, hem de bankerleri faizleri düşük tutmaya zorluyordu. Bu amaçla "Centilmenlik Anlaşmaları" yapıyor, fakat hiçbir banka anlaşmaya sadık kalmıyordu.

Bankaların ağırlık koyması üzerine, Hükümet, bankerlerle ilgili düzenleme yapmak zorunda kaldı ve birçok banker piyasadan çekildi. (Şubat 82) Fakat faiz yarışı durmadı. Bu kez başta Banker Kastelli olmak üzere bazı bankerlerle küçük bankalar kararlaştırılan faizden daha yüksek faiz vermeye devam ettiler. Bu ise Kastelli'nin iflasını doğurdu ve büyük bankaların istegi üzerine bankerlerin tasarruf toplamayı, faiz vermesi yasaklandı.

BANKER-BANKA ÇARKI NASIL DÖNÜYOR?

Bankerli müessesesi, bir anlaşma, Demirel ve Ecevit dönemlerinin Tah-takale piyasasının resmîleşmesi demektir. Her türlü uçağın ve oyunun bu kez resmen Bankerlik adıyla yapıldığını görmektediriz.

Cunta'nın Tahtakale düzeninin bir aracı olan Bankerlerle kitleler arasındaki ilişki ile Banker-Banka-Holding ilişkisi nasıl oluyor?

Bilindiği gibi bankerlik, tahvil ve mevduat sertifikalarının satışı işinde, holdingler ve bankalarla tasarruf sahipleri arasında bir aracıdır. Resmîyette menkul değer alım-satımı vatar diye bilinir. Yani, Bankerler para alırsatamaz, sadece tahvil vb. değerli kağıtları pazarlar, bunlardan komis-

Cunta siyonistlerin müttefikidir

Adem KALFA

Ankara cuntası sözcüleri İsrail'in Lübnan'a saldırısını, kentlerin, köylerin verilebilir edilmesini, katliamları kınadılar. "Arapların yanındayız" dediler. Kıbrıs'ın Türk kesimindeki hükümet (kuskusuz Ankara'nın onayıyla) daha da sert tepki gösterdi. Beshelli ki bütün bunlar laftan ibaret.

Cunta bu kadarını yapmak zorundaydı. Siyonist vahşeti karşısında halkımızın duyduğu büyük öfkeyi hesaba katmak zorundaydılar. İşbirlikçi sermaye çevreleri ile emperyalist tekeller aracılığıyla içice durumda olan siyonistler aynı sermaye çevrelerinin halkımıza karşı fedayiliğini yapan Cunta'nın Orta Doğu politikasını etkileyebilmektedirler. Babiali basını da türlü yollardan siyonist etkisi altında. Ama bütün bunlara karşın halkımız, daha başından beri vatanları için savaşan Filistin halkı ile dayanışma halinde olmuştur. 1960'lardan bu yana yüzlerce Türkiye devrimcisinin Filistin devrimi saflarına katılması, siyonizme karşı savaşta kan dökmesi rastlantı değildir.

Ama cuntanın İsrail'i lafta kınamasını yalnızca halkımızın açıkça siyonist yanlısı bir politikaya karşı gösterileceği sert tepki ile açıklayamayız. Cuntanın bu tutumunun bir başka açıklaması da var. Bu da ABD emperyalizminin genel olarak Orta Doğu politikasının Ankara cuntasına böyle işler yüklemiş olmasıdır. ABD, İsrail'in birbirini izleyen saldırılarının, kendi onayı olmadan meydana gelen olubittirler olduğu iddiasındadır. Reagan yönetimi şımarık yaramaz çocuğuna söz dinlemez baba rolündedir. Siyonistlerin gelişmiş Amerikan silahları ile Arap ülkelerine saldırıyor. Arap toprağını gaspediyor, Washington onu azarlar gibi yapıyor. "sonra silah vermem" diyor. Hatta bir iki hafta savaş uçakları teslimatını durduğu da oluyor. Ortalık biraz yatışınca en gelişmiş en öldürücü Amerikan silahları İsrail'e gene akmaya başlıyor. Kudüs'ün ilhakında da böyle oldu; Irak'taki nükleer santralin bombardımanında da; Golan'ın ilhakında da ve şimdi Lübnan'a kanlı saldırıda da.

ABD yönetimi Siyonist saldırılarının kendi onayı ile olduğunu, bunların emperyalist politikasının bir parçasını oluşturduğunu açıkça söyleyemez. Fiili müttefiki durumunda olan Arap gericiğini kollaması gerek. ABD'nin Orta Doğu'daki çıkarları bu gerici Arap rejimlerinin desteği olmadan korunamaz. Mısır'da, Suudi Arabistan'da ya da Ürdün'de yurtseverlerin iktidara gelmesi, bu ülkeler halkının kendi toprakaltı zenginliklerine sahip çıkması, emperyalist tekellerin Orta Doğu'daki talanlarının sona ermesi demektir.

Amerika'nın eski Dışişleri Bakanı Henry Kissinger, Orta Doğu'daki son durumla ilgili olarak bu bölgedeki Amerikan politikasının yöneldiği hedeflere ışık tutan bir yazı yazdı. (bak: "The Guardian Weekly" 27 Haziran 1982). ABD emperyalizminin bu kaşarlanmış dış politika uzmanı bu yazısında Reagan yönetiminin Orta Doğu politikasını destekliyor, "Sovyet desteğinde Arap radikalizmini utanc verici durumundan kurtarmak

için en ufak bir harekette bulunmamalıyız" diyor. Kissinger'e göre Orta Doğu'da, kış vaade, en büyük tehlike İran devrimidir. ABD'ye dost olan Arap rejimleri bunun bilincindedirler. Bu bakımdan onları Sovyet tehlikesini ön plana almaya zorlamak yanlış olur. Yazar FKÖ'yi Arap dünyasında en radikal akım olarak değerlendiriyor ve (Suriye dahil) hiçbir Arap rejiminin sınırlarında bir radikal Filistin devletinin kurulmasını istemediğini belirtiyor.

Kissinger'e göre İsrail, Güney Lübnan'ın bir kesimini güvenliği bakımından ilhak edebilmeli, Kudüs'de İsrail egemenliği tanınmalıdır. Buna karşılık Lübnan'da istikrar sağlamada Mısır'a görev verilmeli; Batı yakasında ve Gazze'de Ürdün'e bağımlı olmak koşuluyla Filistinlilere bir çeşit özerklik tanınmalıdır. İran'a da bağımsızlığı asıl tehlikenin Amerikadan değil, 1500 kilometrelik ortak sınırının bulunduğu kuzey komşusundan geldiği anlatılmalı çalışılmalıdır.

Burada önerilen kısaca, gene Arap toprakları gaspedilerek Siyonist devlet sınırlarının bir kez daha genişletilmesi, yani İsrail saldırıganlığının ödüllendirilmesidir. ABD uydusu gerici Arap rejimlerinin etki alanlarının Lübnan'a ve Filistin topraklarına yayılması, Filistin devriminin tasfiyesi ve genel olarak bölgede siyonizmin ve Arap gericiğinin egemen kılınmasıdır.

Reagan yönetimi politikasının yöneldiği hedefler genel çizgileriyle bunlardır. Burada Ankara cuntasına da bir rol düşüyor: Hem NATO müttefiki, hem müslüman ülke olarak emperyalist Tekellerin bölgedeki çıkarlarını sorumluluğu. Bu, cuntanın siyonistlerle fiili ittifak durumunu açığa vurarak olmaz. Cunta sözcülerinin lafta İsraili kınamaları bu yüzden. Oysa Ankara cuntası da, dünyadaki tüm faşist rejimler gibi Filistin ve Lübnan halklarının Amerikan silahlarıyla Siyonistlerce katliama uğratılmasından ve böylelikle bölgede ulusal kurtuluş hareketlerinin geriletilmesinden sevinçlidir.

Bu tutumları Babiali basınına da yansıyor. Batı Avrupa basını, hatta Amerikan basını bile Lübnan'da siyonist vahşetini gözler önüne seren haberler, yazılar yayınlarken, dünyaca tanınmış Yahudi aydınları bile katliamları en sert bir dille kınayan yazılar kaleme alırken Türkiye'de boyalı basın İsrail propagandasına geniş geniş manşetlerle yer veriyor. Bombalanan hastahanelerden, kitleler halinde öldürülen çocuk ve ihtiyaçlılardan tek söz yok. Ama siyonistlerin işgaline uğramış bir Filistin kampında uzun zaman önce birkaç Türkün gelip eğitim gördüğünü kanıtlayan Siyonist istihbaratından sağlanmış belge fotokopileri, ya da bu kamplardan birinde Ermenilerin eğitim gördüğüne dair belgelerin İsrail hükümeti tarafından Türkiye'ye sunulacağı haberi en sansasyonel biçimde geniş sütunlarda sunuluyor.

Fiili sansür altındaki bir basının bu tutumu Cunta'nın gerçek politikasının ne olduğunu açığa vurmaktadır.

Evet, Faşist Ankara Cuntası siyonist katillerin fiili müttefikidir. Bu şerefsiz ittifak ABD emperyalizmi üdülüğü politikasının kaçınılmaz sonucudur.

kalardan paramızı çekmeyin" diyor. Piyasada ise nakit para sıkıntısının başgösterdiği, karşılıksız çeklerin çoğaldığı, alış verişlerin durgunlaştığı haber veriliyordu.

TAM BİR TEFECİLER ŞEBEKESİ

Türkiye'de en büyük bankerler iflasının yarattığı ilk şokun sıcaklığı yavaş yavaş azalınca, en az olayın kendisi kadar önemli bazı ilginç durumlar da açığa çıktı. Örneğin, bir resmi kuruluşun (devlet kuruluşunun) Kastelli'ye 30 milyon yatırdığı öğrenildi. Öte yandan Kastelli'ye borcu olan önemli işadamları ve bankalar olduğu saptandı. Devletin veya bankalardan ihracat yapmak amacıyla kredi alan bazı işadamlarının ve şirketlerin bu kredileri Kastelli'ye yatırarak yüksek gelir elde ettikleri ortaya çıktı. (Özal'ın ihracat seferberliği dediği bu olsa gerek!) Bazı işadamlarının ve devlet yetkililerinin ise, Kastelli'nin Türkiye'ye dönmemesi için nüfuzlarını kullandıkları ve hatta Cevher Özden'e bu amaçla komisyon teklif ettikleri öğrenildi. Bu işadamlarının, Kastelli'nin kendileriyle işbirliği yaptığının ortaya çıkmasından ürktükleri, Cevher Özden'in bir gazeteciye, "bazı şeyleri açıklarsam kimin başının yanacağı belli olmaz" dediği saptandı.

Kastelli'nin pazarladığı mevduat sertifikaları ve tahvillerin büyük şirketler, bankalara ve tanınmış holdinglere ait olduğu da bu arada ortaya çıkan bir başka ilginç nokta oldu. (Örneğin Koç Yatırım, Türkiye Şişe Cam Fab. A.Ş., NASAS, BEKO Teknik, Anadolu Bankası, Vakıflar Bankası, Yapı ve Kredi Bankası, İstanbul Bankası, Hısarbank, İmar Bankası, Uluslararası Kredi Bankası v.b.)

Cevher Özden'in, Menkul değer alım-satımının dışında daha başka işler de yaptığı, devletin buna göz yumduğu yine olayın sıcaklığı geçtikten sonra öğrenildi. Bundan da anlaşılıyor ki, sermaye çevrelerinin büyük bir bölü-

uygulan politikanın yanlış olduğu anlamına gelmez" diyor. Ulusu ise şöyle diyor: "İzlenen ekonomi-politika değişmeyecek."

IMF çocuğu Özal'ın açıklaması da aynı doğrultudadır: "Bunlar gelip geçici zorunlulardır. Mali sistem yerine oturuyor. Sistemin bünyesi sağlamlaşıyor". (Özal, Kastelli ile ilgili açıklamalarında birinde, emperyalizmin ve yerli tekellerin sadık uşaklarına yarışı bir biçimde söyle bir demogoji yapıyordu: "Tasarruf sahiplerini çıkar çevrelerini sömürmeyeceğiz".

Özetle hepsinin söylediği, "izlenen politikalar devam edileceği" idi. Bunun anlamı, daha birçok bankerin, bankanın, holdingin, batacağı iflas edeceğidir.

Gerçekten de, 24 Ocak kararları ile Türkiye'de başlatılan ve ancak faşist bir Cunta sayesinde uygulanabilen "İhracata Yönelik Birikim Modeli"nin, sürdürülebilir şans, bu şekilde iflasları da içeren bir dizi gelişmenin yaşanması ile mümkündür. Bu nedendir ki, Özal'ın sözleri, hedeflenen "Serbest Ekonomi"nin mantığına uygundur. Özetle: Milyonların soyulması temelinde, yoksulluğun artmasını, orta sınıfların yokolmasını, piyasanın birkaç büyük tekele kalmasını içeren bir ekonomi-politika...

Bu modelin yüksek faiz uygulamasıyla ve sopa zoruyla uygulanabildiği yer somut haliyle Türkiye'de görülüyor. Emperyalizme her alanda bağımlı ve kendi dinamiğiyle gelişmeyen, tersine uluslararası tekelin ihtiyacına göre şekillendirilen cılız ve zayıf bir iktisadi yapının bu kadar ağır sorunları çözebilmesi ve kendini devam ettirmesi mümkün değildir. Kastelli'nin başına gelenler bu soygun düzeninin ve bu talan rejimi cuntasının da başına gelecektir. Bu kaçınılmazdır.

KASTELLİ BATMAK ZORUNDAYDI

Banker Kastelli'nin izlenen bu politikanın kaçınılmaz bir sonucu olarak

yon alır. Bu mekanizma Türkiye'de şöyle çalışıyor:

Para sıkıntısı çeken bir firma, halka borçlanmak ve bu yolla para bulmak için, belirli oranda faiz vermeyi de taahhüt ederek tahvil, yani borç senedi çıkarır. Tahvili peşin paraya halka satar ve belirli bir müddet (bir kaç yıl) sonra faiziyle birlikte halktan aldığı borcu öder, tahvillerini geri alır. Firmalar bu işi, Maliye Bakanlığı'nın izni ile ve bir banka aracılığıyla yapar. Banka ise bu işten komisyon alır.

OYUN İÇİNDE OYUN

24 Ocak kararlarından ve yüksek faiz uygulamasından sonra bu mekanizma yeni biçimlerde çalışmaya başladı. Örneğin bir Holding 200 milyon liralık tahvil çıkararak yeni yatırım yapmak veya borçlarını ödemek istemektedir. Bu sırada banker devreye girerek, 200 milyon karşılığı olarak holdinge hemen 120 milyon lira vermeyi önerir. O da buna razı olur. Çünkü, holding banka aracılığıyla tahvil satacak olsa, zaman kaybı bir kenara, tahvili ancak yüzde 28-32 faizle satabilecektir. Yasalar, tahvil faiz oranını %28-32 olarak belirlemektedir. Holding taze ve nakit paraya acil ihtiyaç duyduğu için bankerin önerisini kabul eder (Türkiye'de yüksek faiz uygulamaları nedeniyle para sıkıntısını çekmeyen, kredi almak için her yolu denemeyen hiçbir kuruluş yoktur).

BANKALARIN KASTELLİ'NİN İFLASINDAKİ ROLÜ

Cevher Özden rezaleti üzerine ortaya çıkan durum tekeli sermaye çevrelerini önemli ölçüde rahatsız etmiştir. Asıl panik onlarda başlamıştır. Bu çevrelerden bazıları, Kastelli'nin Bankalar tarafından bilinçli olarak iflasa sürüklendiği iddia ediyorlar. Bu iddia da doğruluk payının olduğu bilinmektedir. (Gazeteler, Cevher Özden-Kozanoğlu Grubuna ait Hisarbank'ın Kastelli'yi borçlarını ödemediği için tehdit ettiğini yazmaktadır). Kastelli olayı egemen sınıf içindeki çatışmanın da bir ürünüdür.

Bankalar, yüksek faiz uygulamasından sonra hem kendi aralarında, hem de bankerler karşı bir rekabete girdiler. Faiz yarışı diye bilinen bu rekabet sırasında bazı küçük bankalar ve Bankerler Kastelli, daha yüksek faiz vererek halkın elindeki parayı toplayıp bununla büyüme çabası içine girdiler. Büyük bankalar ve holdingler, faiz oranlarının sık sık yükseltilmesinin ekonomideki varolan krizi iyice derinleştireceğini bildikleri ve faiz oranlarının şimdiki halinde tutulmasıyla kendi çarklarını döndürebildikleri için, biraz da Merkez Bankası'nın zorlamasıyla rekabetin bir noktada durmasını istiyorlardı. Devletin aldığı tedbirler ise yetersizdi. Bu nedenlerle çok planlı olmasa bile, gelişmenin doğal bir sonucu olarak Bankerlerin ve son olarak da Banker Kastelli'nin iflası Bankaların ve büyük holdinglerin yararına olmuştur.

Kastelli'nin dalaverelerine birçok banka ortak olmasına rağmen, simdilik okkanın altına Cevher Özden gitmiştir.

Ancak yasalar gereğince devreye bir bankayı sokmak gerekecektir. Çünkü, yasa, tahvillerin ilk satışının bir banka aracılığıyla yapılmasını şart koşmaktadır.

Bankerin önerisi Bankanın da işine gelmektedir. Çünkü kendisi hiçbir çaba harcamadan 200 milyonluk tahvili satmış gibi görünüş komisyon alabilecektir. Banka 200 milyonluk Koç Holding tahvillerini 200 milyona satmış gibi göstererek kayıtlarına girdi çıktı yapar ve komisyonunu alır. Holding ise kayıtlarında 200 milyonluk tahvil satışı göstermektedir, fakat kasasındaki bu işten aldığı nakit para 120 milyondur. Bankerin defteri ise temizdir. Sözde bankanın halka satmış görüldüğü tahviller yine halk tarafından bankere satılmış gibi gösterilir. Bunun nedeni, yasalarda tahvillerin ikinci piyasada, yani Banker vb. kurumlarda değerinin altında satılacağı hükmü vardır. (Birinci piyasa olarak gösterilen bankalarda tahvillerin gerçek değeri üzerinden işlem görmesi zorunludur). Bu durumda, bankanın halka satmış gibi görüldüğü tahviller tekrar halk tarafından değerinin altında Bankere satılmış gibi gösterilir. Böyle olunca örneğin, 200 milyonluk tahvili Kastelli 100 milyona almış gibi gösterilir. Defter ve kayıtlar buna uygun düzenlenir.

Banker'in gerçek tahvil satışı bundan sonra başlar. 200 milyonluk tahvili, 120 milyona alan fakat defterlerinde bu tahvilleri halktan 100 milyona almış görünen banker, bu tahvilleri

Kastelli Bürolarının önü ana baba günü oldu. Polis halkı zorla dağıttı.

yüksek faiz vererek halka satmaya başlar. Etkili bir reklam kampanyasının eşliğinde vatandaş, bankalardan daha yüksek faiz veren bankerin tahvillerini almaya yönelir. Banker bu satıştan elde ettiği nakit paradan hem işletmenin giderlerini (reklam vb.) karşılar, hem de daha önemlisi, elinde nakit para olduğu için bunu yukardaki örnekte olduğu gibi yeniden holding tahvillerini almada kullanır, dolayısıyla işletmelerin taze para ihtiyacını karşılar.

FAKAT

Bu çark böyle dönerken, bir veya iki yıllığına tahvil çıkaran holding, (dolayısıyla Bankerler) tahvillerinin vadesi gelen vatandaş, tahvilin ana parasını ve faizini ödemek zorundadır. Senedin zamanı gelince tahvil sahibi işletmenin kapısına dayanır. Holdingin ise elinde nakit para olmadığı için tahvillerin ana parasını ve faizlerini ödeme gücü yoktur. Holding, yeniden tahvil çıkararak yukarıdaki örnekte olduğu gibi bunu belki de yarı fiyatına Bankere satar.

Ve bu çark böyle devam eder gider. Taki tahviller ve çekler karşısız çıkıncaya kadar. O zaman da iflaslar başlar.

BANKALARLA KASTELLİ İÇİÇEDİR

Şimdilerde Banker Kastelli'de somutlaşan bu soygun düzeninin aylardır açıktan açığa ve Cunta'nın teşvikiyle yapılan rezilliklerin hepsine bankalar da ortaklar.

Uygulanan yüksek faiz politikası belli bir süre içinde piyasadaki tasarruf edilebilecek paranın büyük bir bölümünü banka ve bankerlere çekmiştir. Topladıkları parayı, önceden topladıkları mevduatların faizlerini ödeme ve işletmeler kredi açmada kullanan finans kuruluşları, mevduat akışının aynı devam etmemesi nedeniyle kendileri de fon sıkıntısı (taze para sıkıntısı) içine düşüyorlardı. Öyle ki bazı banka ve bankerler, bir yıl önce topladıkları paraların faizlerini bile ödeyemeyecek duruma düşüyorlardı. Birkaç büyük bankanın dışında çok sayıda banka ve büyük bankerlerin durumu bu çerçevedeydi. Tam da bu noktada bankalarla büyük bankerlerin kader birliği doğdu.

Birçok banka, fon ihtiyacını karşılamak için diğer bankalardaki tasarrufları kendisine çekmeye çalıştı. Bu amaçla mevduat sertifikası diye adlandırılan ve aslında banka tahvilinden başka birşey olmayan bir yöntem devreye sokuldu. (Mevduat Sertifikası, tahvil gibi, bankaların halka borçlanmasıdır. Sertifikayı para vererek alan vatandaş, belli bir süre sonra yatırdığı ana parayı alacak, bu arada da aylık veya yıllık faizlerini de alacaktır.) Bankalar, kendi kaynaklarını garanti göstererek, tıpkı holdingler gibi, tahvil (Mevduat Sertifikaları) çıkartmaya başladılar.

Bankalar, kendi aralarındaki "centilmenlik anlaşmasına" her ne kadar uymasalar da, yüksek faiz uygulamasını yine de belli bir sınırdan tutmaya çalışıyorlardı. Bu durum kendi aleyhlerine oluyordu. Çünkü fonlarını artıramıyorlardı.

BANKALAR BİRBİRLERİNDEN PARA ÇALMAYA ÇALIŞIYOR

İşte Mevduat Sertifikası, bankaların birbirlerinden para çalması ve fon artırılması için elverişli bir yöntem olarak ortaya çıktı. Bankaların Mevduat Sertifikalarını pazarlaması hükümet tarafından da benimsenince, bankalar bankerler aracılığıyla Mevduat toplama işine başladılar. Çıkardıkları Mevduat Sertifikalarını büyük bankerlere, özellikle Kastelli'ye pazarlattılar. Kastelli, bankaların verdiğinden daha yüksek faiz vad ederek

sertifikaları halka satmaya başladı. Yüksek faizin çekiciliğine kapılan ve birçoğu aldığı aylık faiz geliriyle yaşamaya başlayan tasarruf sahipleri, bankadaki parasını çekerek veya malını-mülkünü satarak Banker Kastelli'den mevduat sertifikası almaya başladı. Bankalar, Kastelli aracılığıyla milyarlarca liralık sertifika pazarladılar. Türkiye İşverenler Sendikası Başkanı Halit Narin bile bu durumdan şikayetçi oluyordu. Narin, Kastelli olayından sonra şöyle diyordu: "Ödeyemeyecekleri miktarda sertifika çıkaran bankalara el konulmalıdır."

Sertifika pazarlama olayı da tıpkı yukarıdaki tahvil örneğinde olduğu gibi işledi. Yani bankalar çıkardıkları tahvilin gerçek tutarının altında bir fiyatla Kastelli'ye sertifika pazarlattılar. Örneğin 200 milyonluk sertifikayı, 120 milyona verdiler Kastelli'ye ve kayıtlarına 200 milyon olarak geçtiler. Kastelli'den peşin aldıkları 120 milyonun bir kısmını sanayicilere kredi olarak verirken bir kısmını yasal zorluk olması nedeniyle Merkez Bankası'na yatırdılar. (Bazı Bankaların bu yasal zorunluluğu bile yerine getirmedikleri, devletin buna göz yumduğu ortaya çıktı). Sanayicilere kredi olarak yüksek faiz karşılığı verdikleri paralar ise, sanayi kuruluşlarının bu paraları yatırımda değil, işletme giderlerini karşılamada veya önceden alınan kredilerin borcunu ödemedikçe kullanmaları nedeniyle, zamanında alamadılar. Bu kez bankalar yeniden mevduat sertifikası çıkarma yoluna gittiler.

Bu durum, Banker-Banka-Sanayici üçgenini birbirine borçlu, birbirine bağımlı bir hale getirdi. Kastelli, pazarladığı sertifikaların karşılığını Bankalara ve vatandaşlara ödeyemez hale geldi. Banka sertifikadan alıp, sanayiciye verdiği parayı geri alamaz duruma düştü. Sanayici ve Özal'ın ihracatçıları ise aldıkları krediyi bankaya ödeyemez duruma geldi.

Ve zincir en zayıf yerinden, Banker halkasından koptu.

DEVLET BANKALARIN EMRİNDE

Bu tepişme içinde her zaman olduğu gibi olan yine vatandaş oldu. Çoğunluğu emeklilerden ve evini-arsasını satıp faize yatıran orta gelir tabakasındaki kesimlerden oluşan yüzbinleri aşan insan, şimdi faizden de vazgeçti, ana parasını kurtarmaya çalışıyor.

Cunta'nın devleti ise, bankerlerin bankalara ve sanayicilere borcunu ödemek, Kastelli'de parası olan subayların, hükümet üyelerinin, Danışma Meclisi üyelerinin ve büyük bürokratların parasını geri vermek için, vatandaşın vergileriyle ayakta duran hazinayı müflis bankerlerin ve istikbalin müflis bankalarının hizmetine sundu. (İlk hesaplamalara göre, Kastelli olayı nedeniyle Devletin uğradığı zarar 45 milyar lira...)

Şubat'ta küçük bankerleri batıran, Haziran'da büyük Banker Kastelli'yi iflas ettiren yüksek faiz politikası ve ona şekil veren 24 Ocak Kararları'nın ve onu silah zoruyla uygulamaya çalışan Cunta'nın ülkemizi batırmaktan başka yapabileceği bir şeyin olmadığı Kastelli olayıyla bir kez daha ortaya çıkmıştır.

Türkiye'deki ekonomik krizin, mevcut politikalarla aşılma şansı yoktur. Tek çare emperyalist-kapitalist sistemle varolan bütün bağların ve bağımlılık ilişkilerinin koparılması, tekelin hakimiyetine son verilmesi, halklarımızın ve ülkemizin ihtiyacını gözetken yeni bir ekonomi-politikanın izlenmesidir. Açık ki bunu da ancak emekçi ve yoksul halklarımız kendi güçlü kollarıyla yapabilir.

Türkiye'nin kurtuluşu için başkaca seçenek yoktur.

Toplumsal muhalefet, ideoloji, parti

Demir ÖZLÜ

Marksist solun, Türkiye'de, tarihte hiçbir ülkede görülmemiş bir biçimde parçalanmış olması "ideolojik etki"nin yitmesine yol açmaktadır.

12 Mart'ta da aynı süreç yaşanmıştı.

12 Mart öncesinde de, Türkiye'de egemen sınıflar bunalıma düşmüş, işçi sınıfı ile onun halk sınıfları arasındaki müttefiklerinin toplumsal istemleri yükselmeye başlamıştı. Köylülerden gelen istemler de buna katılıyordu. 12 Mart'tan önce de toplumsal muhalefetin yükseldiği bir dönem yaşanmıştır Türkiye'de.

İşte, Türkiye gibi emperyalizme çok sıkı bağlı bir ülkede, bağımlı egemen sınıflar yeni bir yöntem bulmuşlardır: Orduyu, kendi bütünlüğü içinde iktidara çekmekte ve toplumsal muhalefeti baskı yoluyla susturmaktadırlar (Türkiye'de bu yöntem, 27 Mayıs'tan sonra, Cevdet Sunay'ın genelkurmay başkanlığı döneminde gündeme girmişti). Bir süre için "düzeni sağlama" görevini bu silahlı güçlere vermekte; bu arada kendi yapısal bunalımlarını kapitalizm doğrultusunda aşmaya çalışmaktadırlar. Böylece toplumsal muhalefetin bastırıldığı, kendi açılarından rahat, bir dönem yaşamaktadırlar.

Doğal olarak, bu yöntemle, söz konusu egemen sınıflar yapısal bozukluklarını tümüyle giderememektedirler. Çünkü, bağımlı kapitalist sınıflardır bunlar... Tarih sahnesine çıkmakta gecikmişlerdir. Özerk, yaratıcı, ulusal bir kapitalist sınıf olamamışlardır. Belki, yaratıcı bir sınıf olma, kendi gücüyle ayakta durma ve maddi refahı halk tabakalarına da yayma şansını tarihsel olarak, sonsuzca yitirmişlerdir... Dünya kapitalist bunalımına bağlı olarak, en aşağı düzeyde ve çok ağır ağır olarak yaşamaktadırlar bunalımlarını topluma. Böylece sadece vakit kazanmaktadırlar: 'bir on yıl daha'.

Sadece dünya kapitalist bunalımını en alt düzeyde ağır olarak yaşatmak değil; aynı zamanda kendi iç-yapısal bunalımlarını da aşamamaktadır. Türkiye burjuva sınıfı, 1908'den bu yana, çeşitli tarih aralıklarıyla yaşadığı kendi iç-yapısal bunalımdır da. Bu bunalım Türkiye halkını 1. Dünya Savaşı'na sürükledi. Bu yüzden üst-yapısal örgütlenme, Devlet, çeşitli biçimlere girmekte (mesrutiyet, cumhuriyet, 'demokrasi' olmakta, sivil, askeri, yarı-askeri çehreler takınmakta), fakat bunalım sürmektedir.

Biçim değiştirip duran aynı üst yapıdır bu. Sadece arada bir çatlıklar görünmekte. Ardından da bu çatlıklar, şiddetle restore edilmek istenmektedir.

12 Eylül döneminde olan da budur. Ama halk açısından da, egemen sınıflar açısından da en zorlusu. Üstadlar, kendi açılarından "restorasyon" yapıyorlar!

Açık açık görmek ve söylemek gerekli: İşte bu toplumsal-tarihsel oluşum karşısında, Türkiye marksist solu, gereken siyasal beceriyi gösterememektedir.

Gerek 12 Mart öncesinde, gerek 12 Eylül öncesinde yükselen toplumsal muhalefeti tek bir siyasal örgütlenmenin çatısı altında toplama başarısını.

Toplumsal muhalefet -toplumsal koşullar yüzünden- kendiliğinden yaygınlaşmakta, toplumun spontane psikolojik yapısında devrimci bir dönüşüm özlemi belirlemektedir: proleterya arasında da, köy ve kent küçük burjuvazisi arasında da değişim gereksinmesi kendini duyurmaktadır. Fakat bu duygusal eğilim, doğru çözümlemeler yapan, tarihsel konumunu iyi saptamış bir tek "devrimci" partinin örgütlenmesi içinde "tarihsel bir bilince" ve "ideolojik bir güce" dönüşemediğinden, egemen sınıflar iktidarda silahlı güçleri ön plana çıkardığında, bu eğilimler tavsayıp dağılmaktadır.

Bu yüzden, egemen sınıfın zirhlanmasına karşı direnen bilinçli insanların hemen hemen tümü tutuklanabilmekte ve egemen sınıfın ideolojik propagandasıyla bunlar, -bir süre için de olsa- geniş halk kesimlerinin eğilimlerine aykırı bir yol tutmuş gibi gösterilebilmektedirler.

Asıl en kötüsü, marksist sol, toplum içinde "özerk" ideolojik yapısını kuramadığından (doğru marksist analizlere dayanan bir Parti demektir) bu, geniş halk kesimleri iktidarın ideolojik propagandasının tarafına -bir süre için de olsa- geçebilmektedirler.

12 Mart rejimini: a) içteki bilinçli direnişler; b) Avrupa kamuoyunun desteği; c) bloklar arası gerginliğin detant'a doğru gitmesi çekilmeye mecbur etti. Doğal olarak bu nedenleri genel olarak çerçeveleyen: Türkiye'nin dünyadaki konumu ve egemen sınıfların yapısıyla ilgili nedenler de var (onlar Avrupa kapitalizmine önemli ölçüde bağımlıdır). Toplumsal-ekonomik yapıyla ilgili olan başka nedenler de.

Bugün 12 Eylül yaşanırken, ABD'deki Reagan rejimi ile ABD savaş politikaları -şimdiki halde- demokratik güçlerin aleyhine bir faktör olarak işliyor. Fakat, öte yandan, burjuva ekonomik politikalarının iflası çok daha belirgin.

12 Mart rejimi yıkıldığında sol, örgütlenme konusunda hazırlıksız yakalanmıştı. 1973'le 1980 yılları arasındaki toplumsal muhalefet, gene kendiliğinden bir muhalefet olarak kaldı. İşçi sınıfının gelişen sendikali hareketi dahi, bilinçli, siyasal bir hareket düzeyine sıçrayamadı. İdeolojik üst-yapı karmaşık bir yapıdır.

Türkiye egemen sınıfları, Batı'da olduğu gibi, uzun yüzyıllar dini -Kilise'yi- ve büyük kültürel ideolojik yaratmaları yanlarına alamamış olsalar da, karmaşık ve geçerli bir üst-yapıya sahiptirler gene de. Özellikle, Türkiye egemen sınıfları ahlaklarını, oldukça geniş kitlelere kabul ettirmişlerdir: bireyci, çıkarıcı, kolay zengin olmayı, ağırlığı özendirilen bir ahlaklar bu.

Türkiye burjuvazisi sandığından da iyi örgütlenmiş bir sınıftır. 20. yüzyıldaki ilk bağımsızlık hareketlerinden birinin başını çekmesi de boşuna değildir. Onun karşısına spontane hareketlerle çıkılamaz. Sadece onun saldırılarına karşılık vermekle yetinilemez. Devrimci bir dönüşüm için, kitleleri kavrayacak ve onlar için umut ışığı olacak derin siyasal alternatifler hazırlamak gerekir.

Marksist sola düşen görev, toplum içinde özerk bir üst-yapı yaratmaktır. Sosyalist teorinin ideolojik gücüyle yaratılacak bir yapıdır bu. İdeolojinin partisi yaratır bu üst-yapıyı. Bunu yaratmaktan kaçınmak ya da bunu yaratabilecek düşünsel beceriyi gösterememek, toplumu kendiliğinden çalkantıların içine bırakmak, demektir.

Kendiliğinden çalkantılar da, hiçbir toplumu sosyalizme götürmemiştir. Çünkü sosyalist toplum tarihsel bir rastlantıyla kurulan bir toplum değil, sistemli ideolojik mücadeleyle yaratılan bir toplumdur.

İĞDIR'DA 14 YENİ
İDAM TALEBİ VAR

Erzurum Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Savcılığı, Iğdır yöresinde üç sol örgüte bağlı 65 kişi hakkında dava açtı. Sıkıyönetim Komutanlığı basın ve Halkla İlişkiler Şubesinden yapılan açıklamada TKP, TİKKO ve Halkın Kurtuluşu adlı örgütlerin Iğdır'da işbirliği içinde bulundukları anlatılarak 7 kişiyi öldürdükleri iddia edildi. Ayrıca çeşitli kurşunlama, yazılama olaylarının sanığı 65 kişiden 57'sinin tutuklu bulunduğu belirtildi. Hakim Yüzbaşı Tömen Özkıl tarafından hazırlanan teddianamede sanıklardan 14'ü hakkında idam, diğer sanıklar için 5 ile 15 yıl arasında çeşitli hapis cezaları istendi.

ADIYAMAN PKK DAVASINDA
TANIKLAR DİNLENİYOR

145 sanıklı Adıyaman PKK (Kürdistan İşçi Partisi) davası tanıkların dinlenmesiyle sürüyor. 17 Haziran 1982 günü yapılan duruşmada Adana'da tanıklardan biri sanık avukatlarına hakaret ettiğinden tutuklandı.

Duruşma yargıcı, tanığın sarfettiği sözlerle duruşma inzibatını bozduğu gerekçesiyle tutuklanmasına ve hakkında suç duyurusunda bulunulmasına karar verdi. Duruşmaya sanıkların dinlenmesiyle devam edildi.

MARDİN PKK DAVASINDA
TUTUKSUZ YARGILANAN
14 SANIK TUTUKLANDI

331 sanıklı Mardin PKK davası tutuksuz sanıkların sorgularıyla sürüyor. Diyarbakır'da, 2 Nolu Askeri mahkemede görülmekte olan davada tutuksuz 14 sanık daha tutuklandı. Üç sanık da tahliye edildi. Tutuklanan sanıkların isimleri şöyle: Necmettin Arslan, Murat Ar, Abdi Bayar, Osman Özbav, Genco Kerem, Bedrettin Tokay, Mustafa Erdem, Mehmet Sait Altınkaya, Abdülkani Aslan, Nazım Çelik, Emrullah Erken, Süleyman Solmaz, Mehmet Veysi Temel, Abdülvahap Kızılkaya. Mahkeme heyeti ayrıca duruşmada bulunmayan dört sanık hakkında da giyabi tutuklama kararı aldı.

Öte yandan, 2 Nolu Askeri Mahkemede duruşmalarına devam edilen PKK'nın Suruç gurubunda sanıklar savunmalarını yaptılar. Duruşmada tanıklar dinlenmeye başlandı. Bu davada 79'u tutuklu bulunan 101 sanık yargılanıyor.

mahkemeler sürüyor

- Sıkıyönetim mahkemelerinde Savcılarcasına istenen idam talebi yükseldi.
- Artvin Devrimci Yol davası avukatlarından Gülseren Dönmez tutuklandı.

- Mardin PKK davasında 14 sanık tutuklandı.
- 19 TSİP yöneticisi haklarında dava açıldı.

Tanıklardan İbrahim Işık ise Urfa bölgesinde 20 yıl istihbarat emrinde çalıştığını belirtti. "Savcılıkta verdiğim ifadeleri kabul etmiyorum. Ben Türk Bayrağının Yırtıldığını, a-fiş asıldığını görmedim!" dedi.

PKK-Viraneşehir grubu sanıklarının davasına da Diyarbakır 2 nolu Askeri Mahkemede devam edildi. Mahmut Kurt ve Nurettin Anyığ tahliye edildi.

RIZGARI-ALA RIZGARI
DAVALARI SONUÇLANDI

Diyarbakır 2 numaralı Askeri mahkemesi Rızgari ve Ala Rızgari davası sonuçlandı.

Askeri Mahkeme Sanıkları "Devletin hakimiyeti altında bulunan bir kısım toprakları devlet idaresinden ayırarak marksist-leninist bir idare kurmayı amaçlamaktan, bu amaçla gizli örgüt kurmaktan" suçlu buldu. 209 sanıktan 93'ü çeşitli hapis cezaları

ına çarptırıldı. Ayrıca, 7 sanığın soruşturma dosyalarının ayrılması ve 109 sanığın beraati kararlaştırıldı.

Askeri Mahkemenin kararına göre, sanıklardan Rıza Sayın 32 yıl, bir sanık 20, bir sanık 16, bir sanık 13, altı sanık 12'şer 1 sanık 10, 51 sanık 8'er yıl hapse mahkum oldular. Diğer 7 sanık ise 6 ile 2 yıl arasında çeşitli hapis cezalarına çarptırıldılar. Sanıklar arasında bulunan, Rızgari dergisinin sahibi Avukat Ruşen Aslan 10, Avukat Mümtaz Kotan ve Avukat Şerafettin Kaya da 8'er yıl hapis cezalarına mahkum oldular.

DİYARBAKIR DEVRİMCİ YOL
DAVASI SAVUNMA AŞAMASINDA

Diyarbakır 1 Numaralı Askeri mahkemesinde Devrimci Yol davası savunma aşamasında. 23 Haziran günü yapılan duruşmada Orhan Keskin, Gürkan Bahadır, Osman Lokumcu, Servet Ulaş ve Reşat Keskin'in savunmaları alındı. Reşat Keskin tahliye edildi.

Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı Savcılığı ise Devrimci Yol'un ODTÜ'de örgütlenmesini sağladığı gerekçesiyle Hasan Turunc için 5-12 yıl hapis cezası istedi.

ADANA DEVRİMCİ YOL DAVASI
YENİDEN BAŞLADI

Bir süre önce sanıkların savunmalarını hazırlayabilmeleri için ara verilmiş olan Devrimci Yol davası yeniden başladı. 29 Haziran günü yapılan duruşmada 80 sanığın dinlenilmesine geçildi.

311 sanıklı Devrimci Yol davasında dinlenilmeyen 200 kişi var. Bu sanıklar gruplar halinde mahkemeye çıkarılarak dinlenecekler. Mahkeme tüm sanıkların birarada duruşma salonuna getirtmiyor. Ve küçük gruplar halinde yargılamayı sürdürüyor.

MARDİN DEVRİMCİ YOL DAVASI
SONUÇLANDI

Devrimci Yol Mardin-Nusaybin grubu davasında 11 kişi çeşitli hapis cezalarına çarptırıldı. Diyarbakır 1 Numaralı Askeri Mahkemesinde yapılan duruşmada Mehmet Düzgün, 35 yıl, Mesut Yurdak 26 yıl, Adnan Avican 17 yıl, Sükrü Kaya 17 yıl, Zeyni Apak 10 yıl, Metin Madi Danışman ve Namık Kemal Yaşar 7'şer yıl, Abdurrahman Konuk 6 yıl, Ali Aktimur 5 yıl, Mehmet Demir 7 yıl ve Süheyl Ayanoğlu 1 yıl hapse mahkum oldu.

ARTVİN DEVRİMCİ YOL DAVASI
AVUKATLARINDAN GÜLSEREN
DÖNMEZ TUTUKLANDI

Erzurum Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Numaralı Askeri Mahkemesi Avukat Gülseren Dönmez'i tutukladı. Dönmez Artvin Devrimci Yol davası sanıklarının avukatlığını yapıyordu. İsveçli bir gazeteciyle mülakat yaptığı için

hakkında soruşturma açılan avukat Gülseren Dönmez hakkında 11 Haziran 1982 tarihinde giyabi tutuklama kararı verilmişti. Bu karar 2 Temmuz 1982 günü uygulandı.

5 DEVRİMCİ YOL TARAFTARINA
ÇEŞİTLİ HAPİS CEZALARI
VERİLDİ

Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı 2 ve 3 Numaralı Askeri Mahkemelerinde Devrimci Yol'a üye olmaktan yargılanan 5 kişiye çeşitli hapis cezaları verildi. 2 Numaralı Askeri Mahkemede yargılanan Ali Kökten ve Mustafa Yaz 5'er yıl, Hüseyin Avni Mihçici ise yaşı küçük olduğu için 3 yıl 4 ay hapse mahkum oldu.

Öte yandan, 3 Numaralı Askeri Mahkemede de Haluk Yılmaz ve Filiz Bakışkan aynı suçlamalardan 5'er yıl hapse mahkum oldu. Filiz Bakışkan'ın cezası altında bir oranında indirildi.

DİYARBAKIR KAWA DAVA-
SINDA 7 TAHLİYE VAR

Diyarbakır Sıkıyönetim Komutanlığı 2 Numaralı Askeri mahkemede görülmekte olan KAWA davasında tanıkların dinlenmesine devam edildi. Duruşma sonunda sanıklardan Ahmet Yarı, Abdülkerim Ateş, Süleyman Güngör, Mehmet Uçar, Muhittin Sarı, Abdülkadir Benli ve Mehmet Ali Eraslan tahliye edildi.

Öte yandan İstanbul'da devam eden 44 kişilik KAWA örgütü davasında 5 sanık tahliye edildi. 5 Temmuz 1982 günü yapılan duruşmada tahliye edilenlerin arasında idam istemiyle yargılanan bir sanıkta yer alıyor.

İstanbul 1 Numaralı Askeri Mahkemesindeki duruşmada, mahkeme heyeti, Deniz Astsubaylığından emekli Muzaffer Dörtkaş, Tahsin Atmalı ve Meral Gündoğan ile Mete Tekin ve idam istemiyle yargılanan Engin Doğanay'ın tahliyelerini kararlaştırdı. Bu davada tahliye edilenlerin sayısı 17'ye yükseldi.

TİKB DAVASI BAŞLADI

Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Savcılığı Türkiye İhtilali Komünistler Birliği (TİKB)'ne üye oldukları iddiasıyla 14 kişi hakkında dava açtı. Sanıklardan Sezai Ekinci, Uğur Mülâyim, Hüseyin Boyacıoğlu'nun 36'şar yıl, Nurettin Kocan, Hasan Hüseyin Koyunoğlu, Rahmi Yılmaz, Mehmet Tunç Özkök, Yener Tatlı, Mehmet Ali Kotan, Mehmet Boy, Selim Tokgöz, İbrahim Sula, Ali Aslan ve Halil İbrahim Gürpınar'ın 6'şar yıl hapse mahkum edilmeleri isteniyor.

19 TSİP YÖNETİCİSİ
HAKKINDA DAVA AÇILDI

1. Ordu ve İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Savcısı Albay Süleyman Takkeci 19 TSİP yöneticisi hakkında dava açıldığını açıkladı.

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi Genel Merkez yöneticileriyle birlikte Sinop, İli ve Karasu ilçesi yöneticileri hakkında açılan davada, sanıklar hakkında 5 yıldan 30 yıla kadar değişen hapis cezaları isteniyor. TSİP Yöneticileri, siyasi partiyi yasadışı örgüte dönüştürmek, bu örgütü yönetmek ve komünizm propagandası yapmakla suçlanıyorlar. Savcılığın açıklamasında TSİP Genel Başkanı Ahmet Kaçmaz ile 39 parti yöneticisi ve üyesi hakkında giyabi tevkif kararı çıkarıldığı ve bunların dosyalarının tefrik edildiği bildirildi.

ADANA TDKP-İÖ
DAVASI BAŞLADI

"Türkiye Devrimci Komünist Partisi-İnşa Örgütü" üyesi oldukları ileri sürülen 38 kişinin yargılanmalarına Adana Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Numaralı Askeri mahkemesinde başlandı. Yapılan duruşmada, kimlik tesbitinden sonra, askeri savcı iddianameyi okudu. İddianamede sanıkların eylemleri, "Yasadışı örgüt kurmak, yönetmek, propaganda yapmak sahte hüviyet kullanmak, görev sırasında Türk subayını öldürmeye teşebbüs etmek ve Sıkıyönetim Yasasına aykırı davranmak" olarak nitelendiriliyor. Ayrıca iddianamede "Ankara dışında bir örgütün elindeki araçlar ve maddi olanaklar bakımından TC Anayasasını ve TBMM'sini ortadan kaldırmak veya değiştirmek gücüne sahip olduklarından söz edilemeyeceği" kaydediliyor.

18 Haziran 1982 günü yapılan duruşmada sanıkların sorgusu tamamlandı ve 10 kişi tahliye edildi.

ÜÇ TDKP TARAFTARI
HAPSE MAHKUM OLDU

İzmir ve yöresinde yasa dışı çalışmalarda bulundukları ve TDKP taraftarı oldukları iddiasıyla yargılanan 7 kişiden Mehmet Şenergün, Mustafa Albayrak ve Sahverdi Çimen 4'er yıl 2'şer ay hapse mahkum oldular. Diğer 4 kişi ise delil yetersizliğinden beraat ettiler.

BARİŞ DERNEĞİ
DAVASI BAŞLADI

Barış Derneğinin 30 yönetici ve üyesi hakkında açılan davaya 24 Haziran 1982 günü İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı 2 Numaralı Askeri Mahkemesinde başlandı. Yasa dışı örgüt kurmak, yönetmek, komünizm, ırkçılık, yurt dışında Türkiye aleyhine propaganda yapmakla suçlanan sanıklar, 8 yıldan 30 yıla kadar değişen hapis cezalarına çarptırılmaları isteniyor.

Topkapı Atatürk Öğrenci Sitesi'ndeki salonda yapılan duruşmaya, çok sayıda sanık yakını, Yabancı Basın Kuruluşlarının temsilcileri ve Paris Barosundan iki avukat izledi. Duruşmada sanıkları savunmak için 57 avukat yer aldı.

İlk günkü duruşmada sanıkların kimlik tesbitinden sonra savcılık iddianameyi okumaya başladı. Bu arada sanık avukatlarından Halit Çelen tüm sanıkların serbest bırakılmalarını isteyen bir dilekçeyi mahkeme heyetine verdi.

Dilekçenin Mahkeme Heyetince kabulünden sonra İstanbul Baro'su Başkanı Avukat Orhan Apaydın söz aldı. Hakkındaki suçlamaları reddederek Barış Derneğinin çalışmalarında örnekler veren Apaydın sözlerini şöyle bitirdi.

"Baro Başkanlığı görevim büyük ve şerefli bir görevdir. Şereflerin en büyüğüdür. Fakat şerefi oranında sorumluluğu da vardır. Sorumluluğu görevim tam yapılımsındadır. Ben bu sorumluluğun bedelini de göze aldım. O suretle görevimi yaptım. Bu bakımdan zindanda yatmakla beraber huzur içinde bulunuyorum. Benim zindanda yatmamla toplum refah ve huzura kavuşacaksa ebediyen zindanda yatmakla da huzur duyarım. Zindanda yatarken de Baro Başkanı olarak görevimi yapmış oluyorum. Ve yalnız Türkiye'nin değil dünyanın en büyük barosu olan İstanbul Barosunu savunmuş oluyorum ve savunacağım. Sorgu-mun yapılacağı günü sabırsızlıkla bekliyorum."

Mahkeme heyeti "suçun niteliğini ve yargılamanın bulunduğu safhayı" öne sürerek tahliye taleplerini reddetti, ve duruşmayı 29 Haziran gününe erteledi.

29 Haziran günü yapılan duruşmada ise, savcı yardımcısı Mustafa Gül iddianamenin okunmasını tamamladı. Söz alan sanıklar tahliye taleplerini yinelediler. Mahkeme, bu istemleri geri çevirerek duruşmayı 27 Temmuz'a bıraktı.

PKK sanıkları Diyarbakır davasında

Barış Derneği yöneticileri İddianameyi dinlerken

Ecevit:

"Bu yönetimin yaptıklarını sıralamak suçsa, bunları yapmış olmak ne sayılıyor"

CHP'nin eski Genel Başkanı Bülent Ecevit Hollanda televizyonuyla Alman Der Spiegel dergisinde yayınlanan iki ayrı demeci nedeniyle 2 ay 27 gün hapis cezasına çarptırıldı.

Mahkeme Ecevit'i önce 3 ay 15 gün hapse mahkum etti. Cezası daha sonra "Demecinin bir İngilizce örneğini mahkemeye vererek kolaylık sağladığı" gerekçesiyle verilen ceza 2 ay 27 güne indirildi.

6 Haziran günü Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı 2 Numaralı Askeri mahkemede yapılan duruşmada, Ecevit'in avukatları soruşturmanın genişletilmesi isteminde bulundular. Ancak bu istem reddedildi. Daha sonra savunma avukatlarıyla Ecevit'in dinlenmesine geçildi.

Avukatlar savunmalarında 52 sayılı kararlar suç ve ceza getirilemeyeceğini

belirttiler. Ecevit'in demeçlerinde Türkiye'nin geçmişi veya geleceği konusunda görüş ileri sürülmediğini, bu nedenle 52. maddeye karşı gelmenin söz konusu olmadığını ifade eden avukatlar müvekkillerinin beraatini istedikler.

ECEVİT'İN SAVUNMASI

Bülent Ecevit ise savunmasında şunları söyledi: "52 sayılı karar, bir an önce kaldırılmalı, yada değiştirilmelidir. Hiç değilse yönetimin ve yargı organlarının bu kararı uygularken devlete ve rejimin geleceğine de zarar verici yaklaşımlarda kaçınmaları beklenir."

Sadece "Atatürk ilkelerini savunan" demeçler verdiğini söyleyen Ecevit sözlerini şöyle sürdürdü:

"Bildiğim kadıyla, ülkesinde geçmiş veya gelecek siyasi veya hukuki yapısı üzerinde görüş açıklandığı için yargılanan Türkiye'de veya dünyada benden başka politikacı yoktur. Zaten dünyada böyle bir suç kavramı yoktur. Böyle bir suç kavramı Türkiye'nin bugünkü yönetiminin dünya hukukuna orijinal bir katkısıdır." Ecevit demeçlerinde bu yönetimin yaptıklarını anlattığını belirterek "Bu yönetimin yaptıklarını sıralamak suçsa, bunları yapmış olmanın ne sayılacağını merak ediyorum" dedi.

Verilen hapis cezasının yürürlükteki yasaya göre Ecevit tarafından temyizi mümkün olmamaktadır. Bu karar, Sıkıyönetim Komutanlığı tarafından temyiz edilmediği takdirde dava dosyası askeri savcılıktan Cumhuriyet Savcılığına, oradan da infaz savcılığına gönderilerek "cezanın infazı" istenecektir.

12 Eylül öncesi işten atılmamak için direnmişlerdi.

85 SASA işçisi
hapse mahkum
edildi

Sabancı Holding'e bağlı (Suni Elyaf Fabrikası)'nda çalışan 17'si kadın 85 işçiye ikişer buçuk ay hapis cezası verildi. Ayrıca 2 bin 500'er lira para cezası ödeyecekler. İşçiler 12 Eylül öncesi fabrikada sürdürülen keyfi işten atma işlemlerini protesto için direniş yapmışlardı.

DİSK davasında Başürk'ün sorgusu tamamlandı

DİSK Genel Başkanı Abdullah Başürk'ün 14 nisan'dan bu yana soru-yanıt biçiminde sürdürülen sorgusu 30 haziran 1982 günü tamamlandı. Sorgusunun son gününde Başürk, savcının ve avukatının sorularını cevapladı. Bu arada Abdullah Başürk'ün gördüğü işkenceye ilişkin olarak sorgu hakimliğine bir dilekçe vermiş olduğu, mahkeme heyetinin ve savcılığın araştırmaları sonucunda anlaşıldı. Bunun üzerine Başürk işkence yapıldığına ilişkin verdiği dilekçenin bir suretini zapta geçirtti.

Bu dilekçesinde DİSK Genel Başkanı, 27 ekim 1980 tarihinde Metris'ten alınarak getirildiği Ota-yu Hümayun'da 6 gün 6 gece bir demir sandalye üzerinde gözleri bağlı oturulduğunu bildirdi. Canhıraş feryatları ve bağırışları içinde geçen bu sürede çeşitli hakaretler gördüğünü, beyin nahiyesine sistemli olarak on dakikada 80-100 defa vurulduğunu, iki veya üç defa böbrek nahiyesine bel ve yüzüne yumruk ve tokatla vurulduğunu, sürekli manevi işkence içeren baskı tehdit ve küfürlerin devam ettiğini anlattı ve bu konuda suç duyurusunda bulunulmasını istedi.

Sorgusunda avukatının sorularını da cevaplayan Başürk DİSK'e bağlı sendikaların grevlerinin ekonomiyi yaktığı iddialarını reddetti. Grevlerin, en yoğun olduğu 1979-80 yıllarında da, üretimdeki olumsuzluk payının yüzde 3'ü geçmediğinin işveren kaynaklarının bile kabul ettiğini söyleyen Başürk, 1980'de DİSK'li işçilerin grevde geçirdikleri günlerin sayısının toplam işgücünün yüzde ikisini geçmediğini açıkladı. Başürk sözlerini şöyle sürdürdü:

"12 Eylül öncesi ve sonrasında işveren çevreleri ideolojik grev terimini yaratarak, ekonominin grevlerle felce uğratıldığı, üretimin grevler nedeni ile düştüğünü iddia etmişlerdir. Aynı mantık iddianamede de mevcuttur. İddiaya göre DİSK ideolojik mahiyette grevler yaparak ekonomiyi felce uğratmış, üretimi düşürmüş, yatırımları aksatmış, işverenlerimizin sermayelerini yurt dışına kaçırmalarına neden olmuştur. Bu iddiaların hepsi gerçek dışıdır. Grev yapmak anayasal bir haktır. Grevin maksatlı, kasti olanı, ideolojik olanı olmaz. Bir grev 275 sayılı yasaya göre yapılır. Hiç bir greve yasa dışı denemez.

Bir grevin ekonomiyi yıkabilmesi için halkın büyük çoğunluğunun ve temel ürünlerin üretildiği sanayi işyerlerinde uygulanması gerekir. 1978-79-80 yıllarında yapılan grevlerde böyle bir durum yoktur. Olsa idi grevler nedeni ile ekonomi felce uğruyor diye Bakanlık Kurulu bu grevleri ertelerdi. Türkiye'de maddenî eşya ve tekstil, cam işkollarında grevlerin yapılmış olması bu sonuçları beraberinde getirmez. Kaldı ki bu grevlerin nedeni işveren sendikalarının yıkıcı tavrıdır."

YARISI TÜRK-İŞ'E AİT
"TÜSİAD'a göre grevlerde 1979'da 2 milyon 200 bin, 1980 yılında 7 milyon 700 bin işgünü kaybedilmiştir. Ancak 1980 yılındaki grevlerde greve katılan işçi sayısının yarısı DİSK'e aittir. Yarısı Türk-İş ve diğer kuruluşlar üyesidir. O halde tüm revlerin sorumluluğunu DİSK'e yüklemek gerekir.

DİSK'e bağlı sendikaların grevlerinin ekonomiyi yaktığı iddiası gerçekçi değildir. İşverenlerimiz kendi araştırmalarında, İstanbul ve İzmir Sanayi Odaları raporlarında, 1979 ve 1980'de üretimi olumsuz etkileyen nedenler arasında ham madde, talep, enerji yetersizliği olduğunu açıklarken, bunda grevlerin payının ancak %3 olduğunu belirtmişlerdir. Bu açıklamalar işverenlere aittir."

Duruşma Başürk'ün sorgusunun tamamlanmasından sonra, Genel Sekreter Fehmi Işıkların sorgusuna geçilmek üzere 9 temmuz gününe ertelendi.

Ayağımızın çamuruyla girdik, dışardan beyaz boyanmış, içerden duvarı siyah çamurla sıvalı konuk odamıza. Yataklar atıldı. Ard arda yastıklar dizildi yatağın çevresinde. Köylü misafirperverliği yine eski biçimi ile sergilendi. Ama yüzler asık. Ama, yürekler acılı, kin dolu ve dert dolu. Pencere perdelerinin çekilmesinden, çocuklara ve kadınlara verilen yönergelerinden, bu evde ve bu köyde halkı huzursuz eden, tedirgin kılan olayların yaşandığı anlaşıyordu.

Bu tavanı basık odaya içilen sigaraların dumanları bir bulut gibi çöktüğü sıra, içeriye altı yaşlarında, toparlak yüzü, saçları makasla tıraş edilmiş karayağız bir çocuk girdi. Baş eğik, utangaç bir tavırla yanaştı yanıma ve zorunlu bir gülümsemeyle "hoşgeldin" dedi ve elimi öptü. Kucığıma aldım ve saçlarını okşadım, adını sordum. Utanarak "Baran" dedi. Baranı sevdim okşadım. Böylece onun yanıma gelirken duyduğu güvensizliği ve kışkırtıcı ortamı kaldırdım. Baran utangaçlığını yitirdi ve konuşmaya başladı.

- Abo, bana bisküvi getirdin mi?
- Yok, sana şeker getirdik, leblebi getirdik.

Sevinmedi. Kucığımdan kalktı ve dolu dolu gözlerle babasına dönerek
- Bavo, bana bisküvi getirecektin. Niye getirmedin?

Babası, Baran'ın sorusuna cevap vermeden ben konuştum.

- Ne yapacaksın bisküviyi, şeker daha iyi dedim!

- BEN BİSKÜVİ YİYECEKTİM VE GÜÇLENECEKTİM, GİDİP ASKERLERİ ÖLDÜRECEKTİM, dedi ve ağlamaya başladı Baran. Durmadı yanımızda. Getirdiğimiz şekeri ve leblebiyi de almadı odadan çıktı.

İlginc bir durumdu. Baran güçlenmek istiyordu. Askerleri öldürmek için güçlenmek istiyordu. Neden? Bu kinin nedeni neydi? Öğrenmek istiyordum. Sofi Musto'ya baktım. Anladı sofi Musto; Baran'ın bu kininin nereden geldiğini öğrenmek istediğini. Belirleme fırsatı vermedim, çevresindeki dost insanların suratlarına bakarak ve

YÖK 33 öğretim üyesinin istifasına neden oldu

YÖK yasaının yürürlüğe girmesinden bu yana (1981-82 öğrenim yılında) Ankara Üniversitesi'nden 27 profesör, Orta Doğu Teknik Üniversitesi'nden 6 öğretim üyesi istifa etti yada emekliliğini istedi.

Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nden Prof. Kudret Ayter istifa nedeni konusunda şunları söyledi.

"Yüksek Öğretim Kanunu'na nisan ayının son günlerinde bir ek madde kondu. Bu ek madde ile bir öğretim üyesi istenildiği anda görevinden alınacaktı. Bu durumda bilimsel özerklik yok edilmiş demektir. O nedenle Hukuk Fakültesinden 6 arkadaş istifa ettik. Emekliliğimizi istedik."

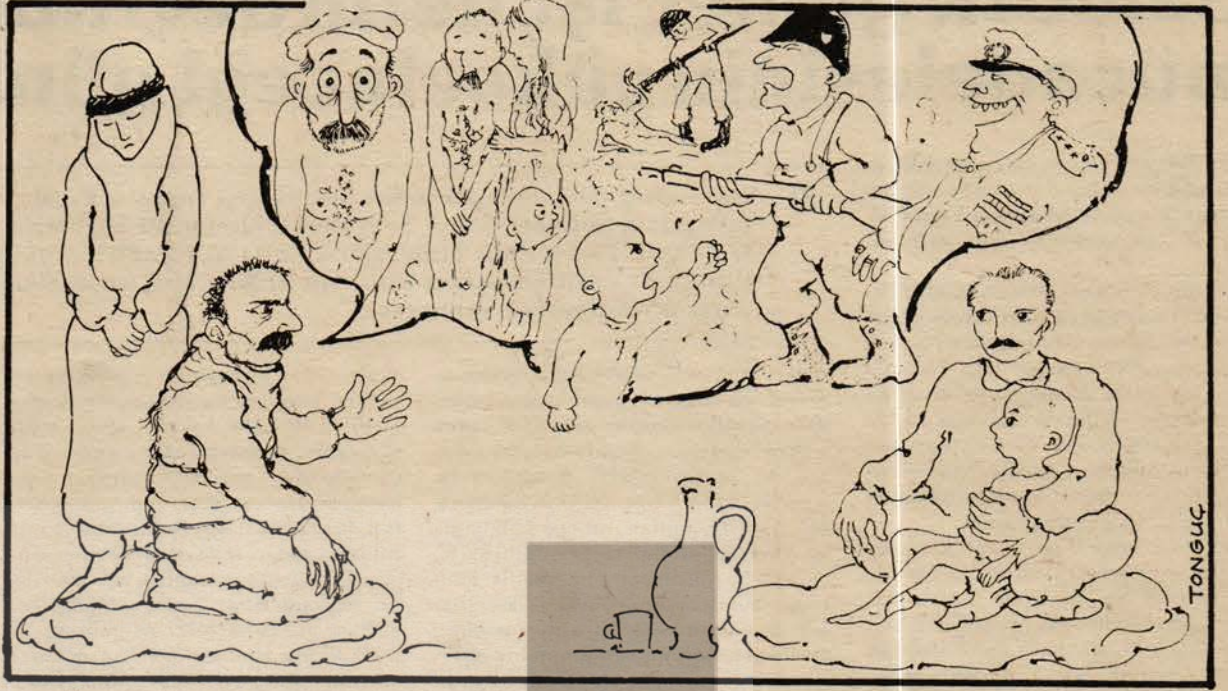
İstifa eden ya da emekliliğe ayrılan öğretim üyelerinin adları ve bağlı oldukları fakülteler şöyle:

"Ankara Hukuk Fakültesi'nden Prof. Yaşar Karayalçın, Prof. Kudret Ayter, Prof. Erdoğan Güer, Prof. Şakir Berki, Prof. Haluk Tandoğan, Prof. Sefa Reisoğlu, Prof. Hamide Topcuoğlu, İlahiyat Fakültesi'nden Prof. Mehmet Toplamacıoğlu, Siyasal Bilgiler Fakültesi'nden Prof. Mehmet Selik, Tıp Fakültesi'nden Prof. Tokay Baytın, Prof. Hamdi Aktan, Prof. Selahattin Akkaynak, Prof. Naci Ayrar, Prof. Ahmet Nur, Or. Prof. Ali Ulvi Özkan, Doç. Sevim Genç, Veteriner Fakültesi'nden Prof. Selahattin Gürtürk, İlahiyat Fakültesi'nden Prof. Neşet Çağatay ile Ziraat Fakültesi'nden Eyüp Hızalan da YÖK üyeliğine seçildikleri için görevlerinden istifa etmişlerdir. Ayrıca Veteriner Fakültesi'nden Prof. Mahmut Akkılıç ile Prof. Öztürk Tekeli de Danışma Meclisi üyeliğine getirildikleri için görevlerinden ayrılmışlardır.

ODTÜ'de ise Fen ve Edebiyat Fakültesi'nden 4 öğretim üyesi istifa etmiş, 1 öğretim üyesi de emekliye ayrılmıştır. Mimarlık Fakültesi'nden ise bir öğretim üyesi istifa etmiştir.

BARAN'IN KİNİ

Şerafettin KAYA

onların onaylarını alarak anlatmaya başladı; Baran'ın küçücük yüreğini kinlendiren olayları.

"Beğ, bu zulüm yedi bitirdi bizi. Kaçsak bu ellerden diyoruz. Elimiz olmuyor, bırakmıyoruz bu dede baba toprağını. Ağanın, beğin zulmünü koyduk bir yana. Jandarmanın, polis ve bu askerin zulmü hiç çekilmiyor artık. Bunlar insan mı, hayvan mı, düşman mı anlamadım gitti? Bizleri insan yerine koydukları yok. Hatta, hayvan yerine de koymuyorlar. Ne namusu-muz ve ne de şerefimiz kaldı. Bakamıyoruz elalemin yüzüne. Bakamıyoruz karılarımızın, kızlarımızın yüzüne. Utanıyoruz vallah, karılarımızla aynı yataktaki yatmaya.

Nidersin? Elimizden de bir şey gelmiyor, katlanıyoruz yapılanlara. Ama, ne zamana kadar. Onu da bilmiyorum. Bakalım, ne zamana kadar gidecek bu zulüm.

GELİNLERİMİ CİRİLÇİPLAK SOYDULAR

"Jandarmalar, polisler, askerler dört kez geldiler köyümüze. Her seferinde en az üç yüz kişiydi. Tankla panzerlerle geliyorlardı. Son gelişleri bundan on gün kadar önce idi. Şubatın ikisindeydi. Sabah namazı için kalkmıştım. Elimde misinin ayak yoluna gidiyordum. Evin arkasına dönmüştüm ki, iki asker önüme çıktı ve beni kısıp yakaladılar. Çevreme bakındım. Alaca karahalkta evlerin önünde askerlerin dolaştıklarını gördüm. Beni evin önüne kadar getirdikten sonra, açık kapıdan içeri daldılar. Bağırılarla, dayaklayarak ev halkını, çocuk-cocuk kaldırdılar. Yarı çıplak çıkardılar dışarı. Okulun önündeki meydana tüm köylüleri topladılar. Köy öğretmeni ile karısını da kaldırmışlardı. Onlarda mektebin önünde duruyorlardı. Oğullarım yoktu o gün evde. Ben, gelinlerim ve torunlarımla birlikte bir arada çökuverdik ıslak toprağın üzerine. Her ev halkı küme küme bir arada duruyorlardı. Askerler çevremizi sarmıştı. Hepsinin ellerinde silahları vardı ve silahlarını bize doğrultmuşlardı. Birisi bir şeyler bağırarak ve panzerler duruyordu. Tankın üzerindeki toplar bize doğru döndürülmüştü. Hepimizde aynı korku vardı. Bunlar bizi kurşuna dizecekler düşüncesindeydik.

Askerlerin başında bulunan subaylar, mektepten çıkarılan sandalyenin üzerinde oturuyorlardı. Bir çok sivil adam da mektebin yanına yanaştırılmış pikap arabasının içinde idiler. Yarım saat kadar sonra subaylar oturdukları yerden kalkarak bize doğru geldiler. Birisi bir şeyler bağırarak söylüyordu. Türkçe bilmediğimiz için, söylediğini anlamıyordum. Ancak, etrafımızdaki köylülerden bir kısmı ayağa kalktı için, bizde ayağa kalktık. Bu subay, devamlı bağırıyor ve bizim suskunluğumuz nedeniyle sinirleniyordu. Bir kaç kişinin ceketlerini, üzerlerindeki gömleklerini çıkarmalarından anladık ki, bu su'ay bize, soyunmamızı söylüyormuş. Kimse denileni yapmıyordu. Bir kaç kişi sadece davranmıştı soyunmaya. Bu ara askerler gurup gurup saldırmaya başladılar. Ellerindeki silahlarla vurarak köylüyü soyunmaya zorluyorlardı.

Bağırılar, küfürler, karıların, çocukların ağlamaları ve bu arada subayların kahkahaları birbirine karıştı. Yalvarmak, yakarmak allahın, peygamberin adını anmalar, dualar para etmiyordu. Direnmeler de sonuç getiriyordu. Kararlıydılar askerler. Soyunduracaklardı bizleri. Elbiseleri yırtarak kişiyi yerlerde süründürerek sonuca varmak istiyorlardı.

Beni kolayca soyundurdular. Bir gelinin üstündeki elbiselerini parçalayarak çıkardılar. Cırılçiplak kalan gelinim, çocuğunu kucığına alarak haram yerlerini gizlemeye çalışıyordu. Diğer gelinim soyunmamak için direniyordu. Baran da, anasının yanın da idi. Bir taraftan ağılıyordu ve diğer taraftan anasına saldıran askerlere küfrediyordu. Engellemeye çalıştım. Vurulan bir dipçik darbesi ile yere yıkıldım. Gelinim bu fırsattan istifade ederek eve doğru kaçmaya başladı. Askerler kendisini eve girmeden yakaladılar. Anasının arkasından koşan Baran, anasını yere yıkan askere taş atıyordu. Vurulan bir tekme ile yere yıkıldı. Vurulan darbeler sonucu gelinim kendinden geçmişti. Cırılçiplak soyundurdular ve öyle baygın durumda elinden ve ayaklarından tutarak getirip yanımıza bıraktılar. Baran annesinin üzerine eğilmiş devamlı ağlıyordu. Ağzından burnundan kan geliyordu.

"Herkes soyundurulmuştu. Erkekler elleri ile haramyerlerini kapatarak ayakta dururken; kadınlar da, kocalarının veya çocuklarının arkasında yere çökerek kendilerini gizlemeye çalışıyorlardı. Çevremiz askerlerle sarılıydı ve elbiselerimizde bulduğumuz yerdin iki yüz metre kadar öteye bırakılmıştı ve başında da iki asker nöbete durmuştu. Hava soğuktu. Tiril tiril titiriyorduk.

Biz bu durumdayken, bir kısım askerlerde evleri aramaya gittiler. Şarkı söyleyerek, bağırarak evleri arıyorlardı. Atılan eşyaların, kırılan eşyaların gümürtüsü ve çingirtisi bulunduğumuz yerden duyuluyordu.

"Aydın'lı köyün öğretmeni ve karısı soyundurulmamıştı. İkisi de okulun önünde ayakta duruyorlardı. Subaylar ve siviller bunların etrafında kümelmiş konuşuyorlardı. Ara sıra da kahkaha atıyorlardı. Çevremizi saran askerler de aynı şekilde neşe içinde bizim halimizi izliyorlardı.

KÖYLÜLERE CİRİLÇİPLAK TALİM YAPTIRDILAR

"Arama bitmişti. Aramaya giden askerler, ellerinde ekmek bıçakları, oraklar, koyun kırkma makasları ve içinde ne olduğu belli olmayan torbalarla döndüler. Getirilen eşyalar subayların bulunduğu yerde yan yana yere dizildi. Akabinde eğlence başladı. Aramıza giren askerler, ellerimize vurarak ellerimizi önümüzden çekmeye bizi zorluyorlardı. Ayrıca çocuklarının, kocalarının arkasına gizlenen kadınları da, vurarak ayağa kaldırıyorlardı ve gizlenmelerini engelliyorlardı. Zorla bizi yere yatırıp kaldırdılar. Yerde süründürdüler. Ağlamalar, yalvarmalar, para etmiyordu. Çocuklara bile vuruyorlardı. Yürekları taşlamıştı adamların. Subayların, polislerin ve askerlerin gözü dönmüştü. Kinle hınçla saldıyorlardı bizlere. Köy ho-

casının cinsel organını, zorla tutturduklar bir genç kıza. Dipçikleyerek, coplayarak bu durumda yürüttüler kendilerini köy meydanında. Muhtarı, Hacı A.... karısının sırtına zorla bindirdiler. diğer bir çiftle yarıstırdılar. Gelinimi benim sırtıma bindirdiler. Binmek istemiyordu gelinim, dayağa dayanamadı ve sonunda bindi. İki adım atmadan yıkıldı yere. Bu durumumuza seyreden subaylar ve askerler bir taraftan kahkaha atarken, diğer taraftan yerdin kalkmamız için bizi diğer askerler dövüyorlardı. Çocuklar çevremize kümelmiş ağlayıp duruyorlardı. Ana baba günü idi ortalık. Her taraftan bağırma ve ağlama sesleri geliyordu. Ağlayan, anasına babasına yapıları karşı dayanamayan ve onların eteğine ve bacağına sarılan çocuklar dahi acımasızca dövülüyordu. Bu eğlence günes iyice yükselineceye kadar sürdü.

"Bilahare bizi aile aile okulun içine aldılar. Bir çok sorular soruyorlardı. Soruyu Türkçe soruyorlardı. Söylediklerini anlamam mümkün değildi. Cevap vermiyordum. Kürt, Türk kelimesi ağızlarından çıkıyordu. Ne için bunu diyorlardı bir türlü anlamıyordum. Bu nedenle cevap veremiyordum dediklerine. Bir ara köy öğretmeni yerde yattığı sırada "TÜRK" devince, ne demek istediklerini anladım. "Türk" dedim ve dayaklama durdu. Yürüymecek durumdaydım. Kolumdan tutarak ve yerdin beni sürükleyerek dışarı çıkardılar. Baran'ın yanında anasını da aynı biçimde davaktan geçirdiler. Bayıltıncaya kadar dövdüler kadını. Baran'ı da aynı şekilde dövdüler. Ağlamaktan Baran'ın sesi kesilmişti.

Öğle saatinde Jandarmalar ayrıldı köyden. Jandarmanın ayrılışı ile herkes elbiselerini giymeye başladı. Herkes suskundu. Herkes üzgündü. Herkes birbirinden utanıyordu. Karılar, kızgın suratla bizleri süzüyor ve elbiselerini alarak uzaklaşıyorlardı.

Ev harman yerine dönmüştü. Bütün ev eşyaları parçalanmış, yağ, yoğurt, bulgur, buğday ve diğer gıda maddeleri yerlere dökülmüştü. Tüm küpler ve garaslar kırılmıştı. Sandıklar ve dolaplar parçalanmıştı. Yoğannlar, yataklar tamamen yitilmiş ve yünü dağıtılmıştı. Bir kısım kıymetli eşyalarımız da alınıp götürülmüştü.

Evi iki gün sonra toparlayabildik. Gelinimin birisi halen yataktaki hasta. Baran bugün kalktı yataktan ve kendine geldi. Her tarafımız yara bere içinde. İşte Baran'ın kını burdan geliyor. Bu zulümden kaynaklanıyor hıncı.

Daha önceleri kasabadan gelirken kendisine bisküvi getirirdim. Yersen, güçlenirsin ve büyürsün derdim. Bu söylediklerim aklında kalmış. Dün babası kasabaya giderken, "Bana bisküvi getir" demişti. İstemesinin nedeni buymuş. Güçlenmek ve büyümek istiyor. Demek ki bizden daha çok kinlenmiş bu olaylar karşısında.

Sofi Musto, titreyerek aynı heyecanı ve aynı korkuyu yaşayarak anlattı bu olayı. Dolu dolu idi gözleri. Boşaltmış dolu yüreğini. Ancak, akıtamadı göz yaşlarını. Sustu ve bir daha konuşmadı. Kimse konuşmadı. Baran'ın kını onunda kını idi. O kınıla patlayacak veya ölecekti. Ama ergeç bir gün bu kinini kusacaktı.

MADEN İŞÇİLERİ ÇENGELLERE ASILDI

Yeraltı Maden-İş Sendikası Genel Sekreteri Gültekin Bekdemir:

Gelecek günler işçilerin devrimci mücadelesinin yükseleceği günler olacak

Soru: Sıkıyönetim mahkemelerinde açılmış bulunan davaların en büyük işçi davasını oluşturan "Amasya Yeni Çeltik" davası hakkında bilgi verir misiniz?

- 3. Ordu ve Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Savcılığınca hazırlanan iddianame ile "Amasya Yeni Çeltik" davası açılmıştır. 689 "sanık" tan 73'ünün idam istemiyle yargılandığı dava, 15 Nisan 1982 tarihinde Amasya'da 15. Er Eğitim Tugayı 22. Piyade Alayı'nın duruşma salonuna çevrilen yemekhanesinde başlamıştır. Yargılama halen sorgularla sürdürülmektedir.

Bu dava, önemli bazı özellikleri nedeniyle üzerinde dikkatle durulması gereken bir davadır. Yeni Çeltik Davasının gerek devrimci sendikal hareket, gerekse devrimci mücadelenin geneli açısından ayrı bir önemi vardır. Bu davada yargılanmakta olanların yaklaşık yüzde yetmiş maden işçisidir. Yani yargılananlar yalnızca işçi önderleri, sendika yöneticileri değildir. Bunlarla birlikte kitle de yargılanmaktadır. Maden işçileri ile birlikte onların haklı mücadelesine omuz veren köylüler, esnaf ve gençler de yargılanmaktadır. Yargılananların sınıfsal kökenlerine baktığımızda (Maden işçisi: 510, köylü: 105, esnaf: 43, öğretmen: 18, öğrenci: 9, mühendis: 3, avukat: 1) ortaya çıkan tablo son derece ilginç ve çarpıcıdır. Tablo Yeni Çeltik Davasının "bir avuç gencin yargılandığı bir dava" olmadığını, bir kitle davası olduğunu göstermektedir.

Yargılananlar, "Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın tamamını veya bir kısmını değiştirilmesini veya ilga etmeyi tebliğ eden, bu işi gerçekleştirmek için teşkilat kurmuş, bu teşkilatı kullanarak işyerini ideolojik olarak işgal etmek, üretim sahalarına ve üretim araçlarına örgüt adına el koymak ve örgüt adına işletmek İŞYERİNİN KAPANMASINA SEBEBİYET VERMEK ve ideolojik amaçlı olarak işyerinin işgali, işyerinin kapanmasına neden olan yasadışı grev ve yasadışı üretim eylemlerine katılmak"la suçlanıyorlar.

Üst örgütümüz olan DİSK yöneticilerinin yargılandığı davada görüldüğü gibi, bu davada da cuntanın hedefi açıktır. DİSK gibi, DİSK'e bağlı sendikalar da "terörün" kaynakları olarak gösterilmektedir. Cuntanın Askeri Savcılarının mantığına göre Yeraltı Maden İş sendikası faaliyetleri altında "terörist eylemlerde" bulunmuştur!

Soru: Askeri Savcıların iddiaları, gerçeği ne ölçüde yansıtmaktadır?

- Birçok davada görülen zorlama mantık bu davada da karşımıza çıkmıştır. 12 Eylül öncesi yasal olan eylem ve davranışlar, geniş ve keyfi yorumlarla yasa dışı hale getirildi. Yani, yeni "suçlar" ve "suçlular" yaratıldı. Bakın ne diyor askeri savcılar Yeni Çeltik iddianamesinde, "Sendika yöneticileri ve işgale katılan bir kısım işçilerin iddia ve savunmaları gibi, Yeni Çeltik işgali masum işçi taleplerini kapsayan yasal bir grev değildir. Amaç işçi sorunlarından ötedir. Asıl amaç üreten bizzat yöneten de biz olacağız sloganına uygun olarak, üretim araçlarının ve üretim sahalarının örgüt adına kamulaştırılmasıdır." Bu asıl amacın delili olarak da Sendikamız yayın organlarında yer alan "üreten bizzat yöneten de biz olacağız" sloganı gösteriliyor. Halbuki askeri savcılar o yayını biraz dikkatle okusalar, bu sloganın işçilerin kendi iktidarını amaçlayan bir slogan olduğunu anlarırlardı belki. İşçilerin, kapitalist işletmelerde yönetime katılmaları ile işyerlerini yönetmelerinin ne denli ayrı şeyler olduğunu kavrarlardı.

İddianamenin temel dayanaklarını oluşturan suçlamalar yukarıda sözü edilen suçlamalardır. Ancak madolunon öteki yüzü başkadır. Kısaca anlatmak gerekirse, sendikamız ile Yeni Çeltik işvereni arasında yasaya göre toplu iş sözleşmesi görüşmeleri sürdürülmekte iken, "uzlaştırma kurulundaki" görüşmeler bitme noktasına gelmişken, işveren aniden görüşmele-

● Askeri cuntanın zindanlarından kurtulmayı başaran Yeraltı Maden İş Sendikası Genel Sekreteri Gültekin BEKDEMİR Demokrat Türkiye'nin sorularını yanıtladı. Kendisine yöneltilmiş çeşitli sorulara Gültekin BEKDEMİR'in verdiği yanıtları özetleyerek sunuyoruz.

ri terketmiştir. Sendikamız bunun üzerine, yasa gereği yapılması gereken tüm işlemleri yerine getirerek "grev kararı" almıştır. Bunun üzerine işverenin boşaltılmasını istemiştir. Halbuki, saygılı olunmasını istedikleri yasalara ve yargıtay kararlarına göre, grev kararı alınmış bulunan bir işyeri kapatılmaz. Yani işverenin uygulaması "yasa dışı lokavt"tır. İşverenin bu yasa dışı istemi karşısında resmi engellemeye bulunamayan valilik, gayrresmi yollardan grevi kırma ve işverenin işletmelerini yerine getirmeye çalışmıştır. (Nokta operasyonu düşüncesi gibi.)

Ancak, tüm baskılar, saldırılar, maden işçilerinin haklı ve yasal grevini kıramamış, grev büyük bir kararlılıkla içerisinde sürdürülmüştür. 12 Eylül 1980 sabahına kadar. O ana kadar engellenemeyen ve yasal olan grev, o sabahtan itibaren yasadışı oluvermiştir. Cuntacıların mantığına göre grev ideolojiktir. Askeri Savcılara göre, yasal kılıflar altında, grev diyerek örgüt adına işyeri işgal edilmiştir. Kömür rezervi bittiği ve "zarar ettiği" ileri sürülerek işverence kapatılmak

maya başlanmıştır. Sendikamızın yetkisi Yargıtay'dan da geçerek kesinleşmiş olmasına karşın, devlet toplu sözleşme masasına oturmamıştır. İşyerinde grev -grevin hükümetçe ertelenmesi- Danıştayın hükümetin kararını durdurması -grevin devamı- Erzurum'dan gelen faşistlerin grev yerine çeşitli saldırılar yapması, bu saldırıların her seferinde işçi ve köylülerce birlikte püskürtülmesi ve sonuçta çaresiz kalan işveren devletin masaya oturması. Böylece toplu iş sözleşmesi imzalandı Aşkale'de. Ancak bir süre sonra imzalanan sözleşme uygulanmamaya başladı. Sendikamız ve işçiler çalışmalarını sürdürdüler, yılmadılar. En sonunda işyerini kapattım dedi Devlet. Direndi maden işçileri "kapattırmayız" dediler. Kömürü üretilen işyerini ayakta tuttular. O zaman da bastılar yaygarayı -tıpkı sıkıyönetim savcılarını gibi- hem üretiyorlar hem yönetiyorlar diye. 7 ay süren direniş sonucu "... kömür rezervi tükenen ve zarar eden" işyeri yeniden açıldı.

Kamu kesimi işverenleri korkuyorlardı. Yeraltı Maden İş diğer iş yerlerine de girecekti. İmzaladığı örnek toplu iş sözleşmeleri ile işçilerin yalnız ekonomik haklarını almıyor, demokratik istemlerini de hayata geçiriyor-

lu işyerleri" olarak ilan edildi egemen çevrelerce. Problemin çözümlenebilmesi için daha da artırdılar saldırı ve baskıların. 1980 başlarında-Yeni Çeltik işyerinin kapatılmak istendiği günlerde-Aşkale maden ocaklarında çalışan 400 maden işçisi işten atıldı, hiç bir yasal ödeme yapılmaksızın. Yeni Çeltik'te iyice azgınlaştılar aynı günlerde.

Çünkü, Yeraltı Maden İş'in örgütlenmede temel aldığı ilk işyeridir Yeni Çeltik. Ve daha başlangıçta Yeniçeltikteki örgütlülüğünü bölgenin devrimci, ilerici güçleriyle de bütünleştiren Sendikamız hedefidir. Saldırıları, baskıları 1976 yılının başlarında başlatılmıştır. İşveren daha başlangıçta güçsüz kılacaktır sendikayı ve üyesi işçileri aklı sıra. Ve ilk örgütlenme yılı grevle başlamıştır Yeni Çeltik'te. Ancak maden işçileri 23 gün süren grev okulunda dirilmişler, kendi sınıflarının kişileri olmaya başlamışlardır. Ve ilk kez yörede işçi köylü ittifakının sağlanması yolunda adımlar atılmış, yöredeki tüm köyler tek tek dolaşarak grevin anlamı ve nedenleri anlatılmıştır yöre insanlarına. Sonuçta yeni yapı maden işçilerini söz ve karar sahibi kılmış ve toplu sözleşmeden kendi istemlerini çıkarmışlardır. Kendilerine ve Sendikalarına güvenmektedirler artık. 1 Mayıslar "Bahar Bayramı" değildir artık Yeni Çeltik işyerinde. İşçi bayramıdır. İşyerinde yöre köylüleriyle birlikte kutlanmaktadır 1 Mayıslar. Artık, Yeni Çeltik işçileri faşistlerin saldırdığı öğrencilere yardımcı oluyor, köylülerin mücadelesine, un fabrikası işçilerinin, yabacıların mücadelesine omuz veriyor. Aşkale'de, Hekimhan'da, Divriği'nde, Artvin, Cizre ve Şırnak'ta, İzmir Tekel Çamaltı Tuzlasında, Turhal Anti-muanda mücadele veren maden işçisi arkadaşlarının yanına giderek ekonomik gücüyle destek oluyordu.

Artık maden işçileri devrimci sendikal hareketin içinde, kendi sorunlarının çözümünde kendileri vardır. Mücadele faşizme karşı mücadelede odaklanmaktadır.

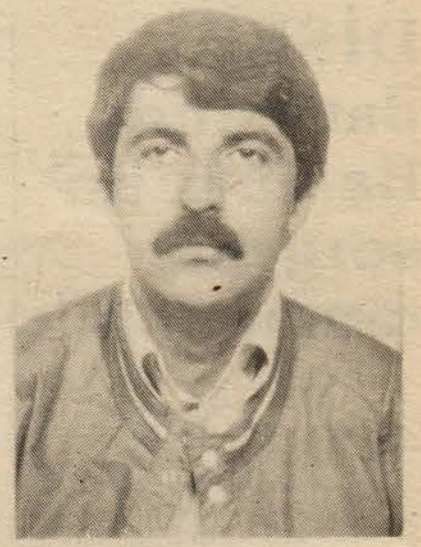
Bu nedenlerle "problemli işyeri" dir Yeni Çeltik. Yöre işçilerine, köylülerine örnektir, önderdir. Cuntacıların kuracakları yeni düzende bu tür problemler artık olmayacaktır! Tek sesli insanlar topluluğu, daha doğrusu sessizler ordusunun oluşturulabilmesi için şimdiden önlem almak zorunda hissetmektedirler kendilerini. 12 Eylül öncesi problemli olan bölgelere, işyerlerine daha çok vurmalarıdır ki ilerde bir daha seslerini çıkaramasınlar.

Soru: Bu direniş eylemlerinden ne gibi pratik kazanımlar sağlanabilmiştir?

- Maden işçileri, gerici ve faşist güçlerin sindirilmesinde, halkın faşizme karşı direnişinde omuzlarına yüklenen devrimci görevi yerine getirmişlerdir. Faşist saldırılara karşı, oturan bölgelere mahallelere kadar direniş örgütlü ve diri tutulmuştur. İşyerlerinden doğan küçücük bir hakkın alınmasında, korunmasında en aktif mücadele verilirken, bu mücadele anti-faşist mücadele ekseninde sürdürülmüştür. Yeraltı Maden İş'in örgütlü bulunduğu her işyeri faşizme karşı mücadelede bir kale haline gelmiştir.

Yukarıda belirttiğimiz gibi, Yeni Çeltik'te işverenin yasa dışı lokavtla işyerini kapatmak istemesi, buna karşı Sendikamızın yasal grev hakkını kullanarak direnmesi, sivil faşist güçleri ve Devlet güçlerini oldukça rahatsız etmiştir. Yasal olarak sürdürülen grev resmi yoldan engel olamadıklarından, "Yeni Çeltik işyerinde terör kol geziyor! Yasa dışı üretim yapıyor!" yaygarasıyla operasyonlar yapmayı denemişlerdir. Buna karşın işyerinde işçilerin haklı grevi, 12 Eylül sabahına kadar devam etmiştir. Bu ise maden işçilerinin mücadele azminin en açık kanıtıdır.

Soru: Bildiğimiz kadarı ile Yeraltı Maden İş Sendikası'ndan gözüaltına a-

İnan işçiler, aylarca yargıç önüne çıkarılmadılar ve ağır işkence gördüler. Bu konuda da söyleyecekleriniz vardır sanıyoruz.

- Yeni Çeltik ve çevresi 12 Eylül'den sonra ilk hedef alınan bölgelerden birisi olmuştur. Bu yörede operasyon 12 Eylül sabahı ile birlikte başlatılmıştır. Bu da operasyon hazırlığının 12 Eylül öncesinden kotarıldığını ve hareket saatinin beklenmiş olduğunu çağırıştır. Yaklaşık 50 gün süren operasyon sonucu kitlesel tutuklamalar olmuştur. Yalnız aranan kişiler değil, bu kişilerin yakınları, ana, baba, kardeş ve akrabaları topyekün içeri alınmıştır. Gözüaltına alınan yüzlerce insan günlerce işkenceden geçirilmiştir. Kısacası, benzeri özellikler taşıyan Fatsa'da olduğu gibi, resmi güçler Yeni Çeltik ve çevresinde pasifikasyona yönelmiş, bu politikanın zorunlu bir gereği olan kitlesel tutuklamalara, işkencelere, sorgulamalara başvurulmuştur. Bu yıldırma eylemlerinin sonucunda, gözüaltına alınanların bir kısmı serbest bırakılmış, geriye kalanlar hakkında dava açılmıştır.

Gözüaltına tutulan işçi önderleri, maden işçileri, kendilerine omuz veren yüzlerce köylü ve esnaf ile birlikte, kadın-erkek, yaşlı-geç mededen üç-dört ay bazılarını beş ay maddi ve manevi işkenceye maruz kalmışlardır. Sulova'da, hayvan kesimi yapılan mez-baha işkence yeri haline getirilmiştir. Kitlenin yıldırılması ile birlikte "suçlular" yaratmak gerekiyordu. Bu nedenle, gözüaltına alınan hemen herkes işkenceden geçirilmiştir. Birbirleri aleyhinde ifade vermeye zorlanmışlardır aylarca. Falaka, cop, elektrik insanları günlük yaşantısı olmuştur bu mezbahada. Günlerce tavana ellerinden asılı olarak bekletilmeleri yeterli görülmemiş, kesimi yapılan hayvanların asıldığı kancalara ayak bileklerinden asılmışlardır bazıları. Ayak bilekleri kemik kırılıp kancadan yere başaşağı düşüncüye kadar asılı kalmışlardır. İşkence yerlerinde sorguya çekilenlere gözleri ve elleri bağlı, kafalarında ve göğüslerinde kırmızı mürekkep yayılmış işçiler gösterilerek, "bunlar konuşmadı bu hale geldiler, konuşmasın sıra sende" denilerek ifade alınmaya çalışılmıştır. İstanbul'daki DİSK soruşturması sırasında da bazı işçi temsilcileri, sabaha karşı sarıklı hocaların refakatinde hücrelerinden alınarak idam sehpalarına götürülerek, orada da uydurma idam sahneleri düzenlenmiştir! Yapılan bu işkenceler, bir kısım işçilerce doktor raporları ile tesbit ettirilmiş, Amasya'da davanın görülmesi sırasında vucutlarında ve ayak bileklerinde halen durmakta olan işkence izleri de mahkeme heyetine gösterilmiştir. 23 Haziran 1982 günü yapılan duruşmada, işkence yapıldığının bu denli somut olarak görülmesi karşısında, mahkeme suç duyurusunda bulunulmasına karar vermek zorunda kalmıştır.

Soru: Devrimci sendikal hareketimizin, devrimci mücadelenin sürekliliği açısından kazanımları sizce neler olmuştur?

Devrimci sendikal hareketimiz maden işçileri için bir kıvılcım olmuştur geçmişte. Hem de bir büyük devrimcinin dediği gibi "Bozkırı tutuşturmanın kıvılcım" olmuştur. Kırsal kesimde devrimci düşünce yeşermiştir.

Maden işçilerinin devrimci geleneği Dünya ölçüsündedir. Dünyanın her yerinde maden işçileri, daima devrimci mücadelenin ön saflarında yer almıştır. Türkiye'de Cuntaya karşı verilecek mücadelede yine maden işçileri büyük bir güç kaynağı olacaktır.

Gelecek günler işçilerin devrimci eylemlerinin daha da artacağı, devrimci mücadelelerinin daha da yükseleceği günler olacaktır.

istenen işyerinin, 12 Eylül'de birlikte çalıştırılmaya devam ettirilmesi ve günde 200-300 ton kömür üretilmesini görememişlerdir her ne hikmetse...

Ve belirlenen gözüaltı süresini çok aşan bir süre içinde işçilere sürekli yapılan falakalı, elektrikli, ayakbileklerinden çengelleme, uydurma infaz sahneleri sorgulamalar sonucu dava açılmıştır.

Soru: Sendikamız 12 Eylül öncesi yaptığı eylemlerle egemen güçlerin ve gerici çevrelerin tepkisini üstüne çekmişti. Bu tepkinin nedenlerini kısaca açıklayabilir misiniz?

- Sendikamız daha kuruluş yıllarında egemen güçler ve gerici çevrelerin tepkisini üstüne çekmiştir. 1975 yılına kadar, maden işçilerinin sarı sendika çemberini kırmaya yönelik tüm çabaları, çeşitli baskılarla engellenmiştir. Ancak, 1975 Temmuz'unda Yeraltı Maden İş'in kurulması ve ilk Yeni Çeltik örgütlenmesi ile bu çember kırılmaya başlanmıştır. Bu örgütlenmeyle birlikte, maden işçilerinin Türkiye genelindeki devrimci sendikal birliğinin sağlanması doğrultusunda adımlar atılmaya başlanmıştır.

Devlet işletmesi olan Aşkale işyerindeki sendikal örgütlenme başladığında, Yeni Çeltik işyerinde karşılaşılan baskı ve saldırıların aynısı yaşan-

du. İşçiler, işyerindeki sorunlarının çözümünde kendileri de söz ve karar sahibi oluyorlardı. İşverenlere kabul ettirilen "işyeri" ve "Merkez Komite-leri" ile yönetime katılma doğrultusunda örnek adımlar atıyorlardı. Bu nedenle sendikamız üzerinde baskılar yoğunlaşıyordu.

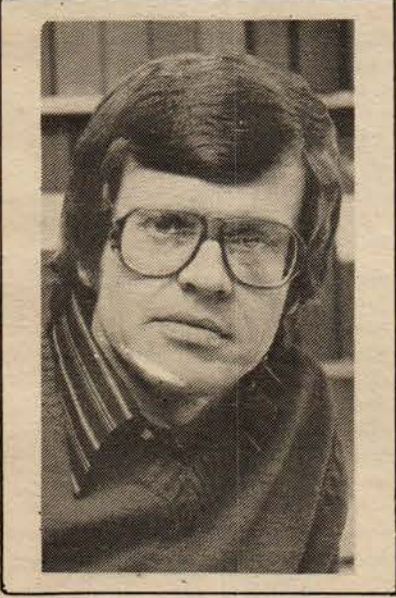
Gerici-faşist çevreler korkuyorlardı. Çünkü, devrimci Sendikal örgütlenmemizin tamamlandığı işyerleri, bu çevrelerce "stratejik bölge" olarak seçilmişti. Maden ocaklarının kırsal kesimde oluşu, yöre köylerini ve köylülerini de etkiliyor, gerici faşist örgütlenmeleri engelliyordu. Bu nedenle gerici çevreler de saldırıyordu sürekli Sendikamıza.

Kamu işverenlerinin korktukları başlarına geldi. Aşkale örgütlenmesi, grevyle, direnişle, toplu iş sözleşmesiyle diğer işyerlerini de etkiledi kısa sürede. Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu Orta Anadolu-Trakya ve Güneydoğu Anadolu İşletmesi Cizre/Şırnak işyerinde çalışan maden işçileri de Yeraltı Maden İş çatısı altında toplandılar. Arkasından Türkiye Demir Çelik İşletmeleri Divriği ve Hekimhan işyerleri ile Karadeniz Bakır İşletmeleri Artvin ve Hopa işyerleri de Sendikamız örgütlülüğü içerisine girdi. Tüm bu işyerleri "problem-

İsveç İşçi Sendikaları Konfederasyonu (LO)
Uluslararası Sekreteri Foegelström:

Sendikal mücadele yasadışı gösterilemez

- Üretim yapan insanları ihtilal yapmakla suçlayanların çok geniş bir hayal gücü olsa gerek
- İşçilerin sendikal mücadelesini yasa dışı göstermeye yönelik tüm davalarda ilgilenmek bizim görevimizdir.

Soru: Sayın Foegelström, tüm İsveç işçi Sendikalarını bağrında toplayan bir konfederasyonun Uluslararası Sekreteri olarak, Türkiye'deki son gelişmelerle ilgilendiğinizi ve özellikle DİSK davası konusunda bazı girişimlerinizi olduğunu biliyoruz. Görüşlerinizi açıklayabiliriz.

Yanıt: Türkiye'deki cunta, DİSK davası ile Türkiye'deki yasal sendikal mücadeleyi mahkum etmeye çalışmaktadır. Bizim anlayışımıza göre DİSK'in eylemleri, doğal sendikal hakların elde edilmesi ötesinde istekleri taşıyor. Bu nedenle DİSK yöneticilerinin idam talebiyle yargılanmasına büyük tepki duyuyoruz. Bize göre bu davanın derhal kapatılması ve DİSK'le ilgili olarak tutuklanan, işkence ve kovuşturmayla uğrayan herkesin derhal serbest bırakılması gerekmektedir.

Soru: Uluslararası düzeyde, DİSK davası konusunda siz, LO olarak ne yapabildiniz?

Yanıt: Davayı yakından izlemeye gayret ediyoruz. Bunun dışında bazı yardımlar da yapmak isteriz. DİSK davasına uluslararası gözlemci göndermek konusunda İsveç işçi sendikaları konfederasyonu olarak diğer uluslararası işçi kuruluşlarıyla işbirliği yapıyoruz. Ocak ayında avukat Thomas Radpfeffer'i Türkiye'ye gönderdik ve geri geldiğinde yazdığı raporu tüm ilgili kuruluşlara dağıttık. Diğer ülkelerden giden gözlemcilerinde raporlarını izliyoruz. Son olarak giden Hollanda'lı bir gözlemcinin raporu elimde. ICFTU bünyesinde Türkiye'ye yeni gözlemcilerin gönderilmesi söz konusu olduğunda kendi avukatlarımızı göndermeye her zaman hazırız.

Soru: Bildiğiniz gibi, halen Türkiye'de en büyük sayıda işçiyi içeren yeni bir dava başlatılmış durumda. Yeraltı maden iş davasında 600'ü aşkın sanık yargılanıyor ve bunlardan 66'sı için ölüm cezası isteniyor...

Yanıt: Böyle bir davanın açılmış olduğunu duyduk. Ancak konu üzerine sürekli bilgi edinemiyoruz. Galiba suçlamalar arasında kanunsuz üretim yapmak yer alıyormuş. İşçilerin üretimi sürdürdükleri için ölüm cezasıyla yargılanmakta oluşu bizler için anlaşılması çok güç bir olay.

Soru: Evet, işverenin kömür ocağını kapatma kararı üzerine işçiler iş yerinde üretimi sürdürme kararı almış-

lardı. Askeri savcı, bunun bir ihtilal provası olduğunu ve işçilerin sınıfsız bir toplum yaratma yolundaki isteklerini dile getirdiğini öne sürerek cezalandırmalarını talep ediyor.

Yanıt: İşçilerin sınıfsız bir toplum yaratmak istemesinden daha doğal bir şey olamaz. Ama bir kömür ocağının üretimi sürdürmekle, ihtilal hazırlığı içinde olduklarını ileri sürebilmek için insanın çok geniş bir hayal gücünün olması gerekiyor.

Soru: Askeri savcının cuntaya yaranabilmesi için hayal güçlerini çok geniş tutmaları gerekiyor şu günlerde. Ama siz, LO olarak, Yeraltı Maden-İş davasıyla da ilgilenmeyi düşünüyor musunuz?

Yanıt: Yeraltı Maden-İş ve bunun gibi işçilerin sendikal mücadelesini kanunsuz göstermeye yönelik olarak açılacak tüm diğer davalarla ilgilenmek bizim bir bakıma görevimiz oluyor. Ancak, davaların seyri konusunda haber kaynaklarımızın daha iyi işlemesi gerekiyor. Evet, Yeraltı Maden-İş davasına da gözlemci göndermek isteriz.

Soru: İşçilerin sendikal haklarını mahkum etmeyi amaçlayan bu gibi davalar dışında, Türkiye'de tüm demokratik halk güçlerine karşı da yoğun bir saldırı açılmış durumda. Bildiğiniz gibi bugün birçok kişi hapislerde. Toplam olarak 4000 kişinin idamı isteniyor, 13 kişi idam edildi. LO olarak bu konuda neler yapabilirsiniz?

Yanıt: Biz özel olarak işçi hareketiyle ilgileniyoruz ama öte yandan tüm anti-demokratik uygulamalara ve insan haklarının ihlaline karşı İsveç hükümetinin tepki göstermesi için siyasi partiler aracılığıyla baskı yapıyoruz. Dışişleri bakanımızın Avrupa Konseyinde yaptığı konuşma, tüm İsveç halkının duygularını dile getiriyordu. Türkiye'nin Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinde yargılanması için İsveç hükümetinin girişimde bulunmasını istiyoruz.

Soru: Bildiğiniz gibi halen Stockholm'da Türkiyeliler tarafından bir açlık grevi sürdürülüyor. Açlık grevi yapan kişilerin hükümetinizden talepleri arasında bu da var. Bu konuda görüşleriniz nedir?

Yanıt: Açlık grevi, İsveç kamuoyuna ve hükümetine, sorunların ne kadar acil olduğunu gösterebilen etkili yöntemlerinden biridir. İsveç hükümetinin bir anlamda elini daha çabuk tutmasını sağlamak açısından bu grev yararlı olabilir. Bu açıdan ben kişi olarak ve kendi örgütüm adına bunu destekliyorum. Örgütümüzün talebi Türkiye'nin bir an önce insan hakları mahkemesine çıkartılmasıdır.

Soru: Türkiye'de yeni bir anayasanın hazırlanması ve seçimlerin yapılmasından sonra demokrasiye geri döneceği konusundaki görüşler hakkında ne düşünüyorsunuz?

Yanıt: Öğrenebildiğim kadarıyla yapılan yeni anayasa ile kişilerin demokratik hakları ve siyasal örgütlenme özgürlüğü çok önemli bir şekilde kısıtlanacaktır. Buna demokrasiye dönüş demek bizim için çok güç.

LANET KÖR ŞEYTANA!

GÖRÜNEN KÖY

Banka soydular diye binlerce devrimci cuntanın mahkemelelerinde idam istemiyle yargılanmaktadır. Yapılan soygunların en kabadayısı 10 milyonu, bilemedin 15 milyonu geçmezdi!

Peki Kastelli kaç kişiyi soydu? 250 bin.

Kaç milyon kaçırdı? 70 milyar!

İdam istemiyle "Kastelli Davası" diye bir dava açıldı mı? O da ne söz!

Kastelli vatandaşlıktan mı çıkarıldı, yoksa vatan haini mi ilan edildi?

Hayır! Kaşın üstünde kara var denmedi.

Ya ne yapıldı?

Cunta, yoksul halkın sırtından 45 milyar ödeyerek kastelli ve de Kastelli yüzünden batacak bankaları kurtarmaya çalışıyor.

Hani nerde kaldı, düzenlenen o iddianamelerdeki, banka soy-mak suretiyle "Anayasayı" "Türkiye Cumhuriyetini", "Türkiye Büyük Millet Meclisini" ilga, iptal cart curtlanı!..

Sizi gidi soyguncuların üniformalı ortakları sizi!

- Generaller!

"Cumhuriyet Divanı"na çoğunlukla kimler seçilecek?

- Genel Kurmay eskileri, general eskileri!

Cumhurbaşkanının hemen ve acilen seçilmesine karar veren kimler?

- Paşalar!

Tek aday kim?

- Paşalardan maşalardan Kenan Paşa!

Evet, önce paşalar maşalar, sonra yasalar.

KARIŞIK

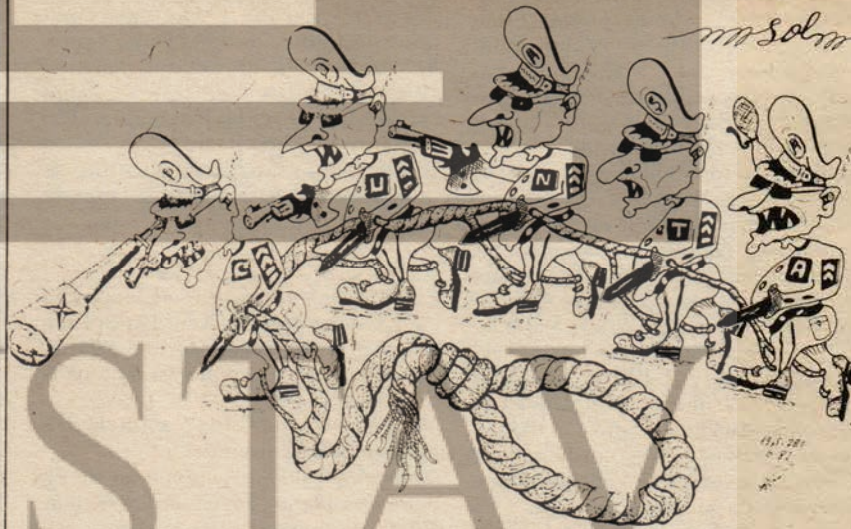
Anayasa taslağının incileri bir değil, beş değil. "Komünist, faşist ve dini temellere dayanan devlet kurulamaz." deniyor.

"Komünist ve dini temelleri" anladık ama şu "faşist temel" sözü de ne oluyor? Cunta Anayasası, bu temel üstüne oturtulmamış mıdır. yani "faşist temel üstüne"?..

Yoksa... yoksa faşist zorbalığı kurumlaştıran bu "anayasa taslağı"ndan vazgeçildi? Öyleyse Aldıkaçtı, haberi neden Tercüman'a verince kaçtı?

TALİMATNAME

Yeni Anayasa taslağına göre: Ekonomik konuları olumsuz yönden eleştirmek YASAK!

EMGAP NEDİR

Emgap "Emekli Generaller Arpalığı" demektir.

Bu da nereden çıktı demeyin?

Cuntanın Anayasa taslağından çıktı!

Taslağa, "Cumhuriyet Divanı" diye yeni bir kuruluş var. Bir iki "istisna" dışında bu "Divan"ın 60 kişilik kontenjanı emekli genel kurmay başkanları ve emekli generallerle doldurulacaktır.

İşte halkımız bu "Cumhuriyet Divanı"nın adına, "Emekli Generaller Arpalığı" diyor. EMGAP ise bu arpalığın kısaltılmış adıdır!

ÖNCE PAŞALAR SONRA YASALAR

Kurucu Meclis, Aldıkaçtı, falan filan, Anayasa taslağı tamam! Şimdi bu taslağı önce kim onaylayacak?

DAYANIŞMA ÇAĞIRISI

Kastelli yüz bini aşkın garibanı dolandırdı, milyarları çarptı ve Avrupa'nın güzide kenti Zürih'e yerleşti.

Ardından bombalar patladı. Kastelli her gün gazete sayfalarında. Boy boy resimler, sür manşet haberler, röportajlar.

Alacaklıların yüreği yanık, boynuları bükük, çağırıyorlar:

"Kastelli sen erkek adamsın, yurda dön!"

Kastelli'nin çöplüğünde kemik yalayan kalemşörler de yalvarıyorlar:

"Kastelli sen erkek adamsın, dön!"

Devlet plancılarından, Kastelli'nin sevgili ağabeyi Turgut Özal'a değin birçok iri baş, üzgün ve elemler:

"Yurda dön, korkma Kastelli" dediler.

Kastelli iki gözü iki çeşme: "Bir gün sürgünden dönersem."

"Bir gün sürgünden dönersem..." diye ağladı.

Vatansever dediğin sürgün böyle olur işte!

Ey cunta vurgunu cümle meteliksiz sürgünler, züğürt azülcüler, Kastelli ile dayanışmaya!..

Vatanseverliğin başka yolu kalmadı. Yalnız biraz elinizi çabuk tutun, kastelli dönmeden dayanışma kurun!..

DİLENCİ DEĞİL UŞAK

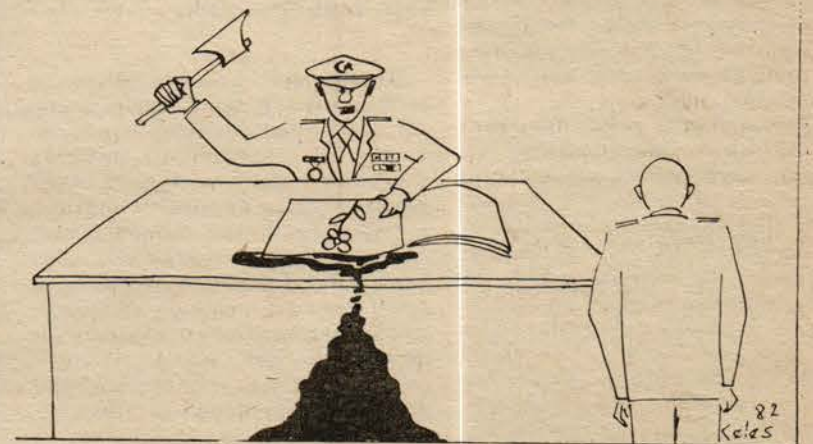
Kenan Paşa:

"Ben oy dilenmem!" demiş.

Paşa doğru demiş. O yalnız kredi dilenir yaban ülkelerden. İMF'den. Bir de hamisi ABD'den himmet, şefkat ve de yardım dilenir.

Paşa, yurtsever halkı öldürecek silahları da dilenir.

Paşa oy dilenmez, paşa erkek adamdır!

BİR ZAMANLAR

Eski gazetelerden derlenen bu yazı dizisini özellikle genç kuşaklar için hazırladık. O günlerin olayları, hele bu olaylar hakkındaki gazete yorumları, günümüz gençliğine İNANILMAZ

DERECEDE KOMİK gelebilir. Ama bugüne nasıl geldiğimizi anlamak için, geçmişin kapkara günlerini de anlayabilmek gerek.

MAMAK DURUŞMALARI

Tarihimizin yüz karası Evren cuntası, ülkeyi içine düşürdüğü ekonomik bataktan kurtarabilmek ve ayakta kalabilmek umuduyla son kozunu oynamış, Türkiye'yi bir de savaş macerasına sürüklemişti. Milyonlarca cana mal olan savaş, onları bekleyen sonu değiştirmedi, tersine hızlandırdı. Cuntacıların ve cunta yönetimi sorumlularından "Sağ kalanların" yargılanması, tarihimize MAMAK DURUŞMALARI adıyla geçmiştir. Bunun nedeni, yargılanmanın, cunta döneminde insanlık dışı işkencelerin yapıldığı korkunç Mamak kışlasında yapılmıştır.

(Mamak, o zamanlar, şimdiki gibi Sanat ve Kültür merkezi değildi. O zamanki halini anlayabilmek için, eski işkence hücrelerinin olduğu gibi korunduğu Mamak Utanc Müzesi'ni gezmenizi öneririz.)

Mamak duruşmaları, halkın ve bütün dünyanın gözleri önünde yapıldı. Davalar üç ana bölümde toplanmıştı:

- 1- Savaş suçları: Kendi halkına karşı işlenmiş suçlar ve başka halklara karşı işlenmiş suçlar.
 - 2- Ekonomik suçlar: Milli suç: Yurt ekonomisini, yabancı tekelin çıkarları için tahrip etmek.
 - 3- İnsanlık suçları: Bireysel: İşkenceler, resmi cinayetler, Toplu: Ulusal baskı, soykırım.
- Bu kısa hatırlatmadan sonra, yargılama tutanaklarına bir göz atalım:

Yargıç: Sanık Kenan Evren! (Tribünlerden YUH sesleri)

Evren: Buyrun efendim.

Yargıç: Bu dava ile ilgili suçlamaları biliyorsunuz. Savcı iddianamesi yazılı olarak ve zamanında savunmaya verildi, burada da dinlediniz. Şimdi sorgulamanıza geçiyorum.

Evren: Bir maruzatım var Hakim bey.

Yargıç: Buyurun söyleyin.

Evren: Burada "İşkence yapmakla ve yaptırmakla" suçlanıyorum, ama kendim de işkence altındayım.

(Tribünlerden: Yalan sesleri, yuhlamalar.. Yabancı gazeteciler ayağa fırladı, TV kameraları güvenlik kordonunu geçtiler.)

Yargıç: (Sükuneti sağladıktan ve kameraları yerlerine döndürdükten sonra) Geçmiş dönemde mahkemelerde "Elleri ayakları tutmaz halde, üstü başı kan içinde getirilen insanlar kendilerine işkence yapıldığını söyledikleri zaman, sıkıyönetim yargıçıları onları susturdu: "Bunların dava konusu ile ilgisi yoktur" diye reddederdi.

Sanık Av. : (Yerinden fırlayarak) Sayın yargıç, onların öyle yapmış olması sizin de aynı şeyi tekrarlamaya hak sağlamaz!

Yargıç: Lütfen yerinizden müdahale etmeyin. Tabii ki öyle yapılmayacak. Buyrun bay Evren, size yapılan işkenceyi anlatın.. Siz de lütfen oturun Apaydın!

Not: Mamak duruşmalarının bir diğer ilginç yanı da, bir çok avukatın Cuntacıları savunmayı reddettiği bir ortamda -ki bu avukatların arasında Cunta sayesinde Üniversite kürsüsüne getirilmiş sözüm ona Hukuk Profesörleri de vardı- Orhan Apaydın'ın bu görevi gönüllü olarak üstlenmesidir.

Apaydın, Cunta geldiğinde İstanbul Barosu başkanıydı. DİSK da asının savunuculuğunu üstlenen Apaydın, çok geçmeden kendini cunta zindanlarında bulmuştu. Toplumumuzda, SAVUNMA HAKKI, pek anlaşılmış bir kavram değildi. Eli anlı cuntacıların yasal savunuculuğunu yapmak, çok kişiye İHA-İET gibi görünüyordu. Çok eleştirilmesine, zaman zaman yuhlanmasına, hatta öldürülenlerin aileleri tarafından yüzüne tükürülmesine rağmen meslek şerefini unutmayan

Apaydın, bu yürekli davranışıyla SAVUNMA HAKKI kavramının yerleşmesine büyük bir katkıda bulundu. Kendisine eza edenleri savunması, dünya demokratik kamuoyunda hepimize onur kazandırıcı bir davranış olmuştur. Çünkü o yıllarda, cuntanın insanlık dışı davranışları yüzünden BARBAR TÜRKLER olarak tanınıyordu.

Evren: Burada, "Arenaya çıkarılmış boğalar gibi", bağırıp çağıran, yuhlayan insanların önüne çıkarılıyor. Ellerine geçiriler bizi paramparça edecekler.. İnsanda asap diye bir şey kalmıyor.. Bunun nasıl bir işkence olduğunu anlamamız için benim yerime geçmek gerek..

(Tribünlerden kahkahalar, protesto sesleri.. Bir genç kopmuş bacağını, bir kadın kesik parmaklarını göstererek anlaşılmaz birşeyler bağıyor. Dinleyiciler daha çok bağıyor.)

Yargıç: (Onları susturuyor) Lütfen sakin olun.. Burada, yalnız sizin değil, bütün dünyanın gözleri önünde, İNSANLIK SUÇLARINI yargılıyoruz. Yapılacak her taşkınlık, bütün insanlığa ibret olacak bir eyleme gölge düşürecektir. Bu da bizim hakkı olamaz. (Gültüler kesildi.)

Teşekkür ederim.. (Sanığa dönerek) Dediginize bir noktada hak veriyorum bay Evren.. Ama yargılamanın AÇIK olarak yapılması, herkesten önce sizin hukukal güvenenizdir. Bir an için düşünün: Ya eski dönemde olduğu gibi, kapalı kapılar ardında, gizli gizli yargılansaydınız?.. Avukatınız bir bahaneyle dışarı atılıp savunmasız kalsaydınız?.. Hatta şu anda rahat rahat söylediğiniz sözler "Mahkemeye hakaret" sayılıp siz de duruşmadan çıkarılsaydınız?.. Bütün bu anlattıklarım hayal değil!.. Eski dönemde her gün görülen şeylerdi mahkemelerde.. Ama sizin duruşmalarınız, sadece bizim kanunlarımızın değil, evrensel hukuk kurallarının istediği tüm güvenceler altında yürütülüyor: İşte sanıklar işte savunma.. İşte Basın, Radyo, Televizyon, bütün dünyanın gözleri, kulakları.. İşte, isteyen gelip görebilsin diye, duyabilsin diye, en büyük kalabalıklar bile dinleyebilsin diye tribünler.. Evet, halkın zaman zaman nefretini dizginleyemediği doğru. Ama görüyorsunuz ki, büyük bir sorumluluk duygusu içinde susmasını da biliyorlar..

Evren: Susmaları neye yarar?.. Bakışları bile yetiyor.. Geceleri uyuyamaz oldum!.. Bakmayın, bakmayın öyle yiyecek gibi.. Ne bakıyorsunuz!.. (Yerinden fırlamak istedi.)

Yargıç: Lütfen sakin olun bay Evren.. Sizin savunma hakkınızı sonuna kadar savunurum. Ama halka saldırı hakkınız yok.

Avukat: Sayın yargıç, müvekkilim sinir krizi geçirmektedir. Bir süre duruşmadan çıkarılarak tedavisini istiyorum.

Yargıç: Sanık avukatının isteği kabul edildi. Duruşmaya iki saat ara veriyorum.. Avukat denetiminde doktor kontrolü yapılacaktır.

Evren: Bakmayın!.. BAKMAYIN ÖYLE YİYECEK GİBİ!.. NANKÖRLER!.. İŞKENCECİLER!..

Duruşmalar boyunca Evren'in tepkileri devre devre farklı olmuştur. İktidardan devrildiği gün, Çankaya köşkü sarıldığında, intihara teşebbüs ettiği söylenmişti. Ama görgü tanıkları bu görüşü doğrulamadılar. Tutuklama anında tabancası doluydu ve intihar edecek vakti vardı. Bunu denediğini ama bir türlü tetiği çekecek cesareti bulamadığını sonradan itiraf etti.. Hemen öldürülmeyeceğini ve halka teslim edilip linç edilmeyeceğini iyice anladıktan sonra yeniden kahraman keldi..

İlk duruşmalarda, kendinden 20

yıl önce yargılanan bir başka toplumsal suçluyu, Celal Bayar'ı örnek alarak sert çıkışlar yaptı. Yargıyı reddetti, "Asacaksanız asın, şerefimizle ölmeyi de biliriz" gibi sözler söyledi.

Ama zamanla yavaş yavaş sindi. Bu değişimde, odalarına konan televizyonun etkisi olduğu söylenir. Cuntacıların kaldıkları tutukevinde, o dönemin anlayışına göre LÜKS içinde yaşamaları, odalarına kendi istekleriyle Televizyon konulması, büyük tepkiler doğurmuştu. Halkın büyük bir bölümü, binlerce yıl öncesinin Hammurabi Kanunları'na uymamasını istiyordu: Kısasa kısas!.. Yani onlar halka ne yaptıysa, aynı onlara da yapılsın.. Yargılamaya ne lüzum var?.. İşkence edile edile öldürülsünler!.. İşte böyle bir ortamda, zaten normal bir evden farkı olmayan tutuklu bölümlerine bir de Televizyon konulması, çok kişiyi çileden çıkarmıştı. Bu tartışma uzun süre kamuoyunu ilgilendirdi. Gerçi söylenip yazılanlar batı basınında aleyhimize koz olarak kullanıldı ama, kamuoyumuzda bazı genel hukuk kavramlarının yerleşmesi yanında bir başka yararı daha oldu: Cunta döneminin içyüzünü ve uygulamalarını gösteren başarılı TV yayınları, bizzat cuntacıları etkiledi. Kitap okumaya başladılar. Duruşmalar ilerledikçe, az önce yayınladığımız tutanaklarda da görüldüğü gibi, yavaş yavaş vicdan azabı belirtilerine şahit olduk. İlk celselerin dik başlı Evren'i yavaş yavaş süt dökmüş kediye döndü.. Daha sonraki itirafları ve cezaevinde yazdığı İBRET OLSUN adlı kitab, yakın tarihimize birçok ibret belgeleri sağlamıştır gerçekten!..

Şimdi, Savaş Suçları davasının tutanaklarından bir bölüme göz atalım:

Evren: Ben hiçbir zaman savaştan yana olmamışım.. Ama Türkiye'nin düşmanları hiç rahat durmuyorlardı. Hergün yeni bir komplolarını okuyordum Hürriyet'te

Yargıç: Anladım?.. Siz olayları Hürriyet'ten mi izliyordunuz?

(Hürriyet, eskiden yayınlanan ve en çok satış yapan gazetelerden biridir. Büyük sermayenin çıkarlarını savunan bu gazete, sürekli olarak şoven yayınlar yapar, özellikle Yunanlılarla düşmanlığı kışkırtırdı.)

Evren: Dışişleri raporlarıyla MİT

raporları da aynı bilgileri doğrulardı. Baktım ki farketmiyorum, vazgeçtim sayfa sayfa raporları okumaktan... Zaten Tahsin'in ağızdan verdiği bilgiler de aynı şeyleri doğrulardı.

Yargıç: Tahsin Şahinkaya!.. (Orgeneral, 5 cuntacıdan biri, hava kuvvetleri komutanı. Cunta düştüğü gün, Linç edileceği korkusuyla intihar etmişti. Öteki cuntacılar, onun ölmüş olmasını fırsat bilerek her suçu Şahinkaya'nın üstüne yıkmaya, kendilerini temiz çıkarmaya çalıştılar.)

Evren: Evet.. Amerika'ya giderdi sık sık. Ve her dönüşünde "Washington şöyle diyor, Pentagon böyle düşünüyor" diye bizi kışkırtırdı.

Yargıç: Yani Amerikay'la bütün ilişkii o mu yürütüyordu?.. O ne derse, Amerika mı demiş oluyordu?

Evren: Tabii o kadar basit değil. Biz de görüşürdük büyükelçiyle, sonra NATO için gelen generallerle filan.. Ama bu ilişki, başından beri "Asıl göreviydi" onun. (Bu cümle ile Evren, 12 Eylül 1980 darbesi için Amerika'dan izni Şahinkaya'nın almış olduğunu hatırlatıyor.)

Yargıç: Peki, savaş kararını kim aldı, nasıl alındı?

Evren: Savaşı istemeyen bir tek ben kalmıştım. Turgut bey yandan (Turgut Özal, 1980 öncesinde Demirel'in, 1980 sonrasında Cunta ekonomisinin bir numaralı sorumlusu) Vehbi bey, Sakıp bey takımı öte yandan hepimizi cembere almışlardı. (Vehbi Koç, Sakıp Sabancı : O yıllarda Türkiye ekonomisini kontrol altında tutan büyük Holdinglerin sahipleri.)

Yargıç: Bu saydığınız isimlerin hiçbirisi asker değil, komutan değil.. Savaş kararını alabilecek yetkililer değil.. Sorumluluk dereceleri ne olabilir ki?..

Evren: Savaş kararını askerler mi alır?.. İçinden çıkılmaz bir kısıkaça düşmüştük. Ekonomi çok güç durumdaydı.. Meğer her şey daha 24 Ocak kararlarıyla başlamış da biz o vakit farkında değildik..

Yargıç: O vakit iktidarda bile değildiniz.

Evren: Evet!.. O zamanlar, bu kararları, ekonomiyi düzelterek cesareti kararlar olarak görmüştük. "İşçi sendikalarının, solcuların sabotajları yüzünden uygulanamıyor" diye inanıyorduk. Bu nedenle iktidara el koyduk ve Turgut'u rahata ulaştırdık..

Yargıç: Yani bu ekonomik gidişi zorla devam ettirdiniz..

Evren: İlk banker iflaslarında uyanmamız gerekirdi. Ama Turgut bizi

kandırdı. "Bunlar fırsatçı, kapkaççı takımdır. Bakın namuslu bankerler nasıl dimdik ayakta" dedi..

Yargıç: Kastelli'nin kaçışı da mı gözünüzü açmadı?..

Evren: Kastelli hepimiz için büyük şok oldu. Halkın bankalara saldırıp bütün paralarını çekmelerini zor önleyebildik. Ama Turgut inat ediyordu. Bize bir sürü kararname ve kanun çıkarttırıp bankaları da birleştirtti. Ama faiz yarışı, bu defa bankalar tarafından devam ettirildi. Bazen açıkça, bazen el altından. Ama bankaların da çorap söküğü gibi iflası, herşeyi altüst etti..

Yargıç: Amerika neden istediğiniz yardımı yapmadı peki?

Evren: Amerikanın kaypaklığını iş isten geçtikten sonra anladık.. İlk önceleri sanıyorduk ki, İran ve Afganistan'daki gerilemesinden sonra Amerika Ortadoğu'da bize muhtaçtır. Sıkışınca her istediğimizi verecektir.. Neden sonra anladık ki, meğer biz onun politikasının piyonlarından başka birşey değildik.. İşine geldikçe kullandı, sonra itibar kaybettiğimizi görünce, yerimize başka piyonlar bulup bizi harcamaya kalktı..

Yargıç: Dönelim savaş kararına.. Bunun anlatıyorsunuz..

Evren: Bankaların iflasıyla ortalık bir birine girmişti. Yer yer direnişler başlamıştı. Ayaklanma ihbarları alıyorduk her gün.. Şimdiki bilgilerle geçmişe bakiyorum da, ekonomik ve sosyal konulardaki bilgisizliğimize şaşıyorum..

Yargıç: Oysa o günlerde, bu konularda büyük nutuklar veriyordunuz.

Evren: Herşeyi en iyi kendimizin bildiğini sanıyorduk. Bunu herkesin anlaması gerekirdi.. Harbokolundan, hatıta askeri liselerden başlayarak, askerlere yalnız askerlik öğretilir. Ekonomi bilgileri ve sosyal bilgiler, yalnız Amerikan kitaplarının çevirilerinden okunur. Bunun dışında birşey okumak yasaktır.. Biz de böyle yetiştirilerek geldik görev noktalarına.. Rütbeniz yükseldikçe, etrafınızı iş adamları ve onların muhiti sarar.. Çocuklarımız, onların çocuklarıyla evlenirler.. Emekli olduğumuzda, büyük bankaların, şirketlerin yönetim kurullarına alınırız, meğer etrafımıza bir duvar örmüşler de farkına bile varamıyız.. Biz Türkiye deyince bu zümreyi, Türkiye'nin çıkarları deyince de onların çıkarlarını anladık..

Yargıç: Bay Evren, bunlar halkın büyük çoğunluğunun artık iyice öğrendiği ve anladığı şeyler.. Şimdi lütfen konuya dönelim. Savaş kararını kim aldı, bu karar nasıl alındı?..

Evren: Onu anlatıyorum sayın yargıç.. İşte o en sıkışık günlerde, iş adamlarından bir heyet bana geldi, Halit Narin başkanında. Duruma bir daha müdahale etmemi istediler.. "Ne olur bir şeyler yapın" dedi Halit, "Yoksa ayak takımı gemi azya alacak"

Yargıç: O vakit parlamento vardı, siz de SİYİL başkandınız..

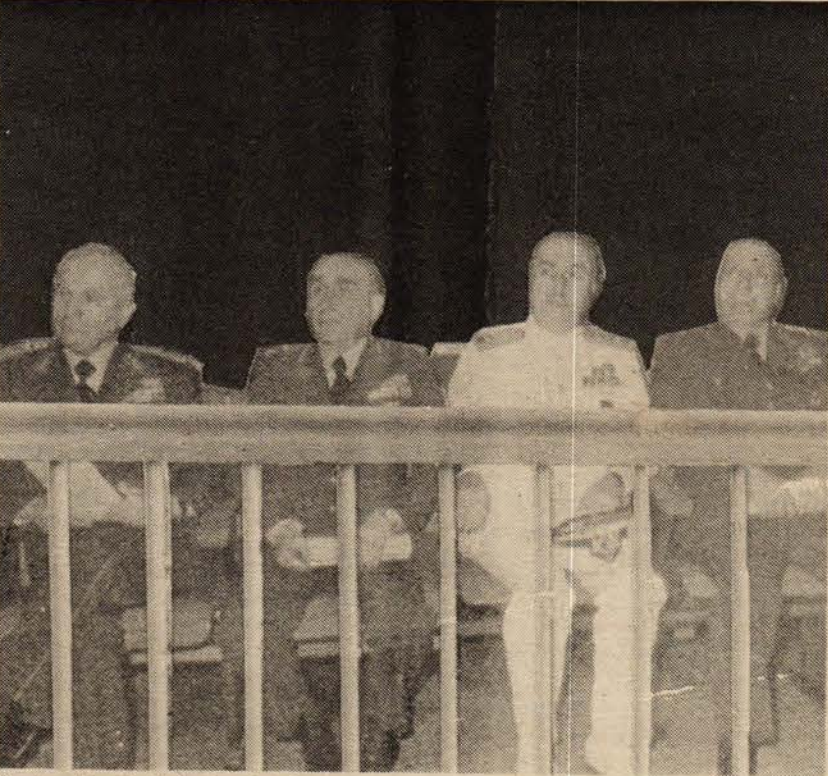
Evren: Ama yetkililerin çok genişti.. Halit'e iyice kızdım.. Yahu bunlar hem her işi istedikleri gibi yapıyorlar, hem de sonu kötüye varınca, yükü benim sırtına yıkmak istiyorlar.. Ben de öyle dedim : "Bugünkü ekonomik durumdan şikayet etmeye ne hakkımız var? 1980'den beri ne karar aldysak, siz istediniz, biz de onu uyguladık.. Hani 5 yıl grev olmasa, sendika olmasa herşey düzleşe çıkar diyordunuz?.. Mırın kırın ettiler ama, ısrarları bitmedi. Müdahale etmezsek hep birlikte batarmışız!..

Yargıç: İstedikleri yeni bir Askeri Rejim miydi?..

Evren: Meğer o da değilmiş.. Ertesi gün Metin, Nazlı, filan topluca geldiler. (O devrin, yabancı çıkarlarını savunan gazetecileri) "Paşam, bu işi savaş temizler" dediler.

Yargıç: Kime karşı savaş?

Evren: Orası değil önemli olan!.. "Bunca yıllık tecrübemizle biliyoruz" dediler. "Savaş oldu mu, millet bürün sıkıntılı unuttur. Hemen bir MİLLİ BİRLİK-BERABERLİK KAMPANYASI açarız, herkesi fedakarlığa çağırırız..

Cunta yöneticilerinden dördü duruşma salonunda iddianameyi dinliyorlar.

Bu sayfada okuyacağınız yazılar, yaşadığımız güne göre "Geçmiş"ten değil, "Gelecek"ten alınmadır aslında. Ama bu sayfayı okurken, "Bilim Kurgu" bir hikaye okuduğunuzu düşünmeyin. Her ne kadar "geleceğin tahmini" gibi görünselerde, büyük kehanetler değil bunlar..

Hiç kuşkunuz olmasın ki, geleceğin gazetelerinde böyle "Eski Günler" sayfaları yer alacak. Alman televizyonundaki 40 YIL ÖNCE adlı program bugün bize neler söylüyorsa, geleceğin gazetelerinde, yaşadığımız bu günleri aynen böyle anlatacak işte..

Ayrıntılarda, tabii ki bir çok farklılık olacaktır. Ama değişmeyen tek şey şu olacak: Gelecekte Türkiye'nin bu gününü lanetle anacağız. Ortaçağ gibi karanlık, utanç verici bir dönem olarak anacağız. Neden şimdi başlamayalım? O halde buyrun yıllar sonrasına ve o günlerin gözyle bakalım geriye.. Bakalım neler görürüz?

Çektikleri ekonomik sıkıntıyı da savaştan bilirler dediler.. Neyse, konu kurula geldi..

Yargıç: O vakit meclis vardı.. Neden Kurula geldi?

Evren: Canım, herşey aslında Milli Güvenlik Kurulunda kararlaştırıldı. Anayasa öyledi..

Yargıç: Sizin kendi yaptığınız Anayasa..

Evren: Kurula savaş konusunu tartışırken ben yalnız kaldım.. Herkes savaş istiyordu. Ama içim bir türlü el vermiyordu, savaş kolay iş mi? Ama başka çare yok gibi görünüyordu. "Bari büyük olmayan bir savaş olsun.. Hem sonunda kazanılacağı garanti olmalı, yoksa herşey tersine döner" dedim. Tahsin atlayıp Washington'a gitti.

Yargıç: Ne cevapla döndü?

Evren: "Elinizi çabuk tutun" demişler. 48 saate ne yaparsanız yanınıza kâr kalır. Biz 48 saat "Durun, Vazgeçin" protestosu eder, oyalayabiliriz. Ama ondan sonra birşey yapmak zorunda kalırsınız demişler.

Yargıç: Oysa daha önce körfeze çevik kuvvet yollanırken böyle kısıtlama yoktu..

(Ortadoğu'daki petrol şirketlerinin çıkarlarını korumak için özel bir NATO kuvveti kurulmuş, Çevik Kuvvet adı takılan bu birlikler, Van'daki üstlerinden hareket ederek Ortadoğu'yu kana bulamıştı. Yargıç bu olayı hatırlatıyor.)

Evren: O başka.. O, Amerikanın istediği müdahale idi.

Yargıç: Ordumuzun, Amerika istediği vakit, onun emriyle ve onun çıkarları için savaşacağını açıkça söylüyorsunuz?

Evren: (Birşeyler mırıldandı, anlaşılamadı.)

Yargıç: Oysa iktidarınız her dönemde, sık sık, "Türk ordusu, milletin emrindedir" diye bağırırdınız, "Biz kimseden emir almazız" derdiniz..

Evren: Emir almak meselesi finan değil.. Amerika bizim müttefikimizdi. NATO içinde, hür dünyayı komünizme karşı Yargıç: Bay Evren.. Çevik Kuvvet körfeze saldırdığında, Hedef Humeyni'nin İran'ıydı. Ne ilgisi var Humeyni'nin komünistlikle?

O tarihte Çevik Kuvvetin körfezde koruduğu şey, Batı Petrol Şirketlerinin çıkarlarıydı.

Evren: Ama ulusal çıkarlarımız, hür dünyanın çıkarlarıyla.. (Evren, bir süre sonra hapiste yazdığı İBRET OLSUN adlı kitabı şu satırlarla bitecektir: Yıllarca hür dünya dedimiz şeyin, Emperyalizmin bizlere yuttuğu bir hayal olduğunu iş isten geçtikten sonra anlayabildim. Ulusal çıkarlarımız Hür Dünyanın çıkarlarıyla aynıymış!.. Hep bunu tekrarladık durduk papağan gibi.. Uluslararası sermaye varolmak için bizim gibi ülkeleri sömürmek zorunda. Biz ise varolmak için kendimizi sömürmemek zorundayız. Asıl gerçek bu!.. Ama ben ve benim kuşağım askerler, bir yandan gördüğümüz beyin yıkayıcı eğitimin etkisiyle, bir yandan da içiçe yaşadığımız yerli sömürücülerin etkisiyle, kendi halkımıza karşı maşa gibi kullanıldık.. Bugün yazdığım bu satırları o zaman yazanları hapiste çürüttük. Gençleri öldürtük, astırdık, işkence ettirdik.. Benim

sonum, yarının kuşaklarına ibret olsun!..)

Yargıç: Lütfen konuyu toparlayın bay Evren.. Siz, ekonomik güçlükleri örtbas etmek için küçük bir savaş çıkartmayı düşünüyordunuz, ama bunun için Amerika'dan izin almanız gerekiyordu, neden?

Evren: Nedeni var mı?.. Topumuz, tüfeğimiz, cephanemiz ordan geliyordu. Arkası kesilirse, ordu daha birinci hafta sonunda tıkanır kalır, savaşamaz..

Yargıç: Peki, savaş kararını kim verdi?.. O devirde sırtınızdan üniformaları çıkarmıştınız. Siz "Geniş Yetkili Devlet Başkanı"ydınız. Ama gene de bir meclis vardı ve sizin yaptığınız Anayasaya göre, savaş kararını meclisin onaylaması gerekirdi. Kimseye sormadınız!

Evren: Vallahi ben istemedim.. Ben hep karşı çıkmışımdır.

Yargıç: İyi ama bu nasıl iş?.. Siz karşıymışsınız.. Öteki arkadaşlarınız da aynı şeyi söylüyor, onlar da karşıymış!.. Yani herkes karşıymış ama savaş gene de başlatılmış. Buna kimi inandırabilirsiniz?.. Peki ordu kimden emir aldı da saldırıya geçti?.. Onbaşlılar-çavuşlar mı harekete geçirdi bütün silahlı kuvvetleri?

Evren: Yok, yani tabii emir verildi.. Ama böyle olacağını bilmiyorduk. Tahsin-

Yargıç: Ayıptır bay Evren, ayıptır!.. Tahsin Şahinkaya intihar etti, burada kendini savunamaz diye hepiniz, her suçu onun üstüne yıkmaya çalışıyorsunuz.. Bakın, seyreidin şu video bandı: (Evren'in savaş başladığını ilan eden TV, konuşması belge olarak gösterildi.)

Video'da Evren'in konuşması: Aziz Türk Milleti!.. Dünya yüzündeki son Türk devletini yok etmek isteyen iç ve dış düşmanlarımızın tahriklerine uzun süre sabırla ve olgunlukla karşılık verdik. Umduk ki, tarihten ders almasını bilecek ve sonunda bu tahriklerden bıcaacaklardır. Ama her sabrın bir sınırı vardır.. Dün, Kıbrıs'ın beş ayrı köşesinde Türk camilerinde patlayan bombalar ve yapılan menfur saldırılar, düşmanlarımızın bu sabrımızı zaaf olarak kabul ettiklerinin inkar edilmez bir delilini ortaya serdi. (Bu olayların MIT tarafından düzenlendiği sonradan meydana çıkmıştır.)

Artık bütün dünyaya Türk'ün gücünü gösterme zamanı geldi. Kahraman silahlı kuvvetlerimiz, bu sabaha karşı saat 5.30 dan itibaren, halklarımızı savunmak üzere harekete geçmiş bulunmaktadır..

Aziz Türk Milleti!.. Büyük üzüntü duyarak başlatmak zorunda kaldığımız "Akdeniz'de Barış ve Huzur" hareketinin hepimiz için hayırlı olmasını Ulu Tanrıdan dilerim.. Tarih boyunca zor günlerde daima elele vermesini bilmiş olan Büyük Türk Milleti, bu imtihandan da yüzünün akıyla çıkacaktır. Bu sabah saat 5.30 dan itibaren, bütün yurttta SAVAŞ HALİ ilan edilmiştir. Verilecek emirlere uymayan, askeri veya sivil bütün işyerleri veya fabrikalarda çalışmayı aksatan veya yavaşlatanlar derhal "Savaş Mahkemelerine" sevk edilecek ve "Savaş Hali" hükümlerine göre cezalandırılacaklardır. (Sevircilerden Yuh sesleri, "Sanki ne zaman normal yargılama yapıldı ki" sesleri.)

Yargıç: İşte sizin görüntünüz ve sesiniz.. Savaş kararı nasıl alınmış olursa olsun, sizin sorumluluğunuz açıkça görünüyör.

Evren: Ama ben bunu hiçbir zaman istemedim. "Küçük bir savaş" olacaktı.

Yargıç: Ne demek "Küçük bir savaş"?.. Bunu açıklayın!..

Evren: Sadece Kıbrıs'ın geri kalan kısmını da alıp Federe Devlet'i gerçekleştirecektik. Karşımızda direnecek güçlü bir ordu olmadığı için bu iş çabucak bitecekti, çok da kan dökülmezdi. Üstelik Amerikanın da buna ses çıkarmayacağını biliyorduk.

Yargıç: Nereden biliyordunuz?

Evren: Çünkü Hür Dünya için 3 yaran vardı bu işin. birincisi, Kıbrıs solcularını 48 saatte temizleyip, yönetimi Özgürlükçü Demokrasi yanlılarına teslim edecektik.. İkincisi, arada bir NATO'nun başını ağrıtan Papandreu (O zamanki Yunan başbakanı - Sosyal Demokrat) bu başarısızlıktan sonra iktidardan düşecekti. Üçüncüsü de biz Türkiye'deki iktidarı ve rejimi kurtaracaktık.. Bunların her üçü de, Hür Dünyanın çıkarlarına uygundu.

Yargıç: Demek bunlara güvenerek "Küçük bir savaş" istediniz.. Peki savaş nasıl oldu da büyüdü? Bunun sorumlusu kim?

Evren: Bir kere 48 saatte Kıbrıs dü-

şürülemedi. Nedenini hala anlayamıyorum. Karşınan, umduğumuzun üstünde bir direniş gördük.. Ama şurası muhakkak ki, orduya mal satan müteahhitler iligimizi sömürmüşler.. Paraşütler açılmıyor veya yırtılıyor, askerlerin konserveleleri bozuk çıkıyor, Mehmetçik zehirleniyor, telsizler tutukluk yapıyor..Yahu bunlar bizim elinden tutuğumuz, "Yurtsever müteşebbislerimiz" diye göklere çıkarttığımız kişiler.. Meğer yıllarca yılan beslemişiz..

(Evren'in, başarısızlığı bu nedenlere bağlaması gerçekten şaşırtıcı gelebilir çoğumuzla. Oysa, Kıbrıs'ın evlerini yurtlarını yürekle savunmalarının yanında en önemli faktörlerden biri de, genç subaylarımızın ve erlerinin, haksız bir savaşta savaşmak istememeleriydi. Türkiye'nin ilerici güçleri, en zor faşizm koşullarında bile çalışmalarını sürdürmeyi bilmişler, gerçekleri geniş halk kesimine anlatabilmenin yollarını bulmuşlardı. Kendi yuvasının yıkılmasını istemeyen Mehmetçik, başkasının yuvasını yıkmaya da karşı çıkıyor, cephe gerisindeki bütün kahramanlık nutuklarına ve tehditlere rağmen fabrikalarda üretim yavaşlıyor, makineler görünmeyen eller tarafından görünmeyen kazalara uğratılıyordu. Evren, bu gerçeği bir türlü kabullenmek istemedi uzun süre..)

Yargıç: Ve Kıbrıs'ın işini 48 saatte bitiremeyince hırçınlaşıp savaşı genişletmeye karar verdiniz, Atina bombalandı!..

Evren: Hayır, bu emri ben vermedim, Tahsin-

Yargıç: Tabii, zaten her şeyin sorumlusu ol..

Evren: Tahsin Şahinkaya Savunma Bakanıydı. Hava Kuvvetleri Komutanı da onun en yakın adamıydı. İkisi bir olup, "Bu işi kökünden halledelim, darbeyi Atina'ya vurursak herşey biter" demişler.. Eskişehir üssü, hiç birimizin haberi olmadan, onların emriyle harekete geçti.

Yargıç: Sonuç 1.5 milyon ölü, 4 milyon sakat, yanmış-yıkılmış üç Ülke!.. Bay Evren, bu mahkemenin sizin hakkınızda vereceği karar ne olursa olsun, kadın-erkek, genç-ihthiyar, çoluk-cocuk, 1.5 milyon insanı hayata geri döndüremez.. 4 milyon sakatın kolunu bacağına geri vermez. Yanan-yıkılan yuvaları tamir edemez..

MAMAK DURUŞMALARI tutanaklarını, zaman zaman yayınlamaya devam edeceğiz. Bu yazımızı, mahkemelerin sonucunu hatırlatarak noktatalım!

Yargıç: ... Ve geleneğe uyarak kaleminin ucunu kırıyorum. (O devirde, Türkiye'de İDAM cezası henüz kaldırılmamıştı. İdam hükmünü imzalayan yargıç, geleneğe uyarak, bir daha böyle bir karar imzalamamak dileğini belirtisi olmak üzere, kaleminin ucunu kırardı.)

Sizin sonunuzun bütün insanlığa ibret olmasını ne kadar isterdim!?

DURUŞMA BİTMİŞTİR!..

Yargıç duruşmayı kapattı, ama mikrofonunu kapatmadı. Önce çüppesini çıkartarak sivil elbiseleriyle kaldı, sonra başka bir kalem olarak mikrofondan sözler söyledi:

- Görevim şu anda bitti. Şimdi dosya doğru buradan çıkıp, sokaktaki imza kampanyasına katılmaya gidiyorum. (O günlerde, İDAM cezasının kaldırılması için yoğun bir imza kampanyası sürdürülüyordu. Bu kampanyada, cunta döneminin acılarını çekmiş, işkence görmüş, yakınları öldürülmüş insanlar da görev almıştı. Yargıç bu kampanyayı kasdediyor.)

Bu gördüğünüz kalemle de İDAM CEZASININ KALDIRILMASI İÇİN imza vereceğim. Bunu, önce İNSAN olarak, sonra da bir HUKUKÇU olarak görev biliyorum. İdamın bir ceza da, bir ibret de olmadığına inanıyorum. İdam, bir toplumun, kendisine zarar veren bir kişiyi yok ederek ondan İNTİKAM almasından başka birşey değildir. İNTİKAM hiçbir yarar sağlamaz, ne insana yararlar, ne de toplumlara!..

Ne bu sözler, ne de bir sürü ileri görüşlü insanın yoğun çabaları, ne yazık ki çoğunluğun hiddetini dizginleyemedi. Cunta yetkilileri ve birinci derece sorumlular bulananlar, idam edildiler.. İdamın yasalarmızdan çıkarılması için, daha yıllarca süren çabalar gerekmiştir..

İĞNEYİ DE ÇUVALDIZI DA

Şanar YURDATAPAN

...Şimdi müthiş bir merakla cevapları bekliyorum.. Kaç kişi yazmak zahmetine katlanacak, onu daha çok merak ediyorum.. Sonucu açık açık yazacağım..

Geçen yazıda sizlere bazı sorular yöneltilmiş ve yazıyı da böyle bitirmiştik. Bugün 6 Temmuz 1982, yazımı teslim etmem gereken tarih. Bu tarihe kadar 8 tane mektup geldi. Biri Amerika'dan, biri Hollanda'dan, 6'sı Almanya içinden. İşte yaklaşık 200.000 kişinin okuduğunu tahmin ettiğim Demokrat Türkiye'de, bu konuları ilginç bulup yazmak zahmetine katlananların sayısı!.. Bu sözümün altında düş kırıklığı, sitem falan aramayın sakın. Sadece -söz verdiğim gibi- sonucu yazdım açık açık. Yoksa ben de biliyorum; bu tür köşe yazıları -en azından başlarda- pek ilgiyle okunmaz.. Okuyan ilginç bulsa da, kolay kolay eli kaleme varıp cevap yazmaz..

Amacım, bir çok okurun sandığı gibi ANKET YAPMAK değildi. (Anketin bilimsel yöntemleri vardır, ben bilmiyorum.) Sadece, çoğu kez kendi vicdanımızda, çoğu kez de bir-iki kişi arasında tartıştığımız -genellikle kırıcı biçimde tartıştığımız- konuları bu sütunda hep birliktelikte tartışmaktı. Tartışacağız da.. Şimdi soruları tekrarlayayım ve gelen cevaplardan bölümler aktarayım:

1. Soru: Şekspir, Ahmet Mithat Efendi, Volter, Yahya Kemal okumak doğru mu değil mi?

1 kişi bu soruyu atlamış, 2 kişi -gayet dürüstçe- "Okumadım, fikrim yok" demiş. Öteki okurlar OKUMALIDIR demişler. Gerekçeleri farklı farklı. İşte birkaçı:

- Okumaya sınır konur mu? Kutsal kitapları da, Kapital'i de, Hitler'i de, ÖĞRENMEK İÇİN OKUMALİYİZ.

- Okuduklarımızın DOĞRU YANLARINI GELİŞTİRMEK için, YANLIŞLARINI TEŞHİR ETMEK için okumalıyız.

- Sadece bizden yana olanları okursak, TEK YANLI kalırız, gelişmeyiz. Amerika'dan yazan bayan okuyucu H.K., "Okurken bir yol takip etmek gerekir" diye eklemiş. "20 yaşına kadar pek çok kitap okumustum. Ama bunlardan 3-5 tanesinin okumaya değer şeyler olduğunu yıllar sonra anlayabildim."

Ve tatlı tatlı anlatıyor, 20 yaşından sonra nasıl okuduğunu: "Lenin'in EMPERYALİZM kitabını okuduğumda (niçin anlamıyorum) diye ağıldığımı, bu yüzden kitabı 5 kere okuduğumu hatırlıyorum. Kapitali okuyacağım diye aylarca karın ağrısı çektiğimi del.."

Hoşça kalın, gelecekyazıya kadar.. Yazmak zahmetine katlananlara binlerce teşekkür..

Bu yazıda tartışmaya kendim dalmak istemiyorum. Ama Lenin'i, Marks'ın Kapital'ini "Anlayamadığımı" önce kendine itiraf etmek çok sevindirici.. Nice kişiler tanıdım ki, değil sizin gibi 5 defa okuyup anlamamak; 5 sayfa okuyup -bir kaç cümle ezberleyerek- anladığını sanıyorlar.

Ve ilk konuşmada bu klişeleri karşındakinin yüzüne fırlatıp "tartışma!"yı kazanmış oluyolar. Gerçi ilk sorumuz Ekonomi Politik kitapları değil, Edebiyat kitaplarını soruyorduk ama, anlattığımız şey onlar için de geçerli.

2. Soru: L. Da Vinci, Beethoven, Sokrat, Maksim Gorki hangi sınıfın insanları. Bunların eserleri kimlerin malıdır? 1 kişi bu soruyu cevapsız bırakmış. 1 kişi kesin bilgisi olmadığını yazmış. (Eğer bana yazdıktan sonra Ansiklopediye bakmış veya başkalarına sormuşlarsa gerçekten sevinirim. Çünkü bu isimler, pek öyle küçük insanlar sayılmaz. Tanımak gerçekten kayıptır.)

Hepsini İŞÇİ sınıfına veya BURJUVA sınıfına maleden 3 cevap gerçekten düşündürücü. "Aydın sınıfı" diyen

de öyle.. Toplam olarak 8 mektuptan 6'sında bu konuda bilgi eksikliği veya yanlış bilgi çıktı. Aslında bu ünlü kişilerin herbiri, İnsanlık Tarihinin 4 ayrı döneminde yaşamışlar. Sokrat zamanında Burjuvazi, daha ana karnına bile düşmemişti. L. Da Vinci'yi diriltip "Proleterya nedir" diye sorsak, şaşkın şaşkın yüzümüze bakardı. "Aydınlar" ise kendi başlarına bir sınıf değildiler.

Her neyse, bu sorudaki asıl tartışma konusu, sorunun son kısmıydı: BU KİŞİLERİN ESERLERİ KİMİN MALIDIR?.. İki okur özette şöyle demişler: Kökenleri -hangi sınıfın çocuğu oldukları- önemli değil, ESERLERİ BÜTÜN İNSANLIĞIN MALIDIR..

En ufak bir kuşumuz olmasın ki öyledir!..

Her insan, kendi yaşadığı çağın sorumluluğunu taşır. O çağda ilerlemeden mi yana çıkmış, gerici güçlerin mi emrine girmiş? O insan hakkındaki KİŞİSEL NOTUMUZU ancak buna göre verebiliriz. Ölmünden bilmemkaç yüzyıl sonra başlayacak başka bir sınıf kavgası nereden bilsin?.. Amerika'dan yazan H.K.'nın bir cümlede özetleyiverdiği gibi "Bu zamanlar Burjuvazi ilerici ve Devrimci bir güç değil miydi?" Bu, işin bir yönü! Gelelim öteki yönüne:

Filanca yazar veya sanatçı.. Kendi çağında ilerici güçlerin yanında yer almamış da, hakim sınıfların eteğine sığınmış rahat rahat işiyle uğraşmış!.. Bu durumda ona ve eserlerine ne tepki göstermek gerek?.. Tamam, kişi olarak bizden kötü puan aldı, ama bıraktığı eserleri ne yapacağız?.. Gözümüzü, kulağımızı tıkayıp çöp tenekesine mi atacacağız?.. Veya bu eserleri Burjuvazinin tekeline mi bırakacağız?.. Homeros'un, Dante'nin, Bodler'in, Namık Kemal'in ve adlarını saymadığımız birçoklarının -bir yapının temel taşları gibi, birbirine dayanarak, birbirini tamamlayarak, geliştirerek- yüzyıllarımıza ulaştırdığı kültür ve sanat birikimi olmasaydı; Neruda'lar, Nazım Hikmet'ler olabilir miydi?.. Aksini düşünmek, Nazım'ın, Neruda'nın gökten zembille indiğini sanmaktan farkıdır. Geçmiş kültür ve sanatını bugünün politik gözlüğüyle ayıklamaya kalkmak ve birçok eseri, "Şurası pis, burası kaka" diye çöplüğe atmak; bugünümüzü de, yarınımızı da karanlığa mahkum etmek olur!.. Evet, H.K.'nin cevabındaki gibi, ONLARIN ESERLERİ İNSANLIK TARİHİNİN MALIDIR, BU MİRASA SAHİP ÇIKMALIYIZ

Ne o, hala yüzünüzü buruşturmayın var!.. 2.5 asır öncesinin Burjuva yazarlarına da sahip çıkmak zor mu geliyor?.. O vakit şu soruya bir cevap arayın: "Nazım Hikmet, bu kişiliğiyle, 1902'de değil de, 1702'de ve Avrupa'da doğmuş olsaydı, acaba hangi sınıfın sanatçısı olurdu?"

Sevgili okurlar,

Geçen yazıda sorduğum -kişisel davranışlarımızla ilgili- sorulara gelen cevapları -bir dahaki sayıda tartışacağız, başka çare yok, çünkü yer yok!.. Haydi o soruları bir daha tekrarlayayım. Belki tartışmamıza katılmak isteyen başka okurlarımız da çıkar..

- Bir devrimciye Çiftetelli veya Kasap oyunu oynamak yaraşır mı? Viski içmek nasıl bir davranıştır?

- Hiç aşık oldunuz mu? Olduysanız da, olmadıysanız da, "aşık olmayı" ilericilikle bağdaştırıyormusunuz?

- Şu veya bu nedenle bir Tercüman gazetesi almışsanız, yolda yürürken bu gazeteyi saklamak ihtiyacını duyarmısınız? Neden?

- Kızınızın veya kızkardeşinizin bir gençle Flört ettiğini öğrendiğinizde ne oluyor, içinizden ne geçiyor?

- Birisi size "Küçük Burjuva" dedi mi? Veya başka bir saplantıyla suçladı mı?.. Bu durumda ilk verdiğiniz cevap ne oldu? (Düşündükten sonra değil, o anda ne cevap verdiniz, neden?)

İşkencede Ölenlerimiz

1. İrfan ÇELİK	14.9.1980 İst. Em. Md.
2. Zeki YUMURTACI	18.9.1980 İst. Em. Md.
3. Z. Abidin CEYLAN	24.9.1980 Ank. Em. Md.
4. Şadan GAZETECİ	26.9.1980 İzmit cezaevi
5. Mustafa ÇEVİK	... / ... 1980
6. Ali ÇAKMAKLI	26.9.1980 İst. Em. Md.
7. Ali İNAN	27.9.1980 İst. Em. Md.
8. Hüseyin KARAKUŞ	27.9.1980 İst. Em. Md.
9. A. Hilmi VEZİROĞLU	2.10.1980 Bursa Em. Md.
10. Mehmet CİZRELİ	6.10.1980 MIT Böl. Mer.
11. Hasan Asker ÖZMEN	7.10.1980 Ank. Em. Md.
12. Gülden ERDEM	12.10.1980 Ank. Em. Md.
13. Ekrem EKŞİ	14.10.1980 İst. Em. Md.
14. Ahmet KARLANGAÇ	18.10.1980 İst. Em. Md.
15. Metin AKSOY	21.10.1980 Ağrı Em. Md.
16. İlhan ERDOST	7.11.1980 Mamak Ask. Cv.
17. Cengiz AKSAKAL	10.11.1980 Artvin MIT Mrz.
18. İbrahim ESKİ	11.11.1980 Ank. Em. Md.
19. Şükrü GEDİK	19.11.1980 Gebze Karakolu
20. Süleyman ÖLMEZ	20.11.1980 Tunceli Em. Md.
21. Mehmet SANI	- 12.1980 İst. Em. Md.
22. Bir bayan	7.12.1980 İst. Em. Md.
23. Ercan KOCA	12.12.1980 İst. Em. Md.
24. Behçet DINLERER	16.12.1980 Ank. Em. Md.
25. Cengiz	16.12.1980 Sivas Em. Md.
26. Cafer DAGDOĞAN	- 12.1980 Adana Em. Md.
27. Nihat ARDA	... 12.1980 Mamak Ank.
28. Munzur GEÇGEL	... 12.1980 İzmir Em. Md.
29. Davut ELİBOLU	20.12.1980 Adana Em. Md.
30. Mehmet DAĞ	29.12.1980 Adana Em. Md.
31. Mustafa ŞAHİN	... 1.1981 Elazığ Em. Md.
32. Zühal ÜNER	1.1.1981 Ank. Em. Md.

Ölü yiğit, gölge ve buz, ne varsa tohuma dururlar yeniden ve halk toprağa gömülü tohuma durur bir yerde Buğday nasıl filizlenir sürür de çıkarsa toprağın üstüne Güzelim kırmızı elleriyle sessizliği burğu gibi deler de biz halkız yeniden doğarız ölümlerde...

Pablo NERUDA

Yazdığım mektubun kapatmak zarfını ve

METRİSİ ANALAR Bİ

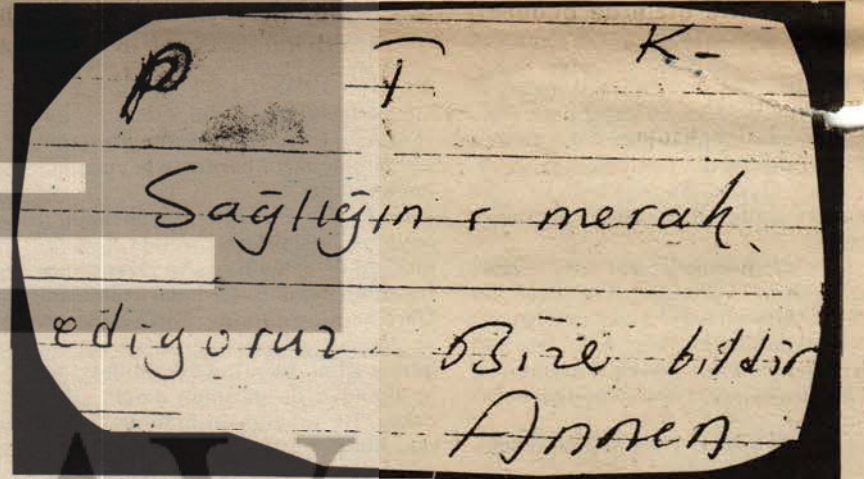
Bizi yıldırılmazsınız. Gövdemizle olma

Gözlerinde kin uçuşuyor ve bir yaşlı ana kalkıyor cömeldiği yenden. Yürüyor zindancılara doğru. "Onlar görüşe çıkmak istemiyorlarsa biz istiyoruz. Görüşmeden gitmem. Gitmeyeceğiz. Ancak ölümüz gider," diye gürüyor. Görüşçülerde bir kıpırdama. "Gitmeyiz," sesleri çoğalıyor. Yığılıyorlar kapıya. Coplanıyorlar, aldırıyorlar. Zindancılar şaşkın. İlk kez korkar gibiler bu binlerce yaşlı anadan, babadan gelinden. Yaşlı bir baba bağıyor: "Belki hepsini öldürdüler. Sıhpsiz mi çocuklarımız bu kadar. Görüşeceğiz." Bağırıp çağırışmalar sürüyor. Korkmaya başlıyor zindancılar. Ve sonunda anaların birer pusula yazmasına izin veriliyor. Küçük kağıt parçalarına sadece bir kaç sözcük çiziktiriyor analar.

K-7

P T
Sağlığını merak ediyoruz bize bildir.

Annen

Yazamıyorlar başkaca. Tek sağılsun yeter, diye soruyorlar. Soramıyorlar aç mısınız, işkencede misiniz gene, diye.

G A
7-B

Kızım nasılsın iyimisin. Biz iyiyiz seni görmek istiyorum, görüşmeye çık. Dün postayla para gönderdim. Seni seven baban ve annen kardeşe selamlar.

Analardan, babalardan, gelinlerden pusulalar gidiyor Nizamiye kapısından içeri. Yanıt beklemeye başlıyorlar. Kızlarının, oğullarının sağlık haberini. Acı, dayanılmaz bir bekleyiş başlıyor. Yüzlerce ana, baba bir tek haber bekliyorlar: Çocuklarının sağlık haberini.

İstanbul yedi tepe üstüne kurulmuş. Dışarda deli bir bahar. Su kayağı yapanlar, yatlarda sevişenler, çılgin kahkahalar. Binlerce bey çocuğu İstanbul'un tadını, baharın tadını çıkarıyorlar viski bardakları ellerinde.

Gün ikindiye dönüyor Metristepe'de. Zindancılardan ses yok. Ne bir haber, ne bir iki satırlık pusula. Metristepe zindancıları Yemen olmuş bilesiniz. Ama görüşçüler kararlı. Onlar çocuklarını, kocalarını yedi yıl Yemen yollarını gözleme sabrına ulaşmış insanların torunları. Zulme, sabra

dayanıklılar. Hele bir de karar vermesinler, hele bir de "yeter gayrik" demesinler. Dünya gelse üstlerine "eyvallah" etmezler. Bilmez mi zindancılar, bilmezler mi şimdi şu kapılarda bekleyen anaların Kurtuluş Savaşında ne yaman olduklarını? Tanımazlar mı? Çok iyi tanırırlar.

Yaşlı, emekli bir baba dikeliyor bastonu üstüne. İki çocuğu zindanda. İki dal parçası, iki canı. "Bizi yıldırılmazsınız," diyor kararlı. "Ben ömrümü verdim devlet kapısına. Şimdi bu da ikramiyesi. Babam Trablus'ta şehit düştü, babamın babası Allah-ekber dağlarında. İkisi'de yurtları uğruna şehit oldular. Şimdi sıra bizde. Burada şehit düşerim, ama çocuklarımdan bir haber almadan gitmem."

Gün yedi tepelerin ardında batmaya gidiyor nazlı gelin salınmasıyla. Bey çocukları su kayağı yarışındalar. Kahkahalar sel olup akıyor mavi köpüklü boğazdan.

Ama Metristepe anaları bekliyorlar. Bekliyorlar günlerdir aç,

aç,susuz, kararlı. İlk iki pusula geliyor. Binlerce görüşçü kaynıyor, uğulduyor. Gören göz şaşırır. Elden ele dolaşılıyor iki pusula da. İki kısa haber. Notunuzu aldım ziyarete çıkacak durumda değilim. Selamlar.

P

Gözler soruyor birbirine, sonra ses oluyor. Binlerce ananın, babanın, gelinin sesi. "NE DEMEK ZİYARETE ÇIKACAK DURUMDA DEĞİLİM DEMEK?" Zindancılar susuyor.

Durumumuz pek iyi değil. 15 gündür açlık grevindeyiz. Selamlar.

R A

İkinci pusula kine buluyor görüşçüleri. "On beş gündür açlık grevindeymişler... Zaten ne yapıyorlardı ki!" Fısıltılar uğultu oluyor. Sanki İsrail düdüğüne çalıyor, cümle mahlukat yerinden kalkıyor. Bağırıyorlar, direnişteki işçiler gibi bağırıyorlar: "NİÇİN AÇLIK GREVİNDELER? AYRINTILI HABER İSTİYORUZ!"

Zindancılar korkuyorlar artık ve ilk uzun haber ulaşıyor yiğit bir kızdan. Pusula değil bu, kısa mektup. Bir baba okuyor yüksek sesle.

C B
Anneciğim,

Biz bugün açlık direnişimizin

zarfı yırtılmamış mektup almak yasak...

TEPE'DE
EKLİYORDU

sa yüreğimiz, beynimizle direneceğiz.

15. günündeyiz ve bunu sonuna kadar sürdüreceğiz. Size daha evvel not yazmış bildirmiştim. Notu aldığınızı bana bildirin. Bizim üzerimizdeki dayatmalar insanlık dışı uygulamalar dayak keyfi hücre cezaları (battaniyesiz, yataksız, ıslak hücreler) tek sıraya girerek görüşe çıkarılmak istenmemiz (asker gibi) ve aynı nedenle avukat, havalandırma

rakması bizim derdimiz, fabrikaları dolduranlarımızın derdi, on dört yaşında ev geçindirenlerin derdi. Yalnız değiller.

Daha sonra pusulalar akmaya başlıyor.

Henüz yaşıyorum,

Yasaklar ve işkenceler kalkıncaya kadar devam edeceğim Hoşça kal.

İ

nn, dayanın, teksiranın vs. kaldırılmasıdır. Moral durumumuz son derece iyidir. Fakat sağlık durumları giderek bozulmakta doğal olarak. Sonuna kadar sürdüreceğiz. Taleplerimizi almadan bırakmayacağız. Çabalarımız bize onur veriyor. Gövdelerimizle olmasa bile yüreklerimiz ve beyinlerimiz yaşamımızı, direnişimizi sürdüreceğiz. Gözlerinizden hasretle öperim. Hepinizi çok seviyorum. Tüm ailelere selamlar.

İçerden gelen haberler, durumun acılığı, bütün aileleri daha bir kenetlendirdi. O günden sonra daha bir yumruk olmaya başladılar. Binlere kişinin uzun süredir devam eden yiğit direnişleri yedi tepe üstüne kurulmuş İstanbul'un fabrikalarına, gecekondularına, oradan gide gide bütün yurda ulaştı. El altından bildiriler dağıtılıyor, yiğit direniş fısıltılarıyla anlatılıyor. Cezaevi yönetimi ve komutanlık zor durumdaydı. İki yıldan bu yana hiç yenilgi görmemiş cunta şaşkın durumdaydı. Yenilmeyi kabul edemiyordu, ama zorunluydu. Karşısına dikilen bir güç vardı. Ölüme terk edilen binlerce genç yalnız değildiler artık. Bundan korkuyorlardı. Daha önceleri görüşçülere köpek muamelesi yapanlar şimdi güler yüzlü görünme çabasıydılar.

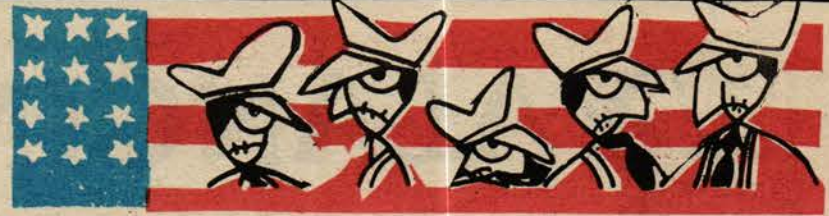
Gazeteniz dizgiye hazırlandığında bu şanlı direniş başarıya ulaştığı müjdesi geldi Anayurttan. Gazetenin içi bayram yeri. Yüreklere daha bir güç, daha bir inanç geldi. Arkadaşlar daha bir güçle sarıldılar işe. Herkesin yüzünde sevinç pırıltıları oynayıyordu. Düşman yenilmişti.

İstanbul yedi tepe üstüne kurulmuş derler. Ne kadar doğrudur bilemem. Ama şimdi bildiğim bir şey var: Bu yedi tepeye yeni bir tepe eklendi: Metristepe. Ama güzel günler geldiğinde, halkımız bağımsızlığına kavuştuğu gün, zalimler defolup gittikleri gün, yiğit halkımız ellerinde bayraklarla yürüdüğü gün Metristepe'ye en büyük anıtı dikecek ve Metristepe'nin adı o günden sonra Yiğittepe olacak.

ZORUNLU BİR AÇIKLAMA

Geçen sayı bu sayfada yayınlanan "Yurdumuzda Amerikan postalları Dolasır" başlıklı yazı, roman yazarı bir sanatçı arkadaşımız tarafından kaleme alınmış ve gazetemizin görüşü olarak imzasız yayınlanmıştır.

Yazının içeriği ile uygun düşer düşüncesiyle Kemal Burak'dan alınan bir dize de yazının baş tarafına konmuş (geçmiş örneklerde görüldüğü gibi), dizinin altına da Sayın Burak'ın adı yazılmıştır. Ancak düzenlemeden doğan bir yanlışlıktan dolayı bazı okurlar bu yazıyı Kemal Burak'ın yazdığını sanmışlardır. Burak'ın kendisi de öyle yorumlamış olduğundan bir mektup göndererek düzeltilmesini istemiştir. Burak'ın tek dizeden öte yayınlanan yazı ile bir ilişkisi yoktur. Düzeltiriz.

İşkenceciler

1. Ünal ERKAN	Ankara Emniyet Müdürü
2. Ülke MET	Ank. Em. Md. 1. Şubede müdür DAL grubundan
3. Kemal YAZICIOĞLU	Ank. Em. Md. 1. Şubede Em. Amiri DAL grubundan
4. Azmi DERİN	Ank. Em. Md. 1. Şube Md. DAL grubu
5. Mustafa HASKIRIŞ	Ank. Em. Md. 1. Şubede komiser
6. Enver GÖKTÜRK	Ank. Em. Md. 1. Şubede komiser muavini
7. Ali AKAN	Ank. Em. Md. muavini
8. Mustafa ÖNER	Ank. Em. Md. 1. Şubede komiser muavini
9. Davut BUCAK	Ank. Em. Md. 1. Şubede polis DAL grubu
10. Yusuf KÖKEN	Ank. Em. Md. 1. Şubede polis DAL grubu
11. Tugay TUGRAK	Ank. Em. Md. 1. Şubede polis DAL grubu
12. Mehmet KOÇ	Ank. Em. Md. 1 Şb. polis (DAL)
13. Rifat	Ank. Em. Md. 1 Şb. polis (DAL)
14. Bünyamin	Ank. Em. Md. 1 Şb. polis (DAL)
15. Hamdi AKDI	Ank. Em. Md. 1 Şb. polis (DAL)
16. Bekir PULLU	Ank. Em. Md. 1 Şb. polis (DAL)
17. Hasan ALATAŞ	Ank. Em. Md. 1 Şb. polis (DAL)
18. Harun BOZOKLUOĞLU	Ank. Em. Md. 1 Şb. polis (DAL)
19. Muzaffer ALTINTAŞ	Ank. Em. Md. 1 Şb. polis
20. Erol AYTEKİN	Ank. Em. Md. 1 Şb. polis
21. Bilal SAY	Ank. Em. Md. 1 Şb. polis
22. Mustafa SEDA	Ank. Em. Md. 1 Şb. polis
23. Kenan AVCI	Ank. Em. Md. 1 Şb. polis
24. Cafer ÇAMLI	Ank. Em. Md. 1 Şb. polis
25. Kemal KÖKER	Ank. Em. Md. 1 Şb. polis
26. Mahir ÇELENK	Tunceli Em. Md. 1. Şubede polis
27. Ahmet MALKOÇ	Tunceli Em. Md. 1. Şubede polis
28. Sadık TÜRÜN	Adana Em. Md. 1. Şube. Md. Komser
29. Ahmet Ünal ORTUNÇ	Adana Em. Md. Kom. Mv.
30. Yzb. Ali Rıza SUNAY	Erzurum Şik. Y. K. Ask. Savcı
31. Hayrettin MUNGAR	Artvin. Em. Md.
32. Muhlis ZİNCİBİR	İzmir Em. Md. 1. Şb. Şef.

hakkımız engellenmektedir sayımda erkek arkadaşlarımız dövülmekte bizlerde nedensiz operasyonlarda (keyfi koşullar değişikliği ve yukarıda saydığım nedenler) aynı muameleyle mağruz kalmaktayız. Son çare olarak sesimizi duyurmak için süresiz açlık direnişine başladık. (ölümü göze alarak) Gerekli yerlere başvurun.

Sevgilerimle
Kızın A B

On beş gündür açlık grevinde binlerce insan. Binlerce insan üzerlerindeki insanlık dışı dayatmalar, keyfi hücre hapisleri, hem de battaniyesiz, yataksız ıslak hücre hapisleri kaldırılmalı, her gün keyfi atılan dayak, onur kırıcı sözler son bulsun diye on beş gündür açlık grevindeler.

Binlerce insanın açlık grevi umurunda değil. boyalı basın. Onların derdi bilmem kimin kadınlığını isbatlaması. Onların derdi ünlü bankerin ilanları. Onların derdi beylerin aşk dedikoduları, düşünceleri. Binlerce insanın süresiz açlık grevine gitmesi onların derdi değil. Bizim de derdimiz değil boyalı basın. Biz onları çoktan düşman ilan etmişiz. Ama binlerce insanın kendini ölüme bi-

Anneciğim mide kanaması geçirdim, iyi sayılmam, beş gün sürekli kan kayıp ettim, şu anda ilaç kullanıyorum, Hastahaneye kaldırılmadım. D-6, koşuşturdayım, parayı aldım gene gönder. 2. Sulh Ceza Mahkemesi Sayı -980-1174, açlık direnişinin (15) günündeyiz.

İçerde binlerce insan üstünde her gün işkence, yasak, hücre. Dayanılır gibi değildi. Bunca baskıya karşın gelen pusulalar bunu gösteriyordu. Kan kusanlar, mahkemeye çıkarılmayanlar. Ama bir kararlılık vardı: her pusulanın sonunda. Onurlu insanın ölümü göze aldığını gösteriyordu.

3.6.1982 gününün akşamı nizamıye kapısında bekleyen analar, babalar ambulanslarla insanların cezaevinden hastaneye taşındıklarını da gördüler. Artık bıçak kemiğe dayanmıştı. Ölüm ölüm hırlamaya ne gerek vardı? Ha öyle olmuştu ha böyle. İçerdekiler kan kusuyorlardı, ölümü bekliyorlardı, ama kararla, yiğitçe.

Ş Ö

Cezaevindeki durumlardan ötürü bugün açlık grevinin 15. günündeyiz. Taleplerimiz baskıla-

Henüz yaşıyorum
Yasaklar ve işkenceler kalkıncaya kadar devam edeceğim
Hoşça kal
Notunuza aldım Ziyaretçiler
dünüm de dedim Selamlar

Güneş bir yara gibi açılmış gökte akıyor kanı
Uçak alanı,
Karşılayıcılar, eller göbekte:
coplar, cipler
hapisane duvarları, karakollar
ve darağacında sallanan ipler
ve siviller göze görünmez
ve bir çocuk işkenceye dayanamadı
attı kendini emniyette üçüncü kattan
Ve işte Emniyet Müdürü Bey
uçaktan iniyor
Amerika'dan dönüyorlar
mesleki tetkikattan.
incelediler uyku uyutmamak usüllerini
ve memnun kaldılar pek
hayalara bağlanan elektrotlardan
ve bizdeki tabutlukların üstüne
bir de konferans vererek
açıkladılar faydalarını
koltuk altlarına kaynar yumurta koymanın
boyun derisini kibritle ince ince
yakıp soymanın...
Emniyet Müdürü Bey uçaktan iniyorlar
Amerika'dan dönüyorlar
ve coplar, cipler
ve darağaçlarında sallanan ipler
üstad döndü diye seviniyorlar.

Yıl 1959, Nazım HIKMET

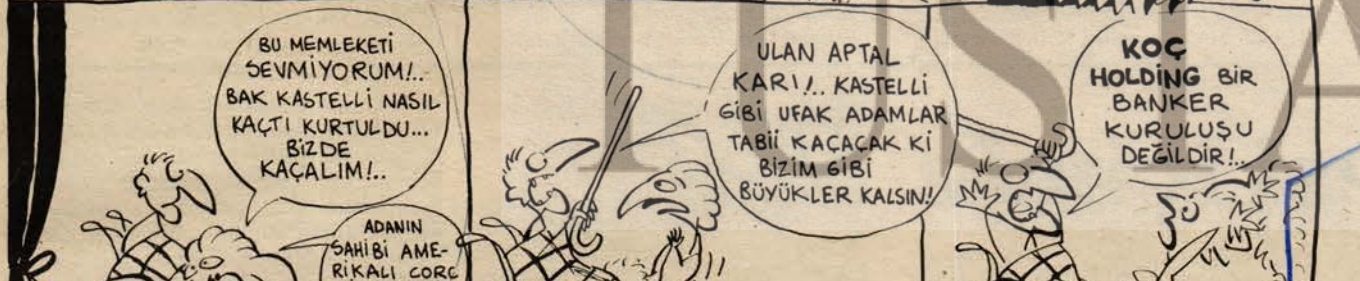
Biber
acı söyler
ama
doğru söyler

BİBER

Biber,acı, acı
güldüren
sayfadır

VEHBE KOÇ'UN EN SON MACERASI: ADA

Kenan Evren açıkladı

Efenim bildiğiniz gibi benim seçimle meçimle bir ilgim yok bana yer yapıyor diyenler utansın!..

Son çıktığım seçim gezisinde Şey öhö, pardon vatan gezisinde millet, **KENAN EVLEN** KENAN EVLEN diye teza-hürat yapınca...

BİZ DE DAYANAMADIK EVLENDİK!..

montaj: Melih

ABD ile Batı Avrupa arasındaki ticari savaş

Arif GELEN

Başta Federal Almanya olmak üzere, bazı Batı Avrupa devletleri ile Sovyetler Birliği arasında imzalanan anlaşmalar gereğince, dünyanın en zengin doğal zenginliklerine sahip Sibirya'dan gelecek doğal gaz karşılığında, gazın taşınması için yapılacak boru hattı malzemesi Batı Avrupa firmaları tarafından Sovyetler Birliğine satılmaktadır. Çok yönlü satış anlaşmalarının imzalanması bu yılın başlarında tamamlandı ve boru hattı malzemesinin teslimine başlandı. Sözü edilen proje ile özellikle Batı Almanya'ya yılda 30-40 milyar metreküp Sibirya gazı sağlanacak ve enerji maddesi sağlama konusu önemli bir güvenceye bağlanmakla birlikte tüketici içinde ucuz gaz kullanma olanağı bulunacak. Bundan da önemli nokta, birçok firmaların bu proje ile aldığı siparişler yoluyla birçok işçinin işyeri korunmuş olacak.

Dünyanın bütün ülkeleri arasında, savaş halleri dışında, ülkelerin siyasal ve sosyal sistemleri ne olursa olsun serbestçe ticaret yapılmaktadır. Serbest ticaret bütün ülkelerin insanları için yaşama koşullarının sağlanmasında önemli bir yer tutmaktadır.

Ancak Amerika Birleşik Devletleri hükümeti, tarihte eş görülmemiş bir tutumla serbest ticaret koşullarını çiğneyerek sözü edilen projeyi ve Sovyetler Birliği ile Batı Avrupa Devletleri ve Japonya'nın ticaretini önlemeye girişti.

Sibirya gazı projesine ABD hükümeti daha baştan karşı çıktı. Başkan Reagan'ın batı Avrupalı politikacılarla ikide bir, enerji yönünden Sovyetler Birliğine bağımlı duruma düşülürse, bir kriz anında gaz borularının kapatılması ile güclüğe düşülebileceğini söylüyordu. Buna karşı Reagan'ı sık sık yatıştırırmaya çalışan Başbakan Helmut Schmidt, böyle bir durum ortaya çıktığı zaman, gaz yada enerji maddesi sağlayacak başka kaynakların kolayca bulunabileceğini belirtiyordu. Gerçekte ise Başkan Reagan'ın amacı baskaydı ve bu herkesce de biliniyordu.

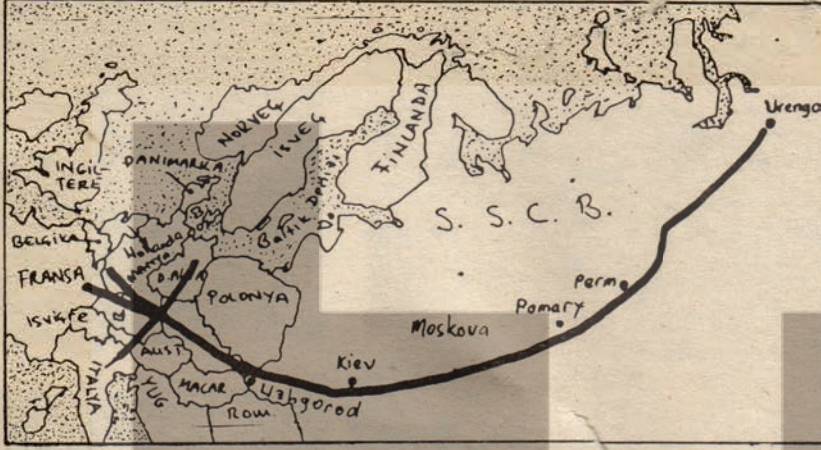
SOSYALİST BLOKUN ZAYIFLIKLARI

Doğu Avrupa ülkeleri, Macaristan dışta tutulursa, bir süredir yiyecek maddesi sıkıntısı içinde düşmüş bulunuyor. Yanlış bir ekonomik uygulamanın sonucu olduğu sanılan bu sıkıntı en çok hububat ve et konularında görülüyor. Dünyanın en geniş topraklarına sahip olan Sovyetler Birliği, özellikle son üç yılda iklim koşullarının elverişsiz olması yüzünden batılı ülkelere yılda 30-40 milyon ton buğday ithal etmektedir. Bu yılki hububat açığının da gene 40 milyon tonu bulacağı şimdiden hesaplanıyor. Federal Almanya gibi az topraklı bir ülke bile 1981 yılında Sovyetler Birliğine iki milyar marklık yiyecek maddesi ihraç etti. Bu olgunun çok garip görünecek gelişmeleri var. Örneğin, Sovyetler Birliğinde Finlandiya'dan ithal edilmiş yumurta, Sofya'da Fransa'dan ithal edilmiş tereyağı görüyorsunuz; Çin, 500 bin ton buğday satın almak

için Fransa ile anlaşma imzalıyor; Romanya'da ekmek ve makarna bile vesika ile satılıyor. İkinci zayıf nokta da, sosyalizmle başı hiç hoş olmayan Polonya'da gözlenen olaylar.

Batı Avrupa ülkeleri, aşağılık kompleksine düşmeden sosyalist blok ile barış içinde birlikte yaşama, meydan okuma yerine işbirliğini geliştirme, sertliğe karşı yumuşakça yürüme politikası izlerken, Başkan Reagan, sosyalist blokta istikrarı bozma ve böylece sistemi zayıflatma amacı güdüyor.

Ancak bu yasak etkili olmadı. Oysa boru hattı için gerekli 120 türbinin 47'sinin siparişini alan AEG-Telefunken firması, türbinlerin basıncını sağlayacak rotorları Amerikan General Elektrik firması teslim edemeyince siparişi yerine getiremedi. Bunun üzerine AEG, motorları bizzat yapmayı kolaylaştıran lisans anlaşmalarına sahip olduğunu açıkladı. Buna benzer örnekler daha da artınca, Başkan Reagan, Amerikan firmalarının Avrupa'daki şubelerinin yaptığı yada Amerikan firmalarının verdiği lisans-

Tartışmalara neden olan Sovyet-Avrupa doğal gaz boru hattı.

Doğu Avrupa ülkelerinin yukarıda sayılan zayıflıklarını göz önüne alarak baltalama çabalarına girişiyor.

Başkan Reagan'ın yaptığı iş, batılı politikacılar göre, bir manav hesabına benziyor. Başkana göre, Sovyetler Birliği dışarıya döviz ödemediği gaz boru hattını yaparsa, petrol karşılığında batı teknolojisini elde ederse, silahlanma yarışında ABD'den çok geride kalır; döviz ödeyerek ekonomik gereksinimlerini karşılasa, silahlanmayı durdurur. Ayrıca, boru hattı giderlerinin gaz karşılığı ödenmesinden sonra gazın getireceği dövizlerle ekonomik durumu daha da güçlenir. Bu yüzden boru hattı anlaşmalarına karşı çıkıyor ve Sovyetler Birliğine döviz karşılığında buğday satmayı da bu gerekçeye bağlıyor. Batılıların boru hattı ticaretine karşı çıkarken ABD Sovyetler Birliğine milyarlarca dolarlık buğday ve başka yiyecek maddesi satıyor.

AVRUPA'NIN SERT TEPKİSİ

Batı Avrupa devletleri gaz projesi konusunda ABD'nin siyasal baskılarına önem vermemiş, Başkan Reagan boru hattı malzemesinin Amerikan firmaları tarafından verilecek paralarının ihraç edilmesini yasakladı.

larla yapılan malzemelerin de Sovyetler Birliğine ihracatını yasakladı.

Bu yasak kararı bardağı taşırdı. Buna karşı en sert tepkiyi, Reagan'la yaptığı görüşmeden yeni dönmüş olan İngiltere Başbakanı gösterdi ve Başkan Reagan'ın bu kararla uluslararası hukuk kurallarına aykırı davrandığını, İngiltere'de bulunan Amerikan firmaları için de İngiliz hukukunun geçerli olduğunu, Amerikan hükümetinin aldığı bir kararın İngiltere sınırlarında uygulanamayacağını söyledi. Ardından Fransa, Federal Almanya ve İtalya hükümetleri de aynı tepkiyi gösterdi. Avrupa firmalarının tümü, gaz projesinden dönülmeyeceğini, imzalanmış olan anlaşmaları yerine getirmek zorunda olduklarını açıkladılar. Sovyetler Birliği de, gerekirse teslim edilmeyen malzemeyi bizzat yapabileceğini açıkladı.

Gerçekte, projenin baltalanması Sovyetler Birliğinden önce batıdaki iş yerlerini etkileiyor. Bir Alman uzmanına göre, Sovyetler Birliği batı teknolojisini olmadan da yaşayabilir. Ancak batıda bir çok iş yeri her zaman tehlike altında. Örneğin Amerikan boykotunun sertleşmesi AEG-Kanis'te ve ona malzeme satan yan firmalardaki birkaç bin iş yerini etkiliyor. Çeşitli

ekonomik araştırma enstitülerinin tahminlerine göre Sovyetler Birliğine yapılan Alman ihracatına bağımlı iş yerlerinin sayısı 50 bini buluyor. Öteki doğu Avrupa ülkeleri de buna katılırsa, Federal Almanya'da 150 bin iş yerinin bu ihracata bağlı olduğu ortaya çıkıyor. Almanya'nın doğuya yaptığı ihracat çok sınırlı sanayi dallarına dayandığı için, bu dallarda yeni iflaslar beklenebilir. Makina yapımında ve kimya sanayiinde, ihracatının yüzde 50-70'ini yalnızca Sovyetler Birliğine yapan firmalar var. Bunlar, dünyaya çapındaki iş bölümünün doğu bloku ile ticareti içine almasına güvenmiş girişimlerdir.

Batının bir ambargosuna karşı, karışık önlemlerle zorunlu olarak karşı tarafa alınacağına göre, Federal Almanya Sovyetlerden gelen ham maddelerden de yoksun kalabilecektir.

Sosyal devlette yeni budamalar

DGB'nin yeni başkanı Breit, Berlin kongresinden sonra verdiği bir demeçte, kazanılmış sosyal haklardan yapılacak yeni budamaları sineye çekmeyeceklerini, büyük tepkiler göstereceklerini söylemişti. Oysa bu ayın başlarında koalisyon ortakları SPD ve FDP arasında varılan anlaşma ile bu hakların birazı daha budandı.

1983 yılı bütçesinin daha az açıkla kapatılması için çalışanların haklarından bir kısmının geri alınması için birçok öneriler ortaya koyan FDP'nin bütün istedikleri olmadı ama, gene de bundan biraz kısıntı ve işverenlere ücret ödün gerçekleşti.

Konfederasyon ortakları arasında tartışma çetin oldu. SPD çalışanların haklarından ödün vermemeye çalışırken, koalisyon hükümetini kurtarmak için birçok noktada boyun eğdi ve iki ortak arasında varılan anlaşmaya göre gelen değişiklikler şöyle:

Çalışanların ödediği işsizlik sigortası parası yüzde üçten dörde çıkarılmıştı. Böylece 3 milyar mark ek gelir sağlanıyor.

İşsizler için emeklilik ve hastalık sigortalarına yapılan ödemelerde büyük indirim yapılıyor. Şimdiye kadar devlet işsizlerin bu ödentilerinin tamamını öderken, gelecek yıl başından itibaren, son brüt aylık ücretin yüzde 70'i için emeklilik ve hastalık sigortası ödeyecek.

Emeklilerin hastalık sigortasına ö-

Bunların başında da doğal gaz geliyor. Almanya doğal gaz gereksiniminin yüzde 14'ünü Sovyetler Birliğinden alıyor. Öteki ham maddelerde bağımlılık oranı daha çok: paladiyumda yüzde 43, zenginleştirilmiş uranyumda yüzde 38, molibdenide yüzde 27, ferrokromda yüzde 23, fosfatta yüzde 17.

Öte yandan, batılı firmalar gerekli bazı maddeleri vermediği yada satışı sınırlandırdığı zaman, batıdan alınmış fabrikalarda bazı maddeler üretili durabilir. Bitkileri koruyucu ilaçlar batıdan gelmediği zaman Sovyetler Birliğinde tarımda daha da büyük güçlüklerle karşılaşılabilebilir.

ABD'nin ticaret baskısı bununla da kalmıyor. Amerikan firmalarının Batı Avrupa'dan daha ucuza satın aldığı çeliğe yüksek vergiler konması yeni bir ticaret engeli sayılıyor. Japonya, Amerikan boykotuna protesto etti ve petrol alanında Sovyetler Birliği ile yapılan ortak çalışmalarda yükümlülüklerini yerine getirmeyeceğini bildirerek yeni önlemler almak zorunda olduğunu açıkladı.

Reagan'ın politikasının Amerikan ekonomisine bile zararları olduğu kabul edilebiliyor ve bunun, mantığa dayanmayan, dünya güvenliğini arttırıcı bir politika olduğu açıkça görülüyor.

Ementiler gelecek yılın başından başlayarak yüzde bir oranında sağlık sigortası parası ödeyecekler ve bu paralar da yüzde dörde kadar çıkacak.

Hastalık sigortasının yükünü 1,5 milyar mark azaltmak amacıyla ilaç reçetelerine yazılan her ilaç için ödenen 1,5 mark 2 marka çıkarılıyor. Ayrıca, nezle, öksürük, barsak ilacı gibi bazı ilaçların parası artık sağlık sigortası tarafından değil, hastanın kendisi tarafından ödenecek. Hastaneye yatanlar, yattıkları ilk yedi gün için gün başına 1,5 markı ceplerinden ödeyecekler. Almanya dışında kalanlar zararlar vergiden düşülmeyecek.

Uluslararası şirketler, Almanya'da elde ettikleri karları vergilerini ödedikten sonra dışarıya transfer edebilecekler.

Bina yapımlarında ve alım satımlarda gösterilen zararlar için elde edilen haksız vergi indirimleri ölenecek.

İş yeri sahipleri işletme için satın alınmış arabaları özel işlerinde daha çok kullanabilecekler.

Sosyal sigorta yükümlüsü olmayanlara tanınmış özel vergi indirimi kaldırılıyor.

Uçakların iç seferlerde kullandığı benzin için var olan vergi başıkslığına da son veriliyor.

Bazı iş dallarına gençlerin işsizliğini azaltmak için yapılan para yardımı bundan böyle yapılmayacak.

AEG iflas tehlikesi içinde

Başında Alman ekonomisinin usta kafaları olduğu ve dışardan kredi yardımı ile beslendiği halde AEG yıllardır ardı ardına zarar etti ve bugün uçurumun kenarına kadar geldi. Yüzbin iş yerinin nasıl kurtulacağı henüz bilinmiyor. Ne yapılacağını bilen de yok.

Su sıralarda yeni bir çözüm tartışılıyor. Buna göre AEG, doksanbin çalışanı ve on milyar mark satışı olan bir AEG-Technik AG, yirmibin çalışanı ve üç milyar mark satışı ile bir AEG

Konsum AG, onbin çalışanı ve 1,7 milyar satışı ile Telefunken diye üç bölüme parçalanacak.

AEG, televizyon ve radyo firması Telefunken'den kurtulmak ve bunu başkasına satmak istiyor. Telefunken'e ortak olarak Grundig ve Blaupunkt firmaları düşünüyor. Konsum AG, AEG'de kalacak. Ancak çamaşır makinası, bulaşık makinası, buzdolabı ve ocak satışları hep zararlı kapandığı için bazı iş yerlerinin kapatılması kaçınılmaz görülüyor. AEG-Technik

AG'nin kurtulması için de yeni krediler aranıyor. Bu krediyi sağlamaya istekli olarak İngiliz elektronik konserni General Electric istekli çıktı. İngiliz şirketi 350 milyon mark ve ayrıca da 400 milyon mark faizsiz borç vererek, karşılığında AEG-Technik'in yüzde 40 payını almak istiyor.

İleride zarar etmeden çalışacak bir şirketin önemli bir payının böylesi ucuza kapatılması söz konusu olunca Amerikan şirketi United Technologies, Alman şirketleri Mannesmann ve Bosch da bu işe istekli oldular. Ancak bütün bunlar henüz sözde kalıyor. Çünkü Alman firmalarının bir şirketi kesinlikle yüklenilmesi için önceden bütün sağlaştırmaya önlemlerinin alınması gerekiyor. Bu önlemlerin başında da binlerce işyerinin kapatılması geliyor. İş yerlerinin kapatılması için sendikaların ve işyeri temsilcilerinin onayı gerekli. İş bu noktaya geldiği zaman güçlükler başlıyor. Çünkü sendikalar ve iş yeri temsilcileri iş yerlerinin korunması için her careye başvurulmasını istiyorlar. Geçen ay Berlin'de AEG ortaklar kongresi yapıldığında çalışanların ve temsilcilerin iş yerlerinin korunması amacı ile büyük protestolarda bulunduğu görüldü.

Bundan dolayı işçi temsilcileri AEG

Ücretlerini alamayan AEG işçileri protesto yürüyüşünde.

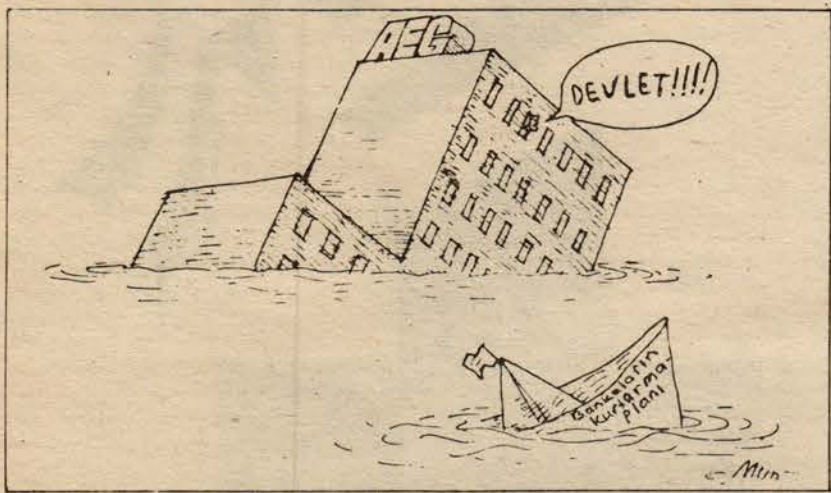
'ye General Electric'in ortak olmasına da karşı çıkıyorlar. AEG iş yeri temsilciliği, AEG ile GEC şirketlerinin çalışma alanlarının aynı olması karşısında, bunlardan birinin işinin ötekine mutfaka zarar vereceğini, böyle olunca da İngiliz şirketinin İngiltere'deki değil, Almanya'daki iş yerlerini kapatma yoluna gideceğini söylüyor.

Buna karşı tek çözüm yolunun AEG'ye devletin ortak olması olabileceği öne sürülüyor. Bu amaçla iş yeri temsilciliği ile IG-Metall temsilcisi görüşimde bulunulmasını istediler. Ama Bonn'da yapılan görüşmelerden son-

ra Federal İktisat Bakanlığı, "federal hükümetin yada federal devletin mal olan bir şirketin AEG'ye ortak olması söz konusu değildir", diye açıklamada bulundu. Alınması düşünülen krediler için hükümet garantisi de henüz sağlanmadı. Federal hükümet buna karar vermek için verilecek bir raporu bekliyor.

Sendikaların ve iş yeri temsilcilerinin bütün çabalarına karşın General Electric henüz sahnedan silinmiş değil. Çünkü öteki Alman şirketleri karar vermeye yanaşmıyorlar. Oysa önümüzdeki günlerde AEG konusunda acele kararlar almak zamanı geliyor. Çünkü AEG'nin yüzüymü bin çalışanına aylık ve ücretleri ödeyemeyeceği gün gittikçe yaklaşıyor. Eğer o güne kadar bir şey yapılmazsa, iflas masasına oturmadan başka çare kalmıyor. Bu arada AEG'nin içinde bulunduğu kriz üzerine her gün gazetelerde ve radyolarda haberler yayınlandıkça iş durumu da kötüleşiyor. Müşteriler çekingen davranıyor, satıcılar peşin ödemede bulunulmasında direniyorlar.

Zamanın sıkıştığını, General Electric dışında bir çözüm bulmayı zorlaştırıyor. Oysa iflas, çalışanların hiç istemeyeceği bir durum. İflasla çalışılamıyorsa, General Electric çözümüne razı olmak daha az zararlı görünüyor. Öyle de böyle de, AEG'yi kötü günler bekliyor. Şirketin küçük şirketlere bölünmesi, yada başka şirketlerin küçük birer parçası haline gelmesi kaçınılmaz gibi.

**Üç kişi daha yabancı
düşmanlığının kurbanı oldu**

PROTESTO ELDİ
Polisin bu uygulamalarını protesto etmek için Türkiyeli işçiler aileleri ile birlikte Innsbruck'ta protesto yürüyüşü yaptılar. Yürüyüş çok sayıda yurttaşımızın yanında Avusturya'lı demokratlar da katıldılar. Daha sonra, yabancı düşmanı polis şefine karşı imza kampanyası açıldı. İktidarda bulunan sosyaldemokrat SPÖ'nün üyeleri oldukları öğrenilen Angermair ve Platner'in ırkçı tutumları, işçileri bakanlığına çekilen bir telgrafla kınadı. Yurttaşlarımız, baskı uygulamaları sona erene değin eylemlerini sürdürceklerini açıkladılar.

Politik sığınma rafa kaldırıldı

80 bin sığınmacının sınır dışı edilmesi bekleniyor

● Dilekçesi "yetersiz" bulunanlar itirazlarını Türkiye'den yapacaklar

● Yeni yasa 1 Ağustos'tan itibaren uygulanacak.

Federal Almanya'da 1980 yılından itibaren politik sığınmacılara karşı bir-biri ardına alınan sert önlemler, sığınma hakkının iki yıllığına rafa kaldırılmasıyla doruk noktasına ulaştı. Sosyal-liberal Federal Hükümetin 14 Mayıs'ta parlamentoya verdiği değişiklikle öngörüyordu. Buna göre, sığınma başvuruları "yetersizlik" gerekçesiyle reddedilmisti. Bunun üzerine devreye giren Parlamento Ulaştırma Komisyonu, yeni bir yasa önerisi daha hazırladı. 25 Haziran'da Parlamento'nun, Temmuz ayı başında da Eyaletler Meclisi'nin onayını alarak yürürlüğe giren yeni politik sığınma yasası, 1 Ağustos'tan itibaren uygulanacak.

NELER GETİRİYOR?

Yeni yasa, Zirndorf'ta bulunan Federal Daire'nin "açıkça yetersiz" bulunduğu sığınma dilekçelerine özel bir işlem uygulanmasını öngörüyor. Buna göre, sığınma başvuruları "yetersizlik" gerekçesiyle kabul edilmeyen kişiler, yabancılar polisince verilen bir aylık normal bekleme süresinin bitiminde derhal sınır dışı edilecekler. Bu kişiler Federal Daire'nin red kararına itiraz edebilecekler. Ne var ki, bu itirazların onları Almanya'da kalmalarını sağlamayacak. Daha acık bir deyişle, kişi politik kovuşturma altında ülkesine geri verildikten sonra, itirazı incelenecek. Ne var ki kişi hakkı da bulunsa, artık iş isten geçmiş olacak. Sınırdışı edilmeye karşı formal olarak İdari Mahkeme'ye bir hafta içinde itiraz edilebilecek. Mahkeme bu itirazları "acil dava" kapsamına alarak çok kısa süre içinde sonuçlandırarak. Sonuçta itiraz sahibi en iyi olasılıkla bir kaç aylık bir süre kazanmış olacak.

Federal Daire, yasayı verdiğinden itibaren, bu durumda (yani gerekçesi yetersiz olan) yaklaşık 80 bin sığın-

macının bulunduğunu açıkladı. Buna göre, yasanın bir Ağustos'ta uygulamaya konulmasından sonra, bu kişiler yukarıdaki "özel işlem" in kapsamına girecekler.

Dilekçeleri başka gerekçelerle reddedilen sığınmacılar ise eskiden olduğu gibi itirazları süresince Almanya'da kalabilecekler.

"İki yıl sonra yeniden gözden geçirilmesi" kaydıyla çıkarılan yeni politik sığınma yasasında özetle şu maddeler yer alıyor:

1- Bundan böyle de politik sığınma başvuruları Zirndorf'ta bulunan Federal Daire (Bundesamt) tarafından karara bağlanacaktır. İşlemlerin hızlandırılması için her eyalette şubeler açılacaktır.

2- Başvurusu "yetersiz" (offensichtlich unbegründet) bulunup geri çevrilen sığınmacı, yasanın kendisine tanıdığı bir aylık süre içinde ülkeden çıkış yapmak zorundadır. Aksi takdirde polis tarafından ülkesine geri verilecektir.

● Federal Daire'nin red kararına itiraz yolu açıktır. Ancak bu itiraz o kişinin F.Almanya'da kalmasını sağlamayacaktır.

● Polisçe sınırdışı edilmeye karşı da itiraz yolu açıktır. Bunun için Eyalet İdari Mahkemesine bir hafta içinde başvurmak gerekmektedir. Mahkeme bu tür itirazları "acil dava" kapsamına alacak ve en kısa sürede karara bağlayacaktır.

3- Başvuruları başka gerekçelerle kabul edilmeyen sığınmacılar, eskiden olduğu gibi İdari Mahkeme'ye itiraz edebileceklerdir. Bu kişiler, itirazları süresince F.Almanya'da kalabileceklerdir.

● Bu tür itirazları bundan böyle tek hakim inceleyecek ve karara bağlayacaktır. Bu kişi hakim yerine

(lise mezunu) bir Federal Daire memuru da olabilir. Ancak çok özel durumlarda, itiraz hakimler kurulunda incelenecektir.

● İtiraz tek hakim tarafından geri çevrilirse ikinci kez itiraz (revizyon) edilebilecektir.

● İtiraz Hakimler Komisyonundan çevrilirse artık ikinci bir başka hak tanınmayacaktır. Kişi bir ay içinde Almanya'yı terk etmek zorundadır.

4- Eyaletler meclisinin tavsiyesine uygun olarak, politik sığınma başvurusunda bulunanlar çok özel durumların dışında toplama kamplarında barınacaklardır. Bu kişiler eyaletlere bölüştürüleceklerdir. Bu işlem eyaletlerin durumları gözönüne alınarak yapılacaktır.

Buna göre Bayern, Schleswig-Holstein, Hessen ve Rheinland Pfalz'da fazla sayıda sığınmacıyı barındıracak, Nordrhein Westfalen ve Batı Berlin ise daha az oranda sığınmacı alacaklardır.

ULUSLARARASI AF ÖRGÜTÜ PROTESTO ETTİ

F.Almanya'nın başkenti Bonn'da bir basın açıklaması yapan Uluslararası Af Örgütü yeni yasayı protesto etti. "Yasa'nın anayasaya celiştirilmesi" belirten Af Örgütü, "bunun insan haklarına vurulmuş bir darbe olduğunu" açıkladı.

Öte yandan demokrat ve ilerici basın da hükümeti ve parlamentoyu sert bir dille kınayarak: "Sosyal-demokratlar geçmişte ne çabuk unuttular. Kendileri Hitler'den kaçtıklarında başka ülkelere sığınmışlardı. Ya o ülkeler kendilerini Gestapo'ya geri verip de 'itirazını oradan yap' deselerdi ne olurdu?" şeklinde masetler attılar.

yükünü çektiler. Üretim yapılar, değer yarattılar bu topluma. Ayrıca kendi ülkelerine de milyarlar döviz sağladılar, bu insanlara baskı yapmak, ülkelerine dönmeye zorlamak insanlığın hiç bir değer ölçüsü ile bağdaşmaz.

Görünen o ki, faşizm, bu kez saldırgan ideolojisini, yabancıları basamak yaparak yeni bir alanda geliştirmek istiyor. Parola yine aynı "Almanya Almanlarındır". Ve ekliyor, "Yabancılar defolun."

Heidelberg'teki bir sağ eğilimli profesörün hazırladığı bildiriye karşı dava açıldı. Ancak savcılıktan aldığımız yanıt bizi hayretlere düşürdü. Savcı düpedüz bu bildiriden yana çıkıyordu. Bu çok tehlikeli bir görünümdür. Ülkemizde yabancı düşmanlığı temeline dayanan faşizmin gelişmesine yargı organı da yardımcı oluyordu!

Bu korkunç gelişmeye karşı tüm kamuoyu seferber edilmelidir. Sendikalar, dernekler, ilerici, demokrat kuruluşlar harekete geçirilmelidir. Almanya'da yeniden faşizmin büyümesi, gelişmesi Alman halkını kaçınılmaz bir savaşın içine yeniden sokacaktır. Antifaşist tüm insanlara, özellikle faşizmin acısını daha unutmamış Alman halkına, Alman demokratlarına büyük görevler düşmektedir.

Hitler faşizminin zulmüne uğramışların Birlik Yönetim Kurulu üyesi konuştu:

"Bizim yaşadığımız acıları Türklere yaşatmasınlar"

Hitler rejiminde Kovuşturmaya Uğrayanlar Birliği Yönetim Kurulu üyesi gazeteci Kurt Bachmann, gazeteminin sorularını yanıtladı.

Arkadaşımız Ayşe Danış'ın Kurt'la yaptığı konuşmayı aşağıda okuyabilirsiniz.

Soru: Bildiğiniz gibi Federal Parlamento'da "Politik Sığınmacılar Yasası" değiştirildi. Bu yasa önemli kısıtlamalar getiriyor. Ve birçok politik kişiyi kaçtıkları ülkelerin faşist rejimine teslim ediyor. Nazi döneminde üç buçuk yıl temerküz kamplarında kalmış bir kişi olarak Ağustos'ta yürürlüğe girecek bu yeni yasa konusunda neler söylemek istersiniz?

- Federal Alman Anayasasında yer alan politik sığınmacılara ilişkin maddenin kabul edilmesinde bizler çok caba harcadık. Bizler dediğim kişiler, Hitler rejiminden kaçarak başka ülkelere sığınmak zorunda kalmış Alman yurttaşlarını söylemek istedim. 1948'de politik sığınmayı kolaylaştıran maddenin Anayasa'ya girmesini sağladık. Kazanılan önemli bir hak bu ve antifaşist bir mücadelenin ürünüdür. Bu hak birtakım gerçekler uydurularak geri alınamaz. Değil bu hakları kısıtlamak, politik sığınmacılara her türlü kolaylığın gösterilmesinden, bu kişilere serbest çalışma hakkının verilmesinden yanayız. Bu şimdiye değin yapılmadı. Yetmezmiş gibi şimdi de kazanılmış bir hakkın geri alınması başlatılacak bir durum leğildir. Biz politik sığınma yasasında eski hakkın korunmasından yanayız. Kısıtlamanın her türlüüne karşı mücadele etmeyi antifaşist bir görev bilmekteyiz. Türk, Kürt, Alman kim olur-

Almanya'da Nazi yanlıları "Yabancılar dışarı" sloganı ile taban oluşturmaya çalışıyorlar

avukatınız diyor ki

H. O.

Yabancı ülkelerde yaşayan yurttaşlarımızın çeşitli hukuksal sorunları olduğu bir gerçektir. Dil bilmezlik, yeterince anlaşamamalık vb. engeller bu sorunları daha da yoğunlaştırmakta, kişiyi sayısız dertler ve sıkıntılar içine sokmaktadır.

Bu gerçeği yakından bilen ve gözleyen Demokrat Türkiye, üstün nitelikleri olan bir Alman avukatla anlaştı. Avukatınız bundan böyle soracağınız hukuksal sorunlara yanıt verecektir.

Gazetemiz okurlarına karşı ayrı bir görevi daha yerine getirmiş olmaktan kıvanç duyar.

YENİ POLİTİK SIGINMA YASASI ve PRATİK ÖNERİLER

Eski politik sığınma yasası, sığınmacıların önüne zaten sayısız pratik zorluklar çıkarmakta, durumlarını zorlaştırmaktaydı. Bilgisizlik yüzünden olmadık sorunlarla karşılaşan yurttaşlarımız, yürürlüğe giren yeni yasayla daha da büyük zorluklarla karşı karşıya kalacaklar.

Politik sığınma başvurusunda bulunanlar, yeni yasanın getirdiği bu tehlikelere karşı aşağıda sunduğumuz pratik önerileri dikkatle okumalıdır.

İLK BAŞVURU

İlk kez sığınma dilekçesi verenler, Türkiye'den çıktuktan sonra uzunca bir süre başka ülkede kalmışlarsa, sınır polisi ya da yabancılar polisince hemen zorluk çıkarılacaktır. Bu kişiler, Türkiye dışında bir ülkeden F.Almanya'ya geldilerse yine aynı zorlukla karşılaşacaklardır. Kendilerine, "kaldıkları ülkeye sığınabilecekleri" gerekçesiyle sığınma hakkı tanınmayacaktır. Bu yüzden gelmeden önce bir avukatla ilişkiyi gecmeleri gereklidir. Geldikten sonra avukatla görüşüp, "niçin başka bir ülkeye sığınmadıklarına" ilişkin tutarlı gerekçeler hazırlamalıdır.

SÖZLÜ DİNLEME

● Sığınma dilekçesi verildikten sonra, yabancılar polisi başvuruda bulunan kişiyi sözlü olarak dinleyecektir. Büyük bir olasılıkla hemen ardından Federal Daire'nin aynı binadaki şubesi de sözlü sorgulamayı yapacaktır. (Bu işlem bugüne değin yalnızca Zirndorf'ta yapılmıyordu). Bu yüzden yabancılar polisine tanıdık bir tercümanla gidilmesi, avukatında gelmesi sağlanmalıdır.

● Sözlü dinlemeye çok iyi hazırlanmalıdır. Başvuruda bulunan kişi, Türk makamlarıyla sürtüşmelerini, hangi politik faaliyetlerinin Türk polisince bilindiğini ya da bilinebileceğini önceden bir bir belirlemelidir. Sözlü dinlemeden önce kişi, katıldığı veya desteklediği olayların politik, kronolojik, tarihsel ve örgütsel ilişkileri konusunda bilgiler de edinmelidir.

● Sözlü dinlemeden önce, kişi bunu avukatıyla baştan sona görüşüp, neler söyleyeceğini önceden belirlemelidir. Yeni yasada, başvurunun başarıya ulaşması, avukatların eskisinden çok daha büyük bir titizlikle çalışmasına bağlıdır. Bu yüzden kişi, arkadaşları, dernekler vb. aracılığıyla hangi avukatın titiz ve iyi çalıştığını öğrenmeli, o avukata gitmelidir.

SEYAHAT YASAĞI

Yeni yasa, seyahat özgürlüğünü de kesin olarak tek şehirle kısıtlamıştır. Bu zamana değin ceza mahkemeleri -polisin isteğine rağmen- bulundukları şehri terkeden sığınmacıları cezalandırmıyorlardı. Yeni yasa ise bu durumdaki kişilerin artık kesin olarak cezalandırılmalarını öngörüyor. Ancak, yeni yasanın bu konudaki kesin hükmünden haberi olmayanlar, avukatlarından aldıkları eski bilgiye göre hareket ettiklerini kanıtlarlarsa, bundan böyle de cezalandırılmazlar.

TOPLAMA KAMPI

Toplama kampında bulunan sığınmacı, avukatını kendisi ile ilgili yapılan her işlemden mutlak haberdar etmelidir.

AVUKATLA İLİŞKİLER

Bütün politik sığınmacılar, avukatlarıyla sağlıklı ve seri bir ilişki başı kurmalıdırlar. Adres değişikliği vb. derhal bildirmelidirler. ● Tüm iadeli taahhütlü mektuplar derhal postadan alınmalıdır. Almanca mektupların tam ve anlaşılır bir tercümesi yaptırılmalıdır. Resmi dairelerden gelen mektuplar derhal avukata götürülmelidir.

KANIT TOPLAMA

Bütün kanıtlar en kısa süre içinde toplanmalı ve avukata verilmelidir: Türkiye'den mektuplar (zarflarını atmayın), gazete kupürleri (tarihleriyle), burada bulunan tanıdıkların adresleri vb.

«YETERSİZLİK» GEREKÇESİ

Kanıtlarla ilgili açıklama, özellikle dilekçeleri "gerekçesi açıkça yetersiz" (offensichtlich unbegründet) gerekçesiyle reddedilenler için geçerlidir. Bu kişiler, red cevabından sonraki bir hafta içinde itirazla beraber tüm kanıtları mahkemeye vermek zorunda olduklarını unutmamalıdır.

İKİNCİ KEZ BAŞVURU

● İkinci kez sığınma başvurusunda bulunanlar da kanıt konusuna özellikle dikkat etmelidirler. İkinci dilekçelerinde tamamen yeni olaylar ve yeni gerekçeler anlatılmalı, mutlak yeni kanıtlar gösterilmelidir.

● Bu durumdaki kişiler, burada Türkiye'deki askeri cuntaya karşı katıldıkları veya destekledikleri faaliyetleri anlatabilirler. Ancak bu konu, iyice gözden geçirilmelidir. Kişi bu konuyu arkadaşlarıyla da görüşmelidir. Çünkü onları tanık olarak göstermesi gerekebilecektir.

“Hitler yahudileri yaktı, biz de Türkleri yakacağız”
diyen Neo-Nazi lideri Lobo:

“Bozkurtlar bizim dostumuzdur”

- Federal Almanya'nın ve Avrupa'nın en büyük magazin dergilerinden Stern'in muhabiri Gerhard Kromschöder, kılık değiştirerek Neo-Nazi'lerin (Yeni Naziler) arasına girdi. Onlardan biriymiş gibi motosikletle eylemlere katılan Stern muhabiri, Türkîyelileri imha etmeye and içmiş caniler hakkında ilginç gerçekleri ortaya çıkardı.
- Stuttgart'ta Seydi Battal Koparan adlı yurttaşımızı demir çubuklarla döverek öldüren Neo-nazi'ler, yolda rastladıkları yabancıları acımasızca dövüyor, işçi yurtlarına planlı saldırılar düzenliyorlar.

Stern muhabiri Gerhard Kromschöder, 750 kubiklik Suzuki marka motosikletine bindiğinde, içine atıldığı tehlikeli macerayı yaşamıyla ödeyebileceğini biliyordu. Faşist Hitler rejiminin çökmesinden sonra faaliyetlerini büyük bir gizlilik içinde sürdüren Neo-Nazi'lerin arasına girecekti. Kılık değiştirmiş, onların kullandığı dili öğrenmiş, alışkanlıklarını-özelliklerini incelemişti. Ne var ki yapacağı bir yanlış, vereceği küçük bir falso Hitler artığı ırkçıların tüm şiddetini üzerine çekebilirdi. Kromschöder motosikletinin üzerinde 5000 kilometre yol katetti. Almanya'nın çeşitli şehirlerinde yuvalanan Neo-nazi'lerin arasına karıştı, hatta böyle bir gurubun bölge başkanlığına getirildi.

Yabancıları ve de özellikle Türkiye'li karşı şiddet ve terör eylemleri düzenleyen ırkçı çeteler hakkında ortaya çıkardığı ilginç gerçekleri özet olarak aşağıda sunuyoruz.

YABANCILARI İMHA KOMANDOLARI

“...Nazi-Rocker'lerinin Mannheim'daki merkezlerine giriyorum. İçerideki 10 deri ceketli Neo-nazi ellerini kaldırarak Hitler-selamı veriyorlar. Duvarlarda gamalı haçlar çizilmiş bir SS-kurufası duruyor. Dışarıdaki küçük avlu, iki metre yüksekliğindeki duvarla çevrili. Duvarın üstünde dikenli teller var. Bu bina Mannheim belediyesine ait.

Başkan Lobo, “Burası bizim karargah” diyor. İki buçuk çeki ağırlığının Lobo, hem NPD'nin üyesi, hem de Mannheim Belediyesi otobüslerinde şoförlük yapıyor. Diğerleri gibi o da benim 'kendilerinden' bir olduğum-

dan emin, sürdürüyor: “Bu karargah-tan gençliği milliyetçi hareket için aktifleştireceğiz.” Bu arada belinden çıkardığı büyük bir ustura ile oynuyor. Sonra görevimi öğreniyorum: “Kuzey bölgesinde 'vurucu gücü yüksek' bir hücre kurmak, ülkemizi işgal eden 'aşırı yabancılarla' mücadele etmek.”

Ardından rütbem veriliyor: “Hamburg Bölge Gurup Komutanı.”

Bunu Başkan'dan gelen ilk komut izliyorum: “Kısa bir süre önce dağıtılan 'Kühnen-Grubu' ile Hamburg'da ilişkiye geçmek, bu bölgedeki diğer Nazi örgütleriyle eylem birliği yapmak.” Mannheim gurubunun Frankfurt, Villingen-Schwenningen, Heidelberg ve Goslar'da vurucu gücü yüksek kolları var. Kuzeyde ise başkaları var: “Yabancıları İmha Komandosu” “Eski Savaşçılar”, “Asil Irk” vb. Tümünün sloganları eylemleri aynı hedeflere yönelik.

İlk başta Türklerle mücadele. Gördükleri yerde Türkleri saldıracak, ağır yaralayacak kıyasıya dövüyorlar. Bu saldırılar bazen de ölümlü noktalanıyor. NPD toplantılarını koruyor, barış yanlılarına ve ev işgalcilerine karşı pusular kurup öldürmeye dövüyorlar. (...)

“TÜRKLERİ GEBERTİCEKSİN, TEK ÇARE BU”

Gaz tabancasıyla cama doğru nişan alıyor Lobo. O yöne bakıyoruz. Dışarıda bir Türk yürüyor. “Geberticeksin” diyor Lobo, “Türkleri. Tek çare bu.” NPD'ye kızıyorlar. “NPD'li büyükbaşlar yalnızca slogan atıyorlar, başka yaptıkları bir şey yok korkak-

ların”.

NPD ile aralarında hiçbir ilişki yokmuş gibi görünüyor.

Sonra para yardımı aldıklarını öğreniyorum Alman Milliyetçi Partisi'nden. “Bir de yüzlerindeki demokrasi maskesini atsalar” diyor Lobo.

Mannheim gurubunun legal adı “Motorradclub National”. Kendileriyle yazışmak isteyenler, NPD'nin Mannheim'daki posta kutusunu kullanıyorlar.

“BÜTÜN TÜRKLER BİR DEĞİL, BOZKURTAR BİZİM DOSTUMUZ”

Ayrılmak üzereyken Lobo'dan bir davet alıyorum. “Türkleri tokatlamaya çıkacağız, istersen sen de gel!” Sonra devam ediyor: “Ama bütün Türkler bir değil.” Şaşırdığımı göerek sürdürüyor: “Bozkurtlar başka. Onlarla birlikte ortak eylemler yapıyoruz. Ülkücüler halkların kaynaştırılmasına ve ırkların bozulmasına karşılar.”

Usturasını şakırtıyla kapatıp, Hitler selamı veriyor Lobo: “Gidebilirsiniz!”

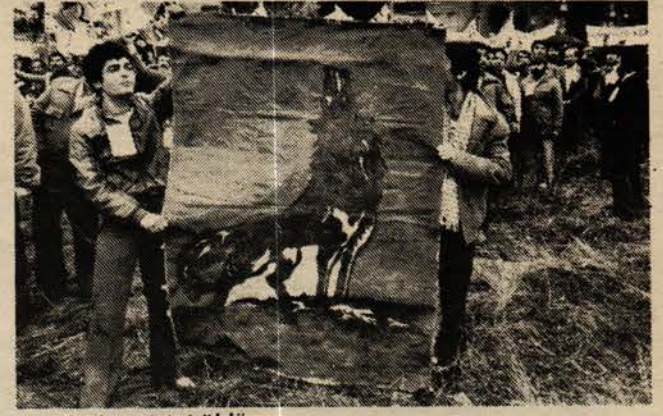
TEMİZLİK HAREKATI

Üç gün sonra Tuttlingen'deyim. “Werwolf” gurubunun lokalinde oturuyorum. “Werwolf”, bir gerilla gurubu. Adını Hitlerin bir birliğinden almış. Bana geçenlerde giriştikleri “temizlik hareketlerini” anlatıyorlar. “Coplarla sosyal demokrat Türklerin derneğine girdik. Yedi kişiydik. Yüzümüzde maskeler vardı. Orada bulunan 4 Türke güzel meydan dayayı çektik”. Ardından “Heil Hitler” sloganıyla başka bir Türk lokali bastık. Biz içeridekileri ıslatırken dışarıdaki arkadaşlarımız hep bir ağızdan bağırıyordu: “Hitler Yahudileri yaktı, biz de Türkleri yakacağız.”

Ayrılrken yine bir davet alıyorum: “Yakında Türkleri bir daha ziyaret edeceğiz. İstersen gel.” (...)

STUTTGART'TA CİNAYET

Stuttgart'tayım. SS-Hohenstaufen (H) gurubunun lokalindeyiz. “Türkleri imha gurubuna hoşgeldin” diyerek karşıyorlar beni. Klaus, “Aşırı Türklerin ait oldukları yer mezarlıktır. Ancak orada huzur verirler bize” diyor. Ardından kahkahalar: “Birini yol-

Bir Türk işçisini öldüren
Alman faşistlerinin dostu bozkurtlar

ladık bile oraya. “Sonra anlatıyorlar: Seydi Battal Koparan 44 yaşında Türkiyeli bir işçidir. Yılbaşı gecesi oğlunu aramaya çıkar ve yanlışlıkla Neo-nazi'lerin eğlendiği birahaneye girer. Naziler yaşlı işçinin çevresini sararak kıyasıya döverler. Sonra merdivenden aşağıya yuvarlar. Bu arada kendisine yardıma gelen Türklerle kavga başlar. Ne var ki Battal Koparan başına yediği darbelerle öl-

müş kanlar içinde kaldırımda yatmaktadır. Neo-nazi'ler bununla da yetinmez o bölgedeki Türklerin oturduğu evleri taş yağmuruna tutarlar. (...)

Stuttgart'tan ayrılıyorum. Arkadaşları arasında Hitler lakabıyla tanınan Alman ordusunda görevli bir asker, beni Frankfurt'a davet ediyor. Motor-sikletlere binip Frankfurt'a doğru hareket ediyoruz. Hedef: gurubun Frankfurt kolunu ziyaret. (...)

DİNLEYİN ANLATAYIM

Anar ANADOLU

Avrupa'da yaban ellerde alın teri döken, el kapılarında muhtaç, emekçi yigit kardeşlerim! Biz Türkiye'ye döviz göndermenize hep karşı olduk bu güne dek. Gene de olacağız. Çünkü biliyoruz ki Türkiye'deki iktidar sizden değildir, sizin hiç değildir. Silah gücüyle gelip oturmuşlardır. Onlar yerli yabancı patronların iktidardır. Onların düzenini sağlam kazıklara bağlamaya çalışıyorlar. Ve sonra da o yıkılsı düzenin sivil bekçiliğini yapmaya hazırlanıyorlar. Sizler alın teriniz, göz nurunuz, nafakanız dövizleri yurt kalkınması için gönderdiğiniz sanıyorsunuz, ama yanılıyorsunuz. Bu aç kurtlar, yüzyıllardan bu yana, halkımızın sırtından saltanat sürmeyi öyle iyi öğrenmişler, sömürmenin öyle bir ustası olmuşlar ki, biz emekçiler yutup gidiyoruz. Biraz farkına varınca da bir oyuna geliyoruz, hadi babam yağlı urganlara, hadi babam işkencelere hadi babam hapishanelere! Ve meydan kalıyor onlara. Denizlerimiz onların oluyor, eğlencelerimiz onların. Onlar çocuklarını en iyi okutuyorlar, ülkemizin kaymağını yiyorlar, bize de yalnız yavan ekmek kalıyor. Onu da bulana aşkolsun!.. Ama siz, durmadan döviz gönderiyorsunuz güzel yurdumuz için, aç insanlarımız için. Ama bilmiyorsunuz ki kapıdan gönderdiğiniz, bacadan geri çıkıyor. Nasıl mı? Dinleyin, anlatayım:

İŞÇİYİ DÖVİZE SATAR, DÖVİZİ DE PATRONA

Mustafa Kemal zamanında yetenekli çocuklarımızın Avrupa'larda okuyup tahsil yapmasını pek bir istemiş ve bu yüzden bazı Avrupa başkentlerinde öğrenci müfettişlikleri kurdurtmuş. Yetenekli çocukların iyi okumasını, onların gözetimini sağlaması için. Bu bir süre böyle gitmiş. Ama yıl 1950'lere gelince, iş birden bire değişmiş ve müfettişlikler, devlet hizmetinden çıkıp varsıl çocukların hizmetine girmiş. Ve iş büyüye büyüye günümüze kadar gelmiş. Bu gün yurt dışında tahsil yapan altı bin varsıl çocuğu var. “Varsın olsun!” diyeceksin benim emekçi kardeşim, ömrünü elin maden ocaklarında, fabrikalarında çürüten kardeşim. Varsın olsun olur mu hiç? “Bana ne!” deme! Böyle diye geldi bu güne. Çünkü bu altı bin çocuk ve onun bakıcısı bunca müfettişlikler senin gönderdiğin dövizlerle, burada güya okuyorlar ve bakıcıları da besleniyor. “Niye benim gönderdiğim dövizlerle?” diyeceksin, değil mi? Acele etme, anlatacağım.

Bu altı bin öğrencinin parası, bulunduğu ülkenin, güya okuduğu ülkenin parası olarak gönderilir. Almanya'daysa Mark, Fransa'daysa Frank, Amerika'daysa Dolar... Öğrenciye gönderilen para, o ülkenin şartlarına göre hesap edilir. Örneğin, Almanya için 1200 DM. Çocuğun babası, Merkez Bankası'na Türk parası yatırır, karşılığında döviz alır ve her ay düzenli olarak çocuğuna bu parayı gönderir. Ama normal kur üzerinden almaz döviz. Yani bir DM. için 67 TL. ödemez, bir DM'a 26 lira verir. Evet, yanlış okumadınız, bir mark 26 TL. dir onlar için! Şaşırdın mı? Haklısın kardeşim, şaşırsın. Şimdi hesap edelim birlikte: Bu, altı bin özel okuyan varsıl çocuğuna, ortalama ayda kaç lira döviz çıkar yurt dışına? Yedi milyon ikiyüz bin DM. (7.200.000). Bir yılda doksan altı milyon dört yüz bin DM. (96.400.000).

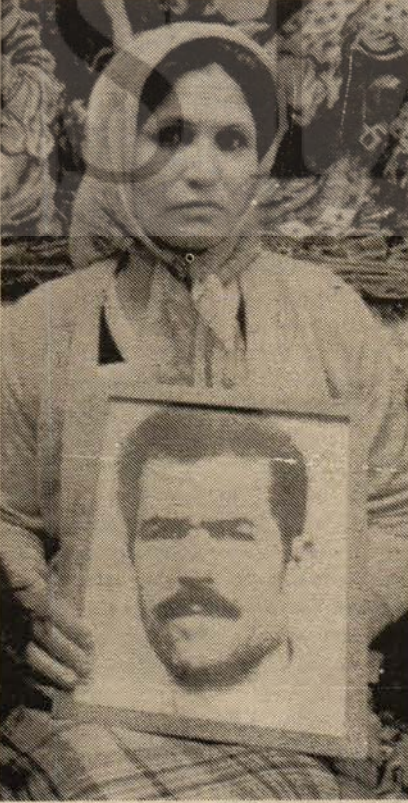
GELELİM MÜFETTİŞLİKLERE

Yurt dışında okuyan öğrenciler için (elbetde işçi çocukları için değil) Amerika dahil aşağı yukarı her Avrupa kentinde Öğrenci Müfettişlikleri kurulmuştur. Bunların sayısı aşağı yukarı ellidir. Bu elli kişinin de parası Türkiye'den döviz olarak çıkar. Müfettişlerin her biri ayda ortalama 4.000 DM. alır. Aylık toplam 200.000 DM... Bir yılda, 2.400.000 DM.! Yani bu varsıl çocukları ve onların hizmetçileri için senin gönderdiğin dövizin yüz milyonu bu efendilerin hizmetine geri gönderilir. Bunlar aslında küçük ayrıntılardır. “Benim” diye sarıldığın devletin, işçinin mi, patronun mu devleti olduğuna bu küçük örnek bile anlayabilirsin!

Sen döviz kapıdan gönder, o bacadan çıksın. İnanıyorsan aç Almanya'daki Büyükelçiliğe telefonunu, sor yurt dışında okuyan dövizli özel öğrenci sayısını. Hık mik ederlerse bağır. “Ben hakkımı arıyorum, dışından tırnağımdan kesip yurdum için gönderdiğim dövizlerin hesabını soruyorum” de. Dilleri tutulur, yanıt veremezler. Bir de şaşarlar, sen bunları nerden öğrendin diye. Utanmazlar, ama belki biraz korkarlar.

Belki seninde çocuğun yurt dışında yüksek öğrenim görüyordur. Parasını sen verip okutuyorsun. Hep onların çocukları okuyacak değil ya! Biraz da bizim taraf okusun. Hele çocuğun okuyorsa, bilirsin müfettişliklerde bir pasaport uzattırmanın ne zulüm şey olduğunu. Çocuğun yoksa sor soruştur, bir öğrenci bul, burada babasının parasıyla okuyan... Baştan da dediğim gibi bu müfettişlikler varsıl çocukları için kurulmuştur, yani işçi çocuğunun yurt dışında okuması için değil. Senin çocuğun hesapta yoktu o zaman. Ama şimdi devreye işçi çocukları da girerek bu haktan yararlanmak istedikleri zaman adamlar rahatsız oluyor ve öfkeleniyorlar.

Sıra geldi gerçekleri bir bir açıklayacağım ve bunların iç yüzlerini, pisliklerini, kokuşmuşluklarını sergileyeceğim. Ve bir gün gelecek bu yalancıların, bu talancıların beli kırılacak, bir daha düzelemeyeceklerdir. O zaman alın terimiz, göz nurumuz boşa gitmeyecek ve güzel günler için şehit düşenlerimiz yattıkları yerde rahat olacaklardır.

Üstte: Stuttgart'ta Neo-naziler tarafından öldürülen Seydi Battal Koparan'ın dul kalan eşi. Yanda: Lobo'nun başkanlığını yaptığı yeni-nazi grubu Mannheim'de bir anma toplantısında

Nikaragua halkının
devrimci şairi

Fernando Gordillo CERVANTES

Hazırlayan: Emine ERDEM

Nikaragua halkının devrimci şairi F. Gordillo Cervantes 1940 yılında dünyaya geldi. Öğrencilik yıllarında yurtsever, devrimci hareketlerden etkilendi. Sanata da büyük bir ilgi duyuyordu. Sanatsal ve politik tutumu birbirini bütünlüyor, birbiriyi tutarlı, dengeli bir birlik oluşturuyordu.

Bir eylemci olarak, üniversite sıralarında devrimci eylemlere katılıyordu. Bu arada, yazdığı şiirler de, önceleri öğrenciler arasında, giderek ilerici çevrelerde sevilerek okunuyordu.

Politik ve sanatsal alanlardaki etkinliğinin yanı sıra önemli hastalıklarla sağlığının bozulmasına karşın öğrenimini de başarıyla sürdürüyordu. Üniversite yıllarında aynı zamanda bir öğrenci önderiydi.

Cervantes sadece yirmiyedi yıl süren kısacık yaşamını dolu dolu geçiren bir devrimci sanat savaş eriydi. Emperyalizme, faşizme, sömürü ve zorbalığa karşı canını ortaya koyarak yürekle savaştı. Ülkesini emperyalizme kölece bağlayan, halka kan ağlatan zorba yönetime karşı savaş istegi "Bir Ülkenin Bedeli" adlı şiirinde söyle dile gelir.

Üç milyondur bir ülkenin beş teli satışa çıkarılmışsa eğer.
Satışa çıkarıldı ve satıldı.

Ama ülkenin çocukları sonradan türkülerle doğdular dudaklarından.
Türkülerin en doğrusudur savaş ve ölüm, türkülerin en yücesidir.

(Çev: Ü. Tamer)

Amerika Birleşik Devletleri Nikaragua'nın iç işlerine giderek güçlenen bir pervasızlıkla karşıyordu. Buna karşılık Nikaragua'nın ilerici, demokrat, devrimci güçleri silahlı eylemler yürütüyorlardı. Cervantes de bu eylemlerde yer aldı.

Andres Castro'da bu savaşımında yer alan kahramanlardan biriydi.

Ve yurdundaki Amerikalı işgalciler, e karşı önsaflarda savaşıyordu. Savaşında siperi geçen ilk "Yankee" yi bir taşla öldürmüştü. Şair Cervantes bu savaşçıya "Andres" adlı şiirinde seslenir:
Andres,
senin taşın benim umudumdur.
Yüz yıl geçti aradan
ama değişen bir şey yok.
Kan, altına eşit değildir.
Bütün ülken, Andres,
göllerden Coco'ya kadar
Cabo'dan San Juan'a kadar
bir tek gözyaşı olmuş şimdi,
yurdun ağlıyor.

Fırlat taşını.
Fırlat!
Yüz yıl geçti aradan.
düşman aynı düşman

(Çev: Ü. Tamer)

Nikaragua'da iç ve dış düşmana karşı demokrasi ve halk güçlerinin savaşı gelişerek sürüyordu. Ve kavgada nice devrimci katlediliyor, nice gençin kanı yurt topraklarını suluyordu. Savaşın katılığı içinde Cervantes, kavgada düşenler için şiirler yazıyor, duyarlı yüreğini insanlarla paylaşıyordu.

ÖLÜ BİR GENÇ
Ölü bir genç. Bir silahın yüreğini
nasıl çevirebilir.

Hiçliğin gölgelerini
nasıl yalayabilir acıyla.
Bir şeyler akıp gidiyor yalarından,
dönmemek üzere bir daha.
En büyük yalnızlığıdır kahramanın
kendini ölümün kollarına atması.
Sirt çevirmeyin ona.

(Çev: Ü. Tamer)

Yazdığı şiirler öğrenci gazetesinde, çeşitli illegal yayınlarda yer alıyordu. Bu şiirler yalnız Nikaragua'da değil, Latin Amerika'nın başka ülkelerinde de yayınlıyor, kavganın insanlarının umutlarını besliyordu.

ÖLÜ
Ölü, ölü
Destek olacak silahına devrimcinin
Koruyacak kalabalığın sesini
Yol gösterecek sabanına köylünün
Ölü...
Ona kim engel olabilir?...

(Çev: A. Behramoğlu)

Cervantes umut dolu şiirleriyle Nikaragua sınırlarını aşarak çağımız, Latin Amerika şairinin önemli adlarından biri oluyordu. 1967 yılında bir öğrenci önderiyken öldürüldü. Onu, kavgada düşen insanlar için yazdığı bir şiiriyle bir kez daha anılim:

ŞİMDİ BİLİYORSUN ONUN
ÖLDÜĞÜNÜ

Şimdi biliyorsun onun öldüğünü
Şimdi nerededir mezarı kardeşinin
Ve biliyorsun ona bir gömüt töreni
yapılmadığını
Çünkü
Kalbindir onu örten tek toprak
Bütün günlerimiz bundan böyle
Onun mezarında filizlenen çiçeklerin
içinden fırlayacak

(Çev: A. Behramoğlu)

Bir direniş türküsü YOL ve Türkiye'deki kültürel eylemlerin durumu

Arif ÖZSERİN

Yılmaz Güney halktan gelen kişiliği, politik bilinci, olağanüstü yaratıcı gücüyle bir halk kahramanı olmuştur. Filmlerinde ideolojik şematikliğe, yapay zorlamalara gösterişe düşmeden, insansal özü yitirmeden değişik halk kesimlerini anlatmış, kendine özgü bir sinema zenginliği, bir sinema dili yaratmıştır.

banoğlu v.b.) daha sonra çeşitli bahanelerle sinema oyuncusu Tank Akan ve Semra Özdamar'ı yönetmen Ali Özgentürk'ü gözaltına aldılar. Halen DİSK davası için sendikaların bazı yöneticileri tutuklu bulunmaktadır. Cunta tüm ülkede uyguladığı sansürü sinemada daha da ağırlaştırdı. Adana Sıkıyönetim Komutanlığı bu sansür azmış gibi 115 filmlik ayrıca bir sansür listesi yaptı. Bu uygulamayı diğer sıkıyönetim bölgeleri genişlettiler. Bunlar yetmiyormuş gibi şimdi bir de yeni bir Sinema Yasası çıkarma hazırlıklarına girişiyor Cunta. Bu yasa ile sinemadaki en ufak olumlu çabaları bile kökünden kurutmayı amaçlıyorlar.

Darbe öncesi Türkiye'de etkin bir sanat dalı olan tiyatro ise hemen tüm gücünü yitirdi. Sendikaların ve devrimci örgütlerin yaptıkları sokak tiyatroları, işçi tiyatroları ortadan kalktı. Dostlar -AST ve diğer özel tiyatrolar oyunlarını Cunta'nın istediği politikaya uygun olarak düzenlediler.

Dostlar'ın bir oyunu sıkıyönetim tarafından yasaklanınca tuttular Yaşar Kemal'in bin yıllık "Ağrı Dağı Efsanesini" oynayıp yüzlerine gözlerine buluşturdular.

İst. Şehir Tiyatrosundaki demokrat sanatçılar ise 12 Eylül'ün hemen sonrasında işten atıldılar, gözaltına alındılar. Ve Şehir Tiyatrosu Sofokles'in Antigone, E. Robles'in Montserrat oyunlarını yasaklayıp Molier komedileri ile bombos sandalyelere oyunlar oynadı.

Devlet Tiyatroları ise 12 Eylül sonrasında ne kadar Osmanlı hanedanı ile ilgili oyun varsa sergiledi: Kösem Sultan, 4. Murat, Deli İbrahim, Genç Osman v.s..

Müzikte ise Selda, Cem Karaca, ve Melike Demirağ örnek gösterilip tüm sanatçılara gözdağı verildi. Devrimci halk ozanları ise faşist cuntaya boyun eğmediklerinden cezaevlerine dolduruldular.

Darbe ile tüm toplumun konuşma, düşünme, yazma özgürlüğü yok edildiğinden roman ve hikaye dalında önemli bir duraklama olmuştur. Bir yandan sanat, kültür ve bilim yapıtları üstündeki cuntanın yasağı, sansürü sürerken öte yandan artan dizgi-baskı giderleri de sanat ve düşünce yaşamını ülkemizde çöle çevirmiştir. Bunun sonucu olarak basındaki tekelleşme ilerici, çağdaş yayınların yolunu hepten tıkamıştır. Bu görüşü doğrulayan en önemli olgu 1981 yılının tüm roman ve hikaye ödülleriyle ilgili eser bulunamaması YAZKO (Yazarlar Kooperatifi), M. Ali Yalçın, Orhan Kemal, Abdi İpekçi roman ödülleri ile Sait Faik hikaye ödülleri ilk defa 1981 yılında hiç kimseye verilmedi.

Bütün bu gelişmelere eşit olarak faşist cunta kültürel planda istediklerini gerçekleştirme yolunda önemli adımlar attıktan sonra artık pek gerek kalmayan Kültür Bakanlığını kaldırdığını açıkladı. Turizm Bakanlığına bağlanan bu bakanlığın artık görevi turistik kültürel faaliyetlerde bulunmak. Yani Türkiye'ye giden turistlere kılıç-kalkan ve mehter takımı gösterimi yaptırmaktan ibaret.

Bu arada Cuntanın ve tekellerin reklam organı TRT ise hem cuntanın uyguladığı ekonomik politikayı kitlelere kabul ettirmeye uğraşıyor hem de yayınladığı Amerikan dizi filmleri ile (Dallas- Aşk Gemisi- Tatlı Cadi- Flamingo Yolu- Uzay Yolu- Columbo) halklarımızı edilgin, herşeyi kabul eden bir pozisyona, tüketici bir yapıya dönüştürmeye çalışıyor.

Ferdi Tayfur'un ahlî, oflu, ağlamaklı iniltileri ile dolu arabeskleriyle tüm Türkiye'yi kasıp kavurarak, Kibariye'nin Kimbilir'ini herkese ezberleterek, "Ölürsem Kabrime Gelme İstemem" fotoromanlarını okutturarak, Dallas'ın Ceyan kimie yatıp kalkıyormuşu tartıştıranca oluşturulan ve bol maç-toto-piyango olayı ile uyuşturucu bir kitle kültürü ile faşist cunta tüm halk kesimlerine uyguladığı zorbalıkları kabul ettirmek istiyor. Ama geçici bir dönem bastırıldığını zannettiği örgütlü güçler yeniden bir toparlanma gücündeler ve giderek güçleniyorlar. Bu güçlerin gür sesi uyutulmak istenen halklarımızı fazla uzun bir süreye kalmadan uyandıracaktır.

Evet tüm bu ortam içerisinde Yılmaz Güney'in ve YOL'un başarısını kutluyoruz.

Şimdi istediğimiz 8 yıllık özlemi olan kamera sesini duymayı, film kokusunu koklamayı artık gidermeli ve Yılmaz Güney bizlere Özlem ve aynlık şarkılarını, özgürlük ve kurtuluş türkülerini yenisibaştan söylemelidir...

Yol'un gösterdiği gibi "serbest olmanın hapsede olmak kadar zor olduğu" bir Türkiye'de baskılar, işkenceler, katliamlar hızını kaybetmeden devam ediyor. Kültür ve sanat alanındaki kurumlar ve sanatçılarda bu baskı ve tehditlerin dışında kalmadılar.

Kültür- sanat ve düşünce eylemlerinin 12 Eylül'ün hemen sonrasında en ağır baskılarla karşı karşıya kalması bizim gibi geri bırakılmış ülkelerde sanatın içinde taşıdığı dinamiklere bağlıdır. 12 Eylül öncesi devrimci mücadelenin giderek genişlemesi ve artan potansiyeli kültür- sanat eylemlerini de eşdeğer olarak etkilemiş ve belirli ölçülerde devrimcileştirmiştir. Halklarımızın artan talebi karşısında özellikle müzik ve sinema örgütleyici birer araç, birer organ şekline dönüşüyordu.

Faşist darbe ile bu gelişmelerin önüne set çekildi. Egemen sınıflar darbeden sonra kültür-sanat eylemlerini de kısa zamanda baskı altına almayı, sansür etmeyi, toplamayı, yasaklamayı sanatçıları hapsedilere doldurmayı hedefliyorlardı. Bu hedeflerine ulaşmak için her türlü yolu denediler. En etkin sanat dalı olan sinemada önce DİSK'e bağlı SİNE-SEN'i (Sinema Emekçileri Sendikası) kapattılar ve yöneticileri olan sinema sanatçılarını gözaltına aldılar (Şerif Gören, Halil Ergun, Gani Turanlı, Necmettin Co-

ZAPATA'nın kemikleri sızlıyordur

İki ay önceki yazıda, sizlere Meksika'da gördüklerimi anlatmaya söz vermiş, fakat araya başka bir konu girdiği için sözümü tutamamıştım. Son günlerde Televizyonlar, gazeteler "Meksika'daki SONUCU ÖNCEDEN BELİ seçimlerden" sözündence, ben de tekrar daktiloya oturdum. Bilimsel bir Meksika tahlili beklemeyin benden. Ne sosyologum ne Ekonomist.. Ama madem mesleğim bana, bir çoğunuzdan daha çok "görmek" imkanı veriyor, bari "Gördüklerimi" anlatmaya çalışayım, dilim döndüğü kadıyla..

Geçen Eylül ayında, Dünya Demokratik Hukukçular Federasyonundan bir çağrı aldık. Meksika'da toplanacak bir Kongrede, özellikle Üçüncü dünyanın ve "Geri bırakılmış ülkelerin" ekonomik sosyal ve kültürel sorunları tartışılacaktı. "Biz bilim adamı değiliz ki, o kadar profesörün arasında ne yapabiliriz, herhalde bir yanlışlık olacak" diye itiraz ettik. Ama anlaşıldı ki, bizi, Kültür Komisyonu için çağırıyorlarmış ve Türkiye gibi yönetimlerin bulunduğu ülkelerden, özellikle bizim durumumuzdaki kişiler katılıyormuş Kültür Komisyonuna..

Melike Demirağ

Yabancı dil konusundaki yetersizliğimi biliyordum. Ama böyle önemli bir toplantıda, yurdumuzun durumunu anlatmak, Uluslararası destekler sağlanmasına katkıda bulunmak düşüncesi "Görev" olarak ağır bastı. Uzun bir uçak yolculuğundan sonra Meksika'ya ayak bastık!..

Kongreye katılan ve bu kararı alan, dünyanın her köşesinden yüzden fazla Hukuk, Ekonomi, Sosyoloji profesörü, boş söz etmediklerini bir yıllık çalışmalarını gösterdiler. Cunta Rejiminin Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine yargılanmaya yollanmasında, belki hepsinin, ama özellikle Dünya Demokratik Hukukçular Birliğinin yaptığı çalışmaların küçümselemeyecek bir payı olmuştur..

Türkiye'de yaşarken, çoğu insan gibi, biz de bütün Dünyayı Türkiye'den ibaret sanırmışız meğer.. Bir sürü yaşam sorunu, Süleyman'lar, Necmettin'ler, Vatan, Millet, Sakarya, Faşizm ve da-

ha bir sürü şeyle öyle dopdolu oluyor ki insan, ülkesinin dışında nelerin olup bittiğine pek bakamıyor. Hani filmlerde gördüğümüz, kahraman kovboyların hain Goşoların, köylü İhtilalci Zapata'ların memleketi Meksika var ya, hiç de öyle filmlerde gördüğümüz gibi değil.. Türkiye'den başka sefaletle zenginliğin, ihtisamın bu kadar içiçe yaşadığı bir başka memleket görmemişim.. Meksikanın nüfusu 70 milyon. Bizim gittiğimiz başkent Mexico City ise 15 milyon tahmin ediliyor. Tahmin ediliyor diyorum, çünkü sayım sonucu 12 milyon ama, herkes biliyor ki milyonlarca kaçak var şehirde. O yıkık-dökük evlerin damlarında yatıp kalkıyorlar ve sayım zamanı saklanıyorlar. Çünkü yakalanırlarsa, (Aynen Almanya'daki kaçak işçilerin sınır dışı edilişi gibi) hemen şehir dışına çıkarılıyorlarmış. Bunun için yönetim bir sürü tedbirler almayı çalışıyor ama nafiye. Nüfus her geçen gün daha da artıyor.

Havaalanından ötele doğru yol alırken, az daha küçük dilimi yutacaktım. Bir kere 15 milyonluk bir şehrin hiç el değmemiş trafiğini düşünebiliyormusunuz? Vallahi İstanbul trafiği yanında zemzemle yıkanmış gibi kalır. Lunaparktaki çarpışan arabalar gibi adım başı toslaşıyorlar ve işin komik tarafı büyük bir ilgisizlikle tekrar yollarına devam ediyorlar. Zaten başka türlü de pek mümkün değil. Yollar belli ki eskiden 3 geliş-3 gidişmiş. Ama izdihamdan dolayı hepsini tek yöne çevirmişler ve bu da yetmemiş! Yol kenarlarında trafiğin tıkanmasından faydalanıp, arabaların yanına yaklaşıp dilenenler mi, sırtında minicik bebeğini almış ciklet satmaya çalışan kadınlar mı, araba camlarını silip üç beş kuruş kazanmak isteyen küçük çocuklar mı neler neler gördüm ve aklıma bizimkiler geldi hepi! Aynı görüntüleri dünyanın taa bir başka ucunda görüyordum işte.

Yol kenarlarında yıkık-dökük gecekondu, delik deşik sokaklar; yine aynen bizim memlekette olduğu gibi kocaman, muhteşem binalar, villalar. Bütün bunları, biraz şaşkınlık, biraz

da üzüntü içinde seyrede seyrede otelimize vardık. Odamıza çıktığımızda gözüm televizyona ilişti. Televizyonun üstünde tam 13 tane kanal düğmesi vardı, 13'ü de çalışıyordu. "Ayrarı yok içmeye, atla gider çeşmeye" misali yani. Bir kanalında sabaha kadar filmler, bir kanalında 24 saat spor bir kanalında eğlence programları, bir kanalında magazin programları vs. Yani insanın bir an için şöyle kendi kendisiyle kalacak, düşünecek zamanı olmuyor. Zaten amaç da bu. İnsanları bu şekilde uyutup, kendi düzenlerini sürdürebilmek.

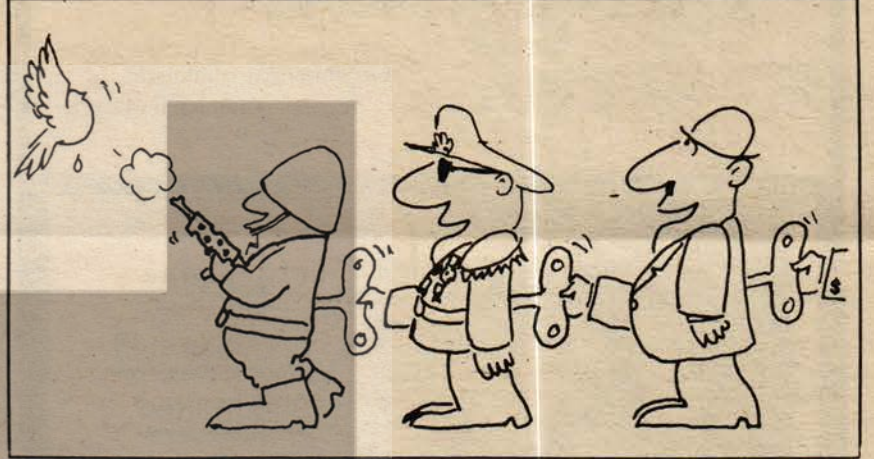
Meksikada bizi en çok şaşırtan şeylerden biri benzin fiyatları oldu. Bir arabanın deposu sadece 6 marka doluyordu. Evet o kadar ucuz. Petrol, 1930'larda millileştirilmiş. Peki ama böylesine bol petrol fışkıran bu ülkenin insanların bu kadar sefalet içinde yaşamalarının anlamı ne? Aklıma hemen İran geldi. İran topraklarından

riyor. Yeni aday çeşitli vaatlerle halkın karşısına çıkıyor. Kocaman bir CHP düşünü. Kimi zaman sol kanattan bir aday, kimi zaman daha ortacı, kimi zamanda sağcı gibi görünen biri. Ne iktidardaki parti değişiyor, ne de halkın kaderi.

Meksika'da, Güney Amerika'nın faşist yönetimlerinden kaçıp gelmiş bir sürü politik sığınmacı var. "Meksika'nın iç işlerine burnunuzu sokmamak" kaydıyla burada yaşayabilirsiniz!

Meksika, Dış politikada oldukça ileri görüşlü bir rol oynuyor. Güney Amerikanın faşist rejimlerini zaman zaman kınıyor, nutuklar atıyor kendi halkına. Ama Meksika Olimpiyatları sırasında büyük bir gösterici kalabalığına da ateş açtırmaktan çekinmiyor. Velhasıl bir garip oyundur gidiyor Meksikada.

Biz her gün kongrenin yapıldığı yere gidiyor. Kültür komisyonunda çalışı-

da dünya kadar petrol çıkıyordu ama halk sefalet içindeydi, hala da öyle. Niye? Kuveyt, "insan başına düşen milli geliri" en yüksek olan ülke dünyada. Ama sadece istatistik kağıtları üzerinde. Gerçekte halkın durumu içler acısı. Bu milli gelirin en büyük payları bir avuç şeyhi zengin etmiştir bu güne kadar. Meksikanın durumu da böyle. Bir sürü dev tröst, iktidarı da, ekonomiyi de ellerinde tutuyorlar. Petrol millileştirilmiş millileştirilmesine ama, ülkeyi yönetenler Amerikan sermayesiyle elele, içiçe ve onun güdümünde olduğundan, halka yine bir şey düşmüyor. Yani petrolün onlara bir hayrı dokunmuyor.

Şimdi seçimler yapılıyor! İktidardaki parti 50 küsur yıldır koltuktan inmemiş. Başka partiler ne seçilmiyorlar acaba? Aslında oldukça çelişik bir yapısı var Meksika'nın. Halkın hoşnutsuzluk göstermesi halinde iktidar partisi hemen başkan adayını değişt-

yorduk. Güney Amerikalılarda da "dünyayı kendilerinden ibaret sayma" hastalığı varmış. Bunun sadece bize has olmadığını gördük. Onun için Güney Amerika'daki Faşist yönetimlerin benzerlerinin bizim kıtalarda da olduğunu dikkati çekmeye çalıştık.

Sonunda, Kongre kararlarında Türkiye hakkında şu cümleler yer aldı:

"Kongre, Türkiyeyi yöneten cunta tarafından, ULUSLARASI BÜYÜK ŞİRKETLERİN ÇIKARLARI DOĞRULTUSUNDA yürütülen yaygın DEVLET TERÖRÜNE, ve cuntanın, ana dili ve kültürü baskı altında tutulan Kürt toplumu dahil, Türkiye'de yaşayan tüm insanların temel demokratik insan haklarını çiğneyen uygulamalarına dikkati çekerek... Düşünme, düşüncelerini açıklama, basın ve örgütlenme özgürlüklerinin ve TÜM TEMEL İNSAN HAKLARININ sağlanması için Dünya Kamuoyunun harekete geçirilmesini kararlaştırır.."

SİYABEND Ü XECÊ

BİR KÜRT MASALI

6

Türkçe söyleyen: Hüseyin Erdem

Gazaba gelmiş bir süvari, bir yiğit durmuyor mu arkasında? Ne niyetle gelirdi bu yiğit, ne niyetle dayadı kırk kertlik mızrağını Uyuz'un sırtına?

Uyuz fırladı yerinden. Bir eliyle kapı deve toynağını, öteki eliyle de süvarinin elindeki kırk kertlik mızrağa yapıştırdı. Süvariye kendine doğru çekti. Tanrıya sığın, yerlerden, göklerden aldığın ne kadar güç varsa, deve toynağını indirdi yiğidin boğruüne. Kavalı eridi, ağaçlar kurudu sanki yiğide vurulan bu darbeye. Nişanlı yiğit devrildi kısırağın üzerinden yere. Der-yalardan çıkmış balığa döndü... Kıvrandı, çöktü olduğu yere.

Uyuz nazlı kısırağın acı dolu iri gözleriyle süvarisine bakışını almadan, dizginlerinden tuttu. Yiğidin yerde uzanan caddar dalı bedeninden uzaklaştırdı. Sonra yiğidi soydu, güzeli giysilerini kendi giydi. Kılıcını kuşandı. Kalkanını aldı yiğidin, mızrağını kavradı. Kısırağı süvari oldu. Sonra sürdü kısırağı, bir iki dolandı yerde yatan yiğidin çevresinde. Uyuz, geldi yerde serili nişanlı yiğidin yakınında durdurdu kısırağı. Mızrağın ucunu devirdi ona. Ve buyurdu: "Söyle! O giysiler kutlu olsun, o boya, o bosa! Söyle!"

...Nişanlı yiğit yanıtladı: "O giysiler, o kılıç o mızrak, o kısırak ancak o boya, o bosa yaradır." Ve ekledi ardından: "Nişanlımın bana söylediği sözler gerçekleştirdi. Ah, Uyuz, bilsen kaburgam deve toynağının darbesinden ne de ağrıyor..."

Uyuz nişanlı yiğide baktı, söyledi ona: "Kardeş, nişanlısın sen. Haydi kalk ayağa. Giy giysilerini, al mızrağını. Bağla kılıcını, kısırağına bin. Evine dön. Nişanlın kutlu olsun sana. Belki iyiliğin ile kötülüğüm basabas gider."

Nişanlı yiğit acılar içinde kalktı yerinden. Giysilerini giydi, kılıcını, kalkanını, mızrağını aldı, kısırağına bindi: "Bahtına düştüm Uyuz. Kayınbambam Uyuz'u sağ salim getir buraya, ben de sana nişanlımı yar edeyim. Hiç

hak istemeyeyim senden. Başlıksız veririm onu sana, dedi." Sonra yalvarırca bakarak ekledi: Uyuz etme eyleme, benimle eve gel. Muradına eriyim..."

Uyuz düşünmedi bile, gözleri göğlenmedi. Nişanlı yiğide: "Haydi kardeş, öyleyse ben kısırağın dizginlerini tutayım, seni nişanlının evine götüreyim. Belki iyiliğimle kötülüğüm basbas gider..." dedi. Uyuz kısırağın dizginini aldı eline ve yiğidin hulamı imiş gibi garip bir görünümde çevirdi yönünü eve. Gittiler...

Sılıva köylüleri kulakları her tıkırtıya her kıpırtıya duyarlı, döküldüler evlerinden dışarı. Damlara çıktılar... Aralarından birçoğu sopalarını kavrılar, birlikte yürüdüler Uyuz'la yiğide doğru: "Uyuz'u öldürelim. Bir yağmur olup yıkayalım dökülen kanları.

Silelim alnımıza sürülen karayı. Kaldıralım öcümüzü yeryüzünden." dediler.

Sardılar Uyuz'un çevresine...Uyuz'un amcası yanına yöresine bakındı. Aradı taradı bir şeyler...Sonra dibek tokmağını kaptı ve o da geldi: "Uyuz'u ben öldüreyim" dedi. "Halkın öcünü alayım..." Uyuz'un yengesini, amcasının ardından çığlıklarla geliyordu... Kısırağın dizgini, bir an oldu, sıyrıldı Uyuz'un elinden. Nişanlı yiğit kısırağın önünü nişanlısının evine çevirdi, sürdü atı. Kaçtı oradan...

Amcası yakaladı Uyuz'u. Dibek tokmağıyla bir güçlü sille indirdi Uyuz'un sırtına...Uyuz'un yengesini dayanamadı. Geldi, Uyuz'la amcasının arasına girdi. Siper etti kendini Uyuz'a. Köyün kadınları, eli sopalı erkekleri gözleri dışarı fırlamışça izliyorlardı olacaktı. Uyuz'un yengesini, öfkeli kocasına söyledi: "Erimsin benim. Ama dinle sana söylüyorum. Gecelerin, gündüzlerin tanrısı aşkına, eğer şimdi sen Uyuz'a el değdirirsen, sana karılık etmem artık evde..." Amca biraz geriledi. Şaşkın şaşkın karısına sonra donmuş duran insanlara baktı. Uyuz'un yengesini sürdürdü: "Buradaki insanların tümü tanrıya yakarıyor, tanrım diyor, bize de bir yiğit kardeşoglu ver, Uyuz gibi yiğit bir kardeşoglu ki ele güne başımız yukarda bakalım. Halk arasına çıkalım...Sana ise yaradan böyle bir yiğit kardeş oglu verdi. Sen onu dibek tokmağıyla dövüyorsun. Ve o sana ses etmiyor..."

Uyuz, amcasının ve çevresinde duran insanların donmuşluğu içinden uçarca sıyrıldı. Donmuş kalmış insan-

ların öfkeli anlaşılmaz ve aptılca bakışlarını ayaklarının altında çiğneye çiğneye evine koştu, koştu...Geldi gübre yığını üzerindeki evcğine...O gece düşünceler içinde uyudu.

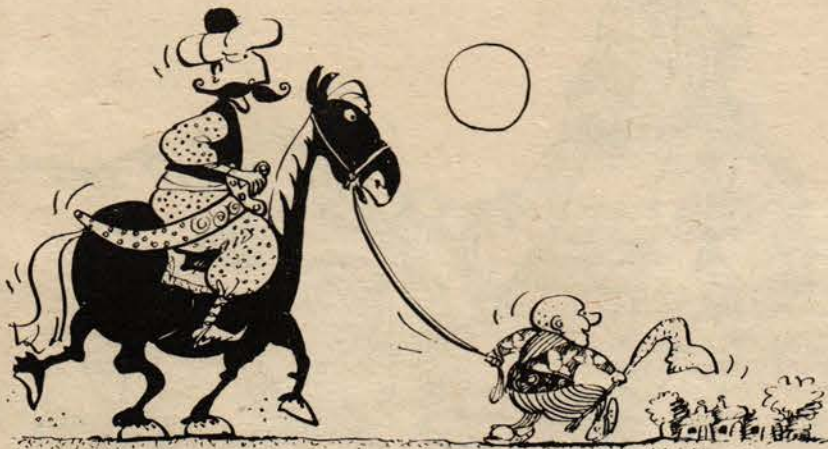
Sabahtı...Güneş dağların ardından çıktı çıkacaktı. Uyuz uyandı. Çıktı evinden dışarıya. Dağlara baktı, kendine vuran güneşin sarı aydınlığına dönüp baktı. Ellerini göğze kaldırdı, güneşe ve dağlara...Sonra oturdu. Kendini güneşin ışığına, aydınlığına verdi.

Köylüler de uyanmışlardı. On çiftçi çiftlerini bağlıyorlardı. Hazırlıklarını tamamladılar, evlerinden çıktılar...Düşüldü yola. İş bekliyordu, toprak bekliyordu onları...Konusa konuşa Uyuz'un evi önüne kadar geldiler. İçlerinden biri arkadaşına: "Uyuz'un korkusu çıkmıyor yüreğinden, Uyuz'un korkusu çıkmayacak yüreğimizden, sağ olduğumuz sürece" dedi...

Uyuz sesleri duydu. Ayaga kalktı, döndü onlara. On çiftçi donup kaldılar oldukları yerde, korkudan. Uyuz söyledi: "Ey çiftçiler, yüreğinize acıma dolun... Bakın çıplığım ben, yalınayak, baş açık burada... Biriniz gömlek verin bana, biriniz don, Biriniz corap verin bana, biriniz papak. Biriniz yeni verin biriniz eski... Hatır isteyeyim sizlerden, gideyim. Bir daha da görmeyin beni buralarda."

Çiftçiler inanmadılar Uyuz'un sözlerine. Soyundular, giysilerini Uyuz'a verdiler. Uyuz giydi giysileri. Hatır istedi onlardan. Çevirdi yönünü yalnızlığın, bilinmezliğin, garipliğin ülkesine. Gurbet ellere... Düştü yola...

(Devami gelecek sayıda)

OKURLARIN DİLİNDEN

(...)
Okuyucu yazışmaları. Türkiye'deki baskı ve işkenceleri yurtdışındaki işçilerin yaşantılarını resimlerle sergiliyorsunuz. Fakat eksiklerinizden birisi de marksizmi, leninizmi vede sosyalizmi her dergide devamlı olarak yani dergide bir Marksın, Leninin, Engelsin hayatını resimlerini vermelisiniz. Düştünün Almanya'da yaşayan birisi adı türkçe olduğu için dergiyi aldı, marksizmi veya sosyalizmi bilmiyor belkide merak ediyor.

Beni yadırgamayın burada ekme kavgasıdır deyip ekmeğini satan

DEMOKRAT OKURLARINA

Bazen bir gaste alıp okuyup bir şeyler öğreniyim diyom gasteci alıyom ve sacma sacma yazılarla karşılaşuyom. Ben bir işçi olarak bunun bu gasteyi basanlar bilmiyolar mı. Biliyolar ama haleda NE MUTLU TÜRKÜM DİYENE diyolar. Ben gasteden öğrendiğime göre, biz Türkiye'de

insan olduğumuzca emekli olmayız ve hakkımızı aradıkça kendimizi idam sehbalarında buluruz. Ben bu gasteden bir şeyler çıkardım bakalım sizler ne çıkaracaksınız.

not: Küpürler 16.5.1982 tarihli Tercüman'dan alınmıştır.

Offenbach'tan H.B.

mechuriyet karşısında binlerce gözü açılmamış insan var bunlar veya her kişi her işçi için Lideri mi tanınması gerekir.

Birazda kendimden bahsedeyim ne yalan söyleyeyim bana sorarsanız Türkeş'in hayatını doku ışıktır doktrini vede milliyetçi toplumcu düzeni size tekrar anlatabilirim. bir zamanlar bende Faşizme hizmet ettim öyle nefret ediyorum ki kendimden, doğduğuma pişman olmuş gibi.

(...)

İ.M.

İZİNDEN DÖNDÜM

'Ben üç haftalığına Türkiye'ye gittim oradaki gözlenimlerimi size yazmak istiyorum. Türkiye'de halk artık Faşist cuntadan bıkmış bu bıkkınlık yavaş yavaş nefrete dönüşüyor... Ben Türkiye'de seyyar satıcıydım kendi mesleğimdeki arkadaşların sorunlarından bahsetmek istiyordum. Belediye zabıtalari küçük esnaflara yaşama hakkı tanıtmıyor, sanki bir hırsız gibi gördükleri yerde peşlerine düşüyorlar. Yakalayana kadarda kovalıyorlar ve doğruca zabıta merkezine, orada iyice dövüyorlar sonrada üzerindeki parayı alıyorlar. Ellerine ceza ve belli yerlerin başış makbuzlarını veriyorlar. Seyyar satıcılar korkuyorlar onun için çalışmıyorlar. Resmi veya özel iş yerlerinde iş anyortlar bu sefer yine önlerine cuntanın faşist kanunları çıkıyor iş ve işçi bulma kurumundan kağıt getirmeden hiç bir yer işçi almıyor. Kurumda sıra ile alıyor, sıranında gelmesi en az 2 veya 3 yıl alıyor. Bu seyyar satıcının 2-3 sene aç kalması demektir. Yapacak bir iş bulamıyor adeta dilencilik yapıyor 20 lira ondan 30 lira öbüründen borç istiyor yarım ekme alacakta karnını doyuracak. Öbür taraftan Ankara'da eski binalarda dükkanları olanların dükkanları yıkılıyor ellerine de çok az bir para veriliyor hiç kimse de itiraz edemiyor. Etmek isteyende soluğunu Mamakta alıyor, devlet yasalarına karşı gelmekten. Yıkım sebebidir, Ankara'yı çirkin gösteriyormuş turistlere karşı.

Haarlem'den N.A. (23.6.1982)

Bana sevda çektiren,
Ve tetiğe dokunduran
Güzelim memleketim
Uğrunda
Çektığım acılar,
Yürüdüğüm yollar
Ettiğim kavgalar.

H.Taş

TÜRKİYE'DEN BİR MEKTUP

"..NE DAĞLAR NE DE İNSANLAR ÖZGÜR DEĞİLİZ.."

Okurlarımızdan biri Türkiye'den kendisine gelen bir mektubu bize ulaştırdı. Mektup cezaevinden yeni çıkan bir hükümlü tarafından yazılmış ve Türkiye'deki yaşamla ilgili önemli ipuçları taşıyor. Bu mektubu, içindeki özel bölümleri çıkartarak yayınlıyoruz.

"... Evet, artık Varto'nun dağları, insanları arasındayım ama ne o dağlar, ne o insanlar ve ne de ben özgür değiliz. Çünkü özgürlük denilen nesne ortadan kaldırılmış. O masum insanları bir ateştir kavuruyor. Evet... abi halk perişan, açlık ve sefalet içindedir. İki ay oluyor bu memleketi dönüp halkımla yaşıyorum. Bu iki ay içinde gezip, görüp duyduğum acıları inan 5 sene yatmış olduğum o demir parmaklıklar ardında görmemiş. Doğuda yoğun bir baskı var, her gün masum insanlar götürülüyor, karakollarda işkenceden sakat kalıyor, ölüyor, öldürülüyor. Geçim sıkıntısı ise had safhayı aşmıştır. Basın yok, ... herkes bir birinden korkuyor. Göz göre göre yapılan haksızlıkları halk görüyor ama korkudan birbirlerinden saklıyorlar."

"bir hadiseye şahit oldum. Adamın oğlu yakalandı. 17 ay oluyor, adam oğlunu görmemiş. Neticede bir gün Muş'tan, adamı Elazığ'a gönderiyorlar. Adam Elazığ'a Sıkıyönetim Komutanına gidiyor. Sen oğlunu tanıyormusun diye soruyorlar. Adam da insan oğlunu tanımaz mı diyor. Alıp bir yere götürüyorlar bir fotoğraf gösteriyorlar. Adam fotoğrafta oğlunu gösteriyor..

Adama oğlun bu ise, bu adam kaçarken vuruldu, sakın kimseye deme, seni de içeri alırlar diyorlar. Adam garnizondan çıkarken askerler tarafından geri içeri alınıyor. Bu olaydan üç gün sonra adam öldürülmüş olarak derede bulundu. Çok iyi tanıdığımı ve görenlerde vardı. Cenazesine bende gittim. Böyle çok fazla kayıp var".

(...)
Abi buraların durumlarını anlatmakla bitmez bizim ve biz gibi olanların neler çektiğini biz biliriz. Sana bir fotoğraf gönderiyorum. Bundan biraz olsun ahlarsın. Bu fotoğraf Denizli Cezaevinin önünde çekildi.

Bu kuyruk ne et ne ekme bu iki senedir bitmeyen ziyaret kuyruğu, bu insanlar her iki haftada bir burda kuyruk olurlar, yakınlarını beş dakikada olsa görmek için akşama kadar kuyruk olurlar.

Sana bir olay anlatayım: Kadının biri kardeşini ziyarete gelmiş, senin soy ismin tutmuyor diye katmak istemediler, kadın yalvardı gene olmaz dediler, kadın bu sefer başladı onlara bağırma. Tabii tutmaz soy ismin kardeşimle evleneyim, nedir bu sizden çektiğim diye neler söyledi. Bu sefer diğer ziyaretçilerde kadını desteklediler. Baktılar ki iş büyüyor, kadına gel katalım ağ, mı tut diye kattılar.

SAMSUN'DA

BİR KÖPEK İÇİN

DÜZENLENEN

SÜNNET DÜĞÜNÜ

TARTIŞMASI

BURSA'DA BİR MEMUR EMEKLİLİĞİNİ BİR GÜNLE KAYBETTİ
İZMİR'DE BİR EŞEK İÇİN EMEKLİLİK TÖRENİ YAPILDI

- Belediye Temizlik İşleri Müdürlüğü'nün çöp toplama işlerinde 15 yıl kullandığı merkep törene getirirken yıkandı ve sislendi
- Lüks bir otelde yapılan eşeğin emeklilik törenine kalabalık bir davetli grubu da katıldı

İZMİR (THA)

Köroğlu

KIZIROĞLU MUSTAFA BEY KOLU

"Yazın Köroğlu'na bir acı name
Tez yetişsin leke kondu yurduma
Sözüm haksız ise gel beni dinle
Doğru kelim söyleyende şer olmaz."

Ömer POLAT

Konuklar büyük cadının önüne buyur edildiler. Gümüş ibriklerden buz gibi sularla yüzlerini yıkadılar.

Hatem Tai Bizanslı elçiyi yanına oturttu, kahvaltıya başladılar. Çiçek bahıyla ayran kokulu tereyağla karınlarını bir güzel doyurdular. İnsanın karnı doyunca gözü yolda olmuştur.

Bizanslı konuklar da öyle oldular. Altlarından su çıkmış gibi kıpırdanmaya başladılar. Bu durum Hatem Tai'nin gözünden kaçmadı. Elçiyi döndü, herkesin duyacağı bir sesle: "Konuğa üç gün geçmeden neye geldiği sorulmaz törelerimizde. Ama görürüm ki konuklarımız acele içindedirler. Kusur bizden gitsin. Buyurun, söyleyin... Onca yolu aşıp bizim yoksul çadırlara konuk gelmenizin önemli bir sebebi ola. Elimizden gelen bir şeyse, can feda." dedi, başını öne indirdi.

Elçi bir iki kıpırdandı, sağına soluna bakındı. Endişeyle sözcükleri boğa boğa konuştu: "Kralımız atınızın ününü duymuştur. Duyduğumuza göre böyle bir at daha dünya üstüne gelmemiştir. Kralımızın en büyük

dileği bu ata sahip olmaktır. On deve yükü kıymetli mal getirdik armağan olarak. Yok, az bulunursa söyleyesiniz. Kralımız böyle bir ata sahip olmak için hiçbir şeyi esirgemeyecektir."

Sustu.

Önce bir sessizlik sardı dört yanı. Nefesler hapsedildi, gözler Hatem Tai'den yana döndü. Hatem Tai'nin yüzünü acı bir gülümseme sardı, kaytan bıyıklarına el attı.

"Yazık oldu," dedi. "Hem sizin bunca emekle taa buralara gelmenize yazık oldu, hem gözüm gibi sevdiğim atıma."

Derin bir nefes aldı. Bizanslı konuklar hayret içinde baktılar Hatem Tai'ye.

"Bizde konuk en kıymetli şeydir. Namusumuzdan gayri herşeyimiz fedadır konuğa. Siz buraya geldiğiniz gece bütün yılki dağdaydı. Fırtınada cobanlar atların izini kaybettirler.

Karanlık, yağmurlu, fırtınalı gece bütün atları sır etmişti. Bulamadık. Sizin konukların önüne de ayran koymak şanımıza yakışmazdı. Onu-

rumuza dokunurdu. Ve o ilk gece onun dünyayı saran atı kestik sizlere. O akşam sofrada yediğiniz et, benim gözüm gibi sevdiğim atımın eti idi."

Usulca kalktı, kolları iki yanında ovaya doğru yürüdü gitti. Elçiler şaşkın bakakaldılar Hatem Tai'nin ardında.

Köroğlu öyküsünün sonunu alınca çocuklara güldü:

Usulca kalktı, kolları iki yanında ovaya doğru yürüdü gitti. Elçiler şaşkın bakakaldılar Hatem Tai'nin ardında.

Köroğlu öyküsünün sonunu alınca çocuklara güldü:

"Bu da benim öyküm. Her ne kadar babanızın öyküleri gibi güzel

değilse de çam sakızı çoban armağanı bilin."

Cocuklar hayranlıkla bakakaldılar Köroğlunun yüzüne. Hiç böylesine güzel bir masal dinlememişlerdi babalarından. Oğlan soran gözlerle baktı Köroğlu'na:

"Peki, bu at Kiziroğlu Mustafa Bey'in Alapaça'sından da mı üstün mü?" diye sordu.

"Elbette," dedi Köroğlu bıyıkaltından gülererek. "Hem Kiziroğlu'nun Alapaçasından hem de Köroğlu'nun Kırat'ından üstün olabilir ama Alapaça'dan üstün olamaz." Sonra babasına döndü: "Öyle değil mi baba?" dedi.

Baba başıyla onayladı. "Öyle oğlum, öyle," diye söyledi.

Sofra ortaya konulunca ses de kesildi söz de. Bulgur pilavı tepsisinin üstüne karatavuk kızarmış, bekliyordu. Konuşmadan yemeklerini yeyip bitirdiler. Ardından kaynayan semaver geldi. Tavşan kanı çayı içtikçe keyiflendiler. Baba, daha da heyecana geldi, elini kulağına attı. Sesi dalga dalga yayıldı gecenin içine.

(Devamı gelecek sayıda)

Hasan Sezeric
(13 yaşında)

Turgut Karabulut (12 yaşında)

Biz yedi kardeşiz. Hepimiz de çalışıyoruz. Zaten çalışmayıp ta ne yapalım, babam tek başına da oto boyadığını öğreniyorum. Ustam bana bahadın denmeyeceğim diye arada am babam beni okutmadı. Ben isten aslında. Şimdi hem meslek öğreniyorum hem de para kazanıyorum. Çok az kazandığım için eve veremiyorum.

Turgut ve Hasan arkadaşlar,

Sizler fiat artışları karşısında bütçeleri eriyen ve enflasyonu çocukların alınacakları üç-beş kuruşla karşılamaya çalışan aile çocuklarıdır. Sizlerin suçu geçim sıkıntısının köşeye sıkıştırıldığı ailelerden oluşunuz. Sakın haaa! Bu suçu ailenizde görmeyin, biraz daha büyüyip aklınız başınıza daha iyice geldiği vakit gerçekleri görüp neden o yaşlarda, o kötü çalışma koşullarında çalıştığınızı sizde şaşacaksınız. Size bir kasa yoğurdu bile çok gören patronlarınızdan, ustalarınızdan nefret edeceksiniz. Sizin yaşlarınız çocuklar okusun, piyano, piyano, yabancı dil kursları alsın, sizlerde o kötü çalışma şartları altında çalışın, çalışmak zorunda bırakılın. Bunlar hiç insanlığa sığarmı Turgut ve Hasan arkadaşlar!.. Bu haksızlık ve insafsızlık hangi düzene sığar çocuklar! Bakın ünlü ozanımız N.Hikmet bir yapıtında şöyle diyor:

*Kosuyor altı yaşında bir oğlan / Uçurtması geçiyor ağaçlardan
Sizde koştunuz bir zamanlar / Çocuklara kıymayın efendiler*

Çocuklara bile kıyabilen bu düzenden ve bu düzen usaklığını yapanlardan hesap sormak, biz ağbilerimizin boynunun borcu olsun.

O.O. (Sydney-Avustralya)

Not: Resimler 25 Mayıs tarihli Güneş gazetesinden alınmıştır.

TÜRKİYE'DE KAZIK BURDA GİNE KAZIK

Cıkarmış olduğunuz aylık dergi. Bununla beraber elime geçen Demokrat Türkiye gazetesi 4üncüsüdür. Hakikaten böyle bir memlekette böyle bir gazetenin çıkması gurur duyucu ve sevindiricidir. Bizim Kürt sorunları da yazıyorsunuz. Bu çok olumlu bir şeydir. Bu hakikaten emekçiler için bir iştir. Eskiden burjuvazi gazeteleri Hürriyet- Tercüman- Milliyet ve Günaydın okuyorduk fakat dört senedir bunları okumuyorum. Hiç almıyorum. Almamamın sebebi şudur. Bakıyorum Almanya'da çıkan gazeteler Frankfurter Rundschau veya Köln Stadt Anzeiger, Bild vs gazetelerin fiyatı 40 fenik 50-60-70 fenikten ibarettir. Türk gazeteleri ise 120 fenige satılıyor.

Bakın aradaki farka. Türkiye'de kazık burda gene kazık. Artık bizler öğrendik. Şimdiden sonra onlar havasını alacaklar. Bu vesileyle bir devrimci olarak faşist diktatörlüğü Avrupa ve Dünya Kamuoyuna teşhir etmek hele bu günlerde daha da önem taşıdığı açıktır. Bu görevin layıkıyla yerine getirilebilmesi için en başta demokratik güçlerin güç ve eylem birliğinden doğar. Demokrat Türkiye bu birliğin sağlanması için ileri atılmış bir adımdır. Çalışmalarınızda başarılar dilerken, sizleri yürekten kutlarım saygılarımla.

F.S.Tan

İlan Koşulları

Gazetemizde okurlarımızın ilanları indirimli olarak yayınlanıyor. Okurlarımız için ilan karesinin tutan 50,- DM. İlanların en geç her ayın ilk haftası içinde elimize ulaşacak şekilde, posta çeki veya banka havalesi makbuzunun fotokopisi ile birlikte postalanması gerekiyor.

M.K

(...)
"Zordur bizde analık zanatı,
Başka ülkelerde analar.
Çiçek sevgisini öğretiyor kır çocuklarına
Bizde bombalardan korunmasını da
karşı koymasını da.

Anaların çocuklarına,
İnsan olma zanaatını öğretme
zamanıdır,
Zamanıdır bundan böyle fazlasını
yapmanın

Onlara "Yiğit ve onurlu" olmayı
öğretmenin ZAMANIDIR..."

Mamak cezaevinden tahliye olan bir
devrimci

Sayın Demokrat Türkiyemize,

(...)
Bende ufak bir hizmette bulunabilirim
mutlu sayacağım kendimi. Size
gönderdiğim yazıdaki olayları bizzat
kendim yaşadım. Kendi öz annem tarafından
hayatı boyunca söylendi. Bizim
toplumumuzda kız çocuğu olarak
dünyaya gelmek büyük bir suçtur. Ama
erkek olarak dünyaya gelindimi durum
değişik. Ben de neden kız olarak
dünyaya gelmişim sanki? 57 yaşındayım
hayatta duyduğum en çok kelime bu oldu.
Biz kadınlar çalışacak, çabalayacağız
ama hiç bir şeye hakkımız olmayacak,
hayatı boyunca içim isyan dolmuş. Size
gönderdiğim yazıyı gazetemizde yazarsanız
sevinirim çünkü kız ANNELERİ kızlarına
daha toleranslı ve daha anlayışlı olurlar.
(...)

A.O. (Hagen)

"A.. dan "Z.. ye DİLENCİ

Sen: göğsü sırmalı, üniformalı subay
O: eli tesbihli, pala bıyıklı ağa...
Ben: yüreği taş, gözü yaşlı ana.
Şu, midesi boş ekmeği sert çocuk!
Hepimiz birşeylere dileniyoruz aslında
Subay: Rütbe!..
Ağa: Toprak!..
Ben: Evlat sevgisi!..
Sen: Ekmek parası küçüğüm ekmek
parası
İşte hepimiz dilenci
ve Türkiye'nin yüzkarası
Gözde Eren

Demokratı çıkaranlara ve okuyucularına

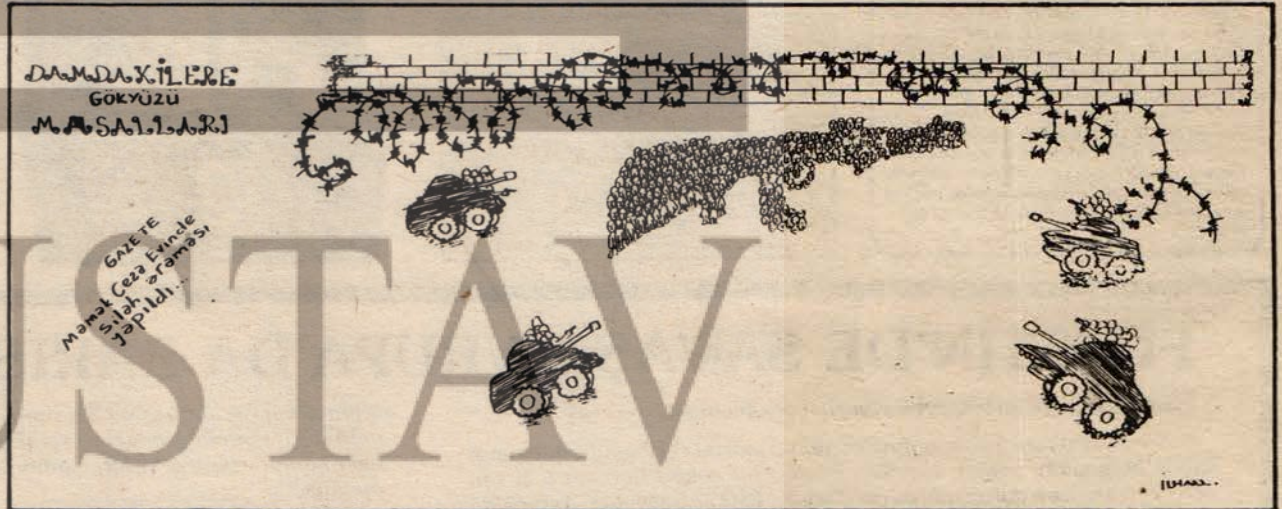
Gittikçe daha da kendini buluyor daha da yerine oturuyor demokrat ve ismine layık bir biçimde de daha çok demokrat havası esmesi gerçekten hoşuma gidiyor. Tüm olanaksızlıklara, tahmin ettiğim kadarıyla maddi güçlüklerine rağmen, Demokrat Türkiye'nin yine de çok kısa bir zamanda diğer burjuva gazeteleriyle yarış eder bir duruma geldiğine inanıyorum, ki burjuva gazeteleri de bunu çok iyi bildikleri ve sırf belki propagandasını yaparız korkusuyla Demokrat gazetesinin adını bile gazetelerine almaktan korkmaktadırlar. Hodri meydan, buyursunlar, eleştirsinler o meşhur, yazarım diye geçinen satılmış yazarları, bir kaç kelam etsinler, ama yok, nerede onu yapacak cesaretleri. İhtiyacımız da yok zaten sizlerin bizden bahsetmesine, binlerce, onbinlerce gazetesine candan bağlı, ona içten sahip çıkan biz demokrat okuyucuları olduktan sonra korkmayız hiçbirşeyden, sırtı yere gelmez DEMOKRAT'ımızın. Demokrat sizlerin gazetesi gibi tek şahıs malı değil, halkın malıdır.

Şimdi ben 5. sayıda Demokrat'ta çıkan bir yazı üzerinde durmak istiyorum. Köln'de yapılan bir araştırmaya göre Türklerin'de %90'ı Almanları sevmiyormuş. Bu haber hadi diyelim doğru, ama ardından buna bence bir yorum getirilmesi gerekirdi, yoksa böyle bir yazıyla düşmanlığı daha da güçlendirmeye hizmet etmez miyiz? ki kişisel olarak ben Almanlara karşı bir düşmanlık duymuyorum. (Benim düşmanım, Alman olsun, Türkiyeli olsun veya başka bir milletten olsun yani kim olursa olsun, işçi sınıfına, emekçi halklara düşman, halkların bağımsızlığına karşı çıkan herkes benim düşmanımdır.) Evet Almanlara karşı ben düşmanlık beslemiyorum dedim, çünkü bugüne kadar hiçbir Almandan hakaret duymadım, kötü bir laf işitmedim. Bu belki şundan da gelebilir, tanıdığım tüm Almanlar, ilişkisi kurduklarımın hepsi ilerici, bizleri seven ve bizler için gerçekten birşey yapmaya çabalayan fedakar insanlar, gerektiğinde bizlerden bile fedakar kişiler. Yalnız bu da demek değildir ki bana dokunmayan yılan bin yaşasın. Ben de okuyor, programları seyrediyor ve çok da üzülüyorum. Fakat bu yine benim Almanlara karşı düşman olmamı, onları sevmememi getirmiyor. Bunun için Türkiye'den bir örnek vermek istiyorum.

Alevi, sunni davası olarak gösterilen, Kahraman Maraş'ta, Çorum'da oynanan oyunlar niye idi, neden faşist iktidarlara aslında masum olan insanların kandırdıkları alevilere saldırtıyorlardı. Hiç uzun boylu teori v.s. bilmeye gerek yok bunun için. Sorunun cevabı gayet basit. Bozuk ekonomilerinden kurtulamayan, hergün zam üstüne zam koyan, artık halkın yiyecek son lokma ekmeğine bile göz koyan ve ayrıca en önemlisi, gelişen halk muhalefetini bastırabilmek için, bu caniler, halka tüm bunları unutturabilmek, onların dikkatlerini daha başka yönlere çeirebilmek ve asıl düşmanın varlığını, asıl sorunu gizleyebilmek için onların dini inançlarını suistimal ederek halkı halka düşman etmeye çalışmışlardır. (Kahraman Maraş'ta çok ani olan bu olayda pek bir şey yapılamamış ve oldukça fazla insanımızın kanı dökülmüştü, ancak Çorum'da, oynanan bu oyuna gelinmiş, devrimcilerin, ilericilerin halkı uyarmaları sonunda daha fazla kan dökülmesinin önüne geçilmiştir.)

Almanya'daki durumu da ben pek farklı göremiyorum. Alman ekonomisini, düştüğü bu dar boğazdan kurtaramayan Alman büyük adamları, bu sefer, ekonominin yabancılar yüzünden bu duruma geldiğini, yabancılar sayesinde işsizlik oranının arttığını v.s. getiriyorlar. Sınıf bilinci olmayan Alman emekçisi de bu yalanlara inanıyor ve bizler yüzünden kendilerinin işsiz kaldıklarını düşünerek bizlere yani sınıf arkadaşlarına düşman oluyorlar. Öyleyse bu durumda bizlere düşen en önemli görev, bir an önce tembelliği bırakıp Almancamızı ilerletmek ve Alman yoldaşlarımıza, işçi kardeşlerimize, demokrat ve ilericilere gerçekleri anlatıp, hep beraber aynı düşmana karşı mücadele etmeyi sağlamaktır. Bunu biraz olsun başarabilirsek ne mutlu bizlere.

Aachen'den Z.C.

İsteme adresi: Demokrat Türkiye Postfach 25 40 63, 5 Köln 1
Ödeme adresi: Stadtparkasse Köln, Rafet Emtekin Kont Nr. 27 532 18, BLZ: 27 532 18

Deutsches Heim Glück allein
Alaman Ocağı
Wie Türken Deutsche sehen

Fiyatı: 16.80 DM

Yazışma Adresi: ADA Verlags- und Handels- GmbH Postfach 25 04 63, 5000 Köln 1

ABONE FİŞİ

ABONE ADI	ABONE NO	ABONE ADRESİ	ABONE ÜCRETİ
Adı:			
Soyadı:			
Adresi:			
6 AYLIK		Almanya 15-DM	Avrupa 18-DM
YILLIK		Almanya 30-DM	Avrupa 36-DM
		Avustralya 30-DM	Avustralya 60-DM
		USA/Canada 24-DM	USA/Canada 48-DM

Abone parasının gönderileceği yer: ADA Verlags- und Handels- GmbH Postfach 25 04 63, 5000 Köln 1

Postcheckamt Köln Konto Nr. 3302551 BLZ 370 100 50

Deutsche Bank Köln Konto Nr. 3302551 BLZ 370 700 60

GÜN GÜN İSRAİL SALDIRISI

5 Haziran 82: Arap-İsrail savaşının en büyük bombardımanında İsrail Beyrut'u bombaladı. Beyrut hava alanından güney kesimlerine kadar çok geniş bir alan hedef alındı.

6 Haziran 82: Havadan ve denizden yapılan yoğun bombardımandan sonra, üç koldan ilerleyen İsrail tankları BM tampon bölgesini de geçerek, Sur kentine doğru ilerlemeye başladı. Beyrut'ta bulunan FKÖ merkezi ateşkes çağrısına uyacaklarını açıkladılar.

7 Haziran 82: İsrail Suriye sınırına dayandı. Bekaa vadisindeki Sam füzeleri yok edildi. Filistinliler Sayda'da, Suriye Bekaa'da direnmeye çalışıyor.

8 Haziran 82: Sur kenti düştü. İsrail Beyrut'a giden ana yolu ele geçirdi.

9 Haziran 82: Lübnan'ın yansı İsrail işgali altına girdi. ABD, BM'de İsrail'i kanayan karar tasadını veto etti.

10 Haziran 82: Beş gün içinde Lübnan'ın yansı alan işgalci İsrail birlikleri Beyrut'a kadar geldi. Uçaklardan atılan bildirilerde Suriye Kuvvetlerinin kenti terketmesi istendi.

11 Haziran 82: İsrail ateşkes ilan etti. Suriye, İsrail'in Lübnan'dan çekilmesi koşuluyla ateşkesi kabul edeceğini açıkladı.

12 Haziran 82: Suriye, İsrail'in ateşkesine oydu, filistinliler direniyor.

13 Haziran 82: İsrail ateşkesi tekrar bozdu. Beyrut yine havadan ve karadan bombalandı. İsrail Beyrut'un güneyindeki Halde kasabasını top ateşine tuttu.

14 Haziran 82: İsrail Beyrut'u kuşattı. Sayılan 92'yi aşan İsrail tankları Filistin mevzilerini yokettikten sonra, kentin Baabda bölgesinde bulunan Lübnan Devlet Başkanlığı Sarayı'nı çevirdi.

15 Haziran 82: ABD'yi muhatap alan FKÖ liderleri Lübnan'ı terketmek için pazarlıkta. Filistinlilerin etrafındaki İsrail çemberi daraldı. Gerilla birlikleriyle FKÖ önderliği arasındaki bağlantı kopmuş durumda.

16 Haziran 82: FKÖ zaman kazanmaya çalışıyor. İsrail'le birlikte fanatistler de saldırıya geçti. Batı Beyrut bekleyiş içinde.

17 Haziran 82: FKÖ, Beyrut havaalanı çevresindeki mevzilerini roket atışına tuttu.

18-20 Haziran 82: Beyrut'un yolları kazılıyor, barikatlar kuruluyor, mayınlar döşeniyor. FKÖ liderleri "sonuna dek savaşmaktan başka seçeneğimiz yok" dediler. Kansız çözüm için 2 gün daha ateşkes ilan edildi.

21 Haziran 82: Beyrut yeniden bombalanıyor. İsrail ateşkesine uymadı.

22 Haziran 82: FKÖ lideri Arafat "bu İsrail değil ABD işgalidir, silahları bırakmıyacağız" dedi.

23-26 Haziran 82: Beyrut gün geçtikçe içten içe çürüyor. Elektrikler kesildi. Su sıkıntısı başladı. Büyük bir göç kâfesi kuzeyden güneye ilerliyor. İsrail son hedefinin Suriye birlikleri olduğunu açıkladı.

27 Haziran-3 Temmuz 82: İsrail jetleri sürekli "Beyrut'u terk et" bildirimleri atmaya devam ediyor. Arafat, ağır silahlarını teslim etmeyi ve deniz yoluyla 5 bin gerilla ile birlikte Lübnan'ı terketmeyi ilke olarak kabul etti. Ancak İsrail FKÖ'nün silah teslimini şart koşuyor. Bu arada halkın göçü sürüyor. Bölgede psikolojik savaş tırmanıyor.

4 Temmuz 82: Arafat, Lübnan'ı terketmek için bir anlaşma önerisi imzaladı. Öneride, Lübnan'da sembolik bir askeri varlığın ve Beyrut'ta FKÖ siyasi bürosunun kalması şart koşuldu. İsrail hükümeti ise bu istekleri reddettiğini bildirdi.

5-7 Temmuz 82: Pazarlıklar sürüyor. ABD Dis Bakanı Lübnan için doğrudan devreye girdi. İsrail, Arafat'ın imzaladığı önerileri geri çevirdi. Batı Beyrut'da açık tehlikeye başgösterdi. Elektrikler sonra su da kesildi.

8 Temmuz 82: Çanşmalarn başlamasından bu yana ilk kez açıklama yapan SSCB lideri Brejnev, "Lübnan'a yapılacak bir ABD müdahalesine kayıtsız kalmayacağız" dedi.

11 Temmuz 82: FKÖ Beyrut'a uluslararası bir barış gücünün yerleştirilmesini istedi. İsrail yeni bir ateşkes karar aldığı ancak bunun 6 bin Filistinli gerillanın Lübnan topraklarında kalması demek olmadığını açıkladı. Suriye'de FKÖ yöneticilerini ülkesine kabul edebileceğini ama gerillaları barındıracak yeri olmadığını belirtti.

35 bin ölünün anlattıkları

DEMOKRAT TÜRKİYE

GELECEK GÜZEL GÜNLERE MERHABA

İsmet ÇETİN

İsrail'in son saldırısı Ortadoğu'da köklü siyasal sonuçlar yaratan bir öne me sahiptir. Günlerdir emperyalizmin buyruğu ile siyonizmin giriştiği bu kanlı imha hareketi karşısında bütün dünya, suskun. Sosyalisti, Avrupalısı, Afrikalı, ilerici, demokrasi ile birçok çevre utanılası bir vurdum duymazlık içinde İsrail vahşetini seyrediyor. Ve bir halk bütün dünyanın gözleri önünde katlediliyor!

Son İsrail saldırısı, emperyalizmin bölge statükosunu ve dengesini kendi lehine bozma yönünde başlattığı etkili bir ataktır. Anı zamanda bölgedeki tüm ilerici güçlere, devrimci akımlara yönelmiş bir saldırdır bu!

Bu saldırılarla Ortadoğu'da yeni bir dönem başlamaktadır. Bölgenin bilinen hassas dengesi, Sovyetlerin ve "ilerici" Arap rejimlerinin bir takım çıkarları ön plana alan politikaları nedeniyle emperyalizmin lehine değişmektedir. (Kuşkusuz bu durum geçicidir.)

Bölgedeki "ilerici" rejimlerin tümü de Filistin halkının katline seyirci kalmıştır. Devlet çıkarları, bir halkın kurtuluşundan, bir halkın çıkarlarından daha baskın gelmiştir. Ortadoğu'da yaşanan dram, büyük devletlerin, halkların özgürlük ve kurtuluş mücadelesine nasıl baktığını dramatik bir tablo biçiminde sergilemiştir.

Bütün gözlemciler, bölgedeki Sovyet politikalarının iflas ettiği üzerinde birleşmektedirler. Bu sonuç, bölgede defalarca, yıllardır kanıtlandığı halde, (Mısır, Irak ve diğer örnekler) halkların çıkarına olmayan bir politikada ısrar edilmesi nedeni ile ortaya çıkmıştır.

Bu politikaların tam bir teslimiyetle sonuçlanacağını anlamak için 35.000 yurtsuz Filistinli insan cesedinin o cehennemî sıcakta kokmasını görmek mi gerekiyordu? Halkların kardeşliğine, emekçilerin uluslararası dayanışmasına kanlı bir gölge düşürme hakkını kim ne adına kendinde bulabilir? Ve kim ne adına, hangi mantıkla,

Cunta
Siyonistlerin
müttefikidir
4. SAYFADA

hangi ideoloji adına ve hangi siyasi çıkar uğruna, bölgede emperyalizmin yeniden egemenlik girişimine seyirci kalabilir?

Filistin Kurtuluş Hareketi'ne önemli darbeler vuran son saldırının bu şekilde sonuçlanması biraz da Filistin Hareketi'nin kendisiyle ve özellikle El Fetih'in politikası ve niteliğiyle açıklanabilir. Filistin Hareketi, diğer birçok olumlu yanına karşın, belli bir süredir kendine değil, öteki güçlere bel bağlaması başka rejimlere güvenmesi, diplomasiyi aşırı derecede önemsemesi ve neredeyse bunu temel bir mücadele alanı haline getirmesi, kendi içinde ciddi bir birliği oluşturmaması, hatta askeri bir koordinasyonu dahi gerçekleştirememesi gibi olumsuzlukların sonucu bugün ağır sorunlarla karşı karşıyadır. Filistin hareketi'nin bu sorunları nasıl aşacağını zaman gösterecektir.

Bütün bunlara karşın bölgede olumlu gelişmelerin ipuçlarının da ortaya çıktığı belirtilmelidir. Şimdi, bölgede, halkların kendi gücüne dayanan, reformist, statükodan uzak, halkların gerçek kurtuluşunu ve özgürlüğünü hedefleyen hareketlerin güçlenme zemini her zamankinden daha fazladır.

Bugün Lübnan'da boğulmaya çalışılan Ortadoğu halklarının mücadelesi, yarı Dofar'da, Türkiye'de, Irak'da ve diğer ülkelerde yeniden filizlenecektir. Emperyalizmin bölgede tam bir hakimiyet kurma çabası, yeni direniş odakları, yeni mücadele alanları yaratacaktır.

Ortadoğu Halkları, kaderbirliği içinde olduklarını şimdi daha bir yakından kavramaktadırlar.

Ben Filistin'im
Her yanım kan içinde
Beni kim kurşunladı
Bu Haziran sıcakında
En güzel düşlerimde

Sabrın son kalesiyim ben
Son nefesi direnişin
Ben Filistin'im

Can Yoksul

Faşizme Karşı Birleşik Direniş Cephesi
Yürütme Komitesi

Bütün gücümüzle Filistin halkının yanındayız

İsrail'in Lübnan topraklarına ve Filistin kamplarına yaptığı kanlı saldırıyla ilgili olarak bir açıklama yapan "Faşizme Karşı Birleşik Direniş Cephesi" İsrail'in saldırısının, Filistin Direnişini ve bölgedeki tüm ilerici-devrimci güçleri hedef aldığını vurgulayarak emperyalizmin bu yeni saldırısına karşı FKBDC'nin bölge halklarıyla birlikte mücadeleye kararlı olduğunu bildirdi.

FKBDC Yürütme Komitesi tarafından yapılan açıklamada şöyle denildi: "İsrail siyonizmi Filistin Halkına karşı en vahşi soykırım savaşlarından yeni birisini daha başlatmış bulunmaktadır. Bu saldırıya İsrail siyonizmi, Lübnan'da Filistin Direnme Merkezlerini ve yerleşme kamplarını, Lübnan Yurtsever Hareketini ve Suriye barış gücünü ortadan kaldırmaya çalışarak emperyalizmin güdümünde ve İsrail işbirlikçisi bir Lübnan yaratmak amacındadır. Diğer yandan Suriye'ye saldırmakla Arap Red Cephesi'ni zayıflatmak, Irak'taki Saddam Rejimini ayakta tutmaya çalışmak başta ABD olmak üzere emperyalizmin yeni sömürgecilik politikasına işlerlik kazandıracaktır. Bu politika temelinde, çoktan hazırlıklı hale getirilen Faşist Türk ve Pakistan askeri yönetimleriyle Arap gerici rejimlerinin birleşmesi daha somut biçimlere bürünecek, böylece bölgede emperyalizm için ideal bir statüko yaratılmış olacaktır.

Emperyalizmin ve NATO'nun bölgedeki en büyük vurucu gücü olan Türk Faşist Askeri Rejimi bu gelişmenin direkt içindedir ve önde gelen mimarıdır. FKBDC bu gelişmelerde, başta Filistin Direniş Hareketi olmak üzere bölgenin tüm ilerici ve devrimci güçleriyle destek ve dayanışma içinde olmayı yakın bir görev bilmektedir. Cephe örgütlerinin militanları başta Nebatiye-Sayda Damur olmak üzere tüm direniş noktalarında ve cephe gerisinde aktif görev üstlenerek tüm güçleriyle çarpışmaktadırlar. Cephe ancak böyle bir militan dayanışmayla, Arap, Türk ve Kürt halklarının ortak direniş birliğinin kurulacağı inancındadır. Emperyalizmin saldırısı, nasıl ki karşı-devrimci amaçlardan kaynaklanıyorsa, halklarımızın buna karşı direnmele ri de devrimci inançlarından kaynaklanmaktadır.

Direnş Cephesi, bu düşünce ve görüş içinde tüm gücüyle Filistin-Lübnan ve Suriye'nin direniş güçleriyle birlikte bu tavrını aynı kararlılıkla sürdüreceğini belirtir."

FİLİSTİN'DE SAVAŞ AVRUPA'DA BARIŞ

İsrail Ortadoğu'da büyük bir planı hayata geçiriyor.

Savunma Bakanı Şaron ordusuna saldırı emrini verdiğinde, dünyanın içinde bulunduğu somut koşullar, böylesi bir askeri hareket için son derece elverişli bir durum oluşturmaktaydı: ABD ve Sovyetler, Avrupa'da ki genel atmosfere uygun olarak sürtüşme odaklarından kaçınıyorlardı. Ansızın başlayan Falkland krizi, İran-Irak savaşı, buna bağımlı olarak Arap dünyasının bölünmesi ve İran'ın müttefiki görülen Suriye'nin bu kamp içinde izole olması İsrail için bir kez daha ele geçiremeyeceği bir saldırı ortamını hazırlamıştı.

Filistin Kurtuluş Örgütü'nün askeri gücü bu çapta bir İsrail saldırısını göğüsleyemezdi. Diğer Arap ülkelerinin desteğinden yoksun Suriye'nin de ciddi bir askeri müdahalede bulunması beklenmiyordu. Bu ülkedeki politik durumun istikrarsızlığı, ordunun devletten göreceli özerk, dış kapalı yapısı ve sahip olduğu Sovyet silahları ile de olsa İsrail ordusunun teknolojik düzeyinin çok gerilerinde olması yeterli nedenlerdi. Tüm bunlara, tamamen dağıtılmış FKÖ'nün Suriye kontrolüne entegre edilme olasılığı da eklenince, sembolik bir dayanışma sergilemekten öte bir başka seçenek kalmıyordu Suriye ordusuna.

Filistin halkı günlerce yاپayalnız direndi güçlü İsrail ordusuna. 30 bine yakın insan yaşamını yitirdi. Bunların çoğunluğu kadın ve çocuklardı. İsrail uçakları Filistin'li sivillerin kaldığı mülteci kamplarına ateş kustu. Sur, Sayda, Beyrut - sayısız köy ve kasaba haritadan silindi. Kızılhaç cadırları, yaralı sivillerin tedavi edildiği gezici hastahaneler yerle bir edildi. Kilometrelerce yerleşim alanı bombalarla kömür haline getirildi. Gömülemeyen binlerce ölünün oluşturduğu et yığınları, gölgede 36 derecelik sıcakın altında cehennem manzaraları çizdi. Ve tüm bu barbarlık karşısında insanlık hareketsiz, tavırsız sustu.

Katliam bu sessiz onaydan aldığı cesaretle azgınlaşarak sürdü gitti.

Sayılan yüzbinlerle ifade edilen Avrupa'lı barış yanlıları ve bu politik yoğunluğun yörelerinde demokratik-sosyalist güçler Ortadoğu'daki gelişmeler karşısında adeta felç olmuşlardı.

Politik stratejisini, ABD ve Sovyetler Birliği arasında çıkması olası bir nükleer savaşın engellenmesinde kilitleyen barış hareketi tavrı alamadı. Oysa İsrail saldırısı herkesin görebileceği kadar gerçek, herkesin anlayabileceği kadar açıktı. Ne var ki olası bir atom savaşının kurgu-

bilimini yapan, hatta temsili resimlerle, istatistiklerle böylesi bir savaşın getireceği korkunç sonuçları sergileyen barışseverler, gözlerinin önündeki kömürleşmiş şehirleri, yanmış cesetleri, korkunç bir savaşı göremediler.

Bu ürkütücü gerçek ister istemez kişinin aklına şu soruyu getiriyor: «Avrupa'da yüzbinlerin peşinden yürüdüğü "barış" kavramı neleri içeriyor?»

Yaşanan dünya gerçeklerinden uzak, onlarla doğru ilişkiler kuramayan bir barış hareketinin "barış" istemi inandırıcı olamaz. Böylesi bir "ne idüğü belirsiz" barış anlayışı hedefine ulaşamaz. Nitekim Avrupa'daki hemen tüm kitle haberleşme organlarının, devlet radyo ve televizyonlarının barış hareketinden yana, onu sempatik gösterir yayınlar yapmaları düşündürücüdür (Times, Newsweek, Stern, Spiegel vb.).

Daha da düşündürücü olan İngiltere'de kısa bir süre önce barış için yollara dökülen yüzbinlerin, Falkland savaşı boyunca tek bir gösteri yapmamış olmalarıdır. Bonn'da yürüyün yarım milyon "barış" sever de Ortadoğu krizi karşısında farksız bir pozisyon içinde tutsak kalmıştır.

İsrail ordusunun teknolojik düzeyi herhangi bir Arap devletinin başkentini almaya yeterlidir. İsrail'i bundan caydıran Arap dünyasının dışındaki uluslararası dengelerdir.

Daha açık bir deyişle, ABD ve Sovyetler'in Ortadoğu'daki politik cepheleşmesi, bölgede "geniş kapsamlı konvansiyonel (sınırlı) savaşları" önlemiştir.

Barış hareketi, Cruise Missiles-SS 20 nükleer roketler şemasını doğru politik ayaklar üzerine oturtmalı, tüm cepheleşen ilişkilerin barışmaya çağını kabul etmelidir. Çünkü Filistin halkı da bunun kurbanı olmuştur. İsrail'e dur diyen çıkmamıştır. "Avrupa'nın gönlünü kazanma ve yumuşama" uğruna bütün bir halkın korkunç bir savaşta katline seyirci kalmıştır.

Barış hareketi elbetteki FKÖ ile özdeşleşemeyecek kadar geniş bir politik yelpazeye sahiptir. Böylesi bir hareketin birtakım devrimci pozisyonlar almasını da zaten kimse beklememektedir. Ne var ki İsrail savaş makinasının demir yumruğu altında ezilen Filistin halkıyla dayanışma içine girmek, Avrupa'da bir kamuoyu hareketini sağlamak olanaklıydı. Böyle bir girişim, süper güçlerin oynadığı "yumuşama" komedisini bozacak, anlaşılacak suskunluğu teşhir edecekti.

Arilla ESEN